

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

179 uncu Birleşim

1 Kasım 1983 Salı

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	182	
II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	182	
1. — 20.2.1968 Tarihli ve 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkındaki Kanunun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/634) (S. Sayısı : 712)	182:183	183:210
2. — 20.2.1968 Tarih ve 1005 Sayılı Kanunun 1 ve 2 nci Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin Danışma Meclisinde Reddolan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/64; M. G. Konseyi : 2/121) (D. Meclisi S. Sayısı : 364; M. G. Konseyi S. Sayısı : 577)	183	210:221
3. — 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi		
Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/775; M. G. Konseyi : 1/613) (D. Meclisi S. Sayısı : 558; M. G. Konseyi S. Sayısı : 706 ve 706'ya 1 inci Ek)		183:210
4. — Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Reddolan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/740; M. G. Konseyi : 1/616) (D. Meclisi S. Sayısı : 585; M. G. Konseyi S. Sayısı : 705 ve 705'e 1 inci Ek)		210:221
5. — 17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/635) (S. Sayısı : 713)		221:224
6. — 18 Aralık 1981 Tarihli ve 2565 Sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî		

Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/636) (S. Sayısı : 714) 224:227

7. — 11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum (Kalmayan Harp Sefi-

Sayfa
nelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (2/162) (S. Sayısı : 715) 227:229

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

25 Ekim 1983 Salı

İki oturum yapılan bu birleşimde :

Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu Tasarısı. (1/614) (S. Sayısı : 708) üzerinde bir süre görüşüldü; tümü, yeniden incelenmek üzere Komisyona geri verildi.

Olağanüstü Hal Kanunu Tasarısı. (1/579) (S. Sayısı : 704) kabul edildi.

Gelecek toplantının yapılacağı gün ve saatin sonradan tespit edileceği belirtilerek, birleşime saat 17.45'te son verildi.

Sedat GÜNERAL
Millî Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Kenan EVREN (Cumhurbaşkanı ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (Genelkurmay Başkanı ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHINKAYA (Hv. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyinin 179 uncu Birleşimini açıyorum.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — 20.2.1968 Tarihli ve 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkındaki Kanunun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/634) (S. Sayısı : 712)

BAŞKAN — Gündemimize göre kanun tasarı ve tekliflerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Gündemin birinci sırasındaki kanun tasarısının görüşmesine başlamadan evvel bir hususu açıklamak istiyorum.

1005 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasıyla ilgili tasarının başka bir birleşimde görüşülmesi hususunu arkadaşlarımız teklif ediyorlar.

Bu bakımdan, gündemin birinci sırasındaki tasarı'nın bugünkü gündemimizden çıkarılmasını hususu-

nu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — 20.2.1968 Tarih ve 1005 Sayılı Kanununun 1 ve 2 nci Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Reddolanun Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/64; M. G. Konseyi : 2/121) (D. Meclisi S. Sayısı : 364; M. G. Konseyi S. Sayısı : 577)

BAŞKAN — Gündemimizin ikinci sırasına geçiyoruz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, gündemin ikinci sırasındaki bu teklif, birinci sıradakinin devamı olup, benzeri bir hususun reddidir. İkisini birlikte geri almış olalım.

BAŞKAN — Gündemin ikinci sırasındaki teklif de onunla ilgili mi?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Evet, onunla ilgili. Emrederseniz ikisini birlikte geri alalım.

BAŞKAN — O zaman, gündemimizin ikinci sırasında yer alan teklifin de, başka bir birleşimde görüşülmek üzere Gündemimizden çıkarılması hususunu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizin 1 ve 2 nci sırasındaki konular bilahare tespit edilecek başka bir birleşim gündemine alınacaktır.

3. — 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/775; M. G. Konseyi : 1/613) (D. Meclisi S. Sayısı : 558; M. G. Konseyi S. Sayısı : 706 ve 706'ya 1 inci Ek (1))

BAŞKAN — Gündemimizin üçüncü sırasına geçiyoruz.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının görüşmelerine başlıyoruz.

Bildiğiniz gibi bu tasarı, 24.10.1983 tarihli 177 nci Birleşim gündeminde 706 sıra sayısı ile yer almış,

(1) 706 S. Sayılı Basmayazı 24.10.1983 tarihli 177 nci Birleşim Tutanağına, 706'ya 1 inci Ek S. Sayılı Basmayazı bu Tutanağa eklidir.

önerge ile tasarıya dahil edilen 1 inci madde ile 3 üncü madde Konseyimizce kabul edilmiş; tasarının diğer maddeleri bir defa daha incelenip gerekirse yeniden düzenlenmek üzere Komisyona iade edilmişti.

Komisyonumuzun yeniden düzenlediği rapor, 706'ya 1 inci Ek sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü, Sayın Bakan ve ilgililer yerlerini almışlardır.

İade edilmiş olan 2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 19 uncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«18 inci madde ile yukarıdaki fıkralarda sayılan salâhiyetli kimselerden hiçbiri bulunmaz veya bulunup da salâhiyetlerini kullanmazlarsa yahut ikinci fıkrada belirlenen süreler bitmişse, eser memleketin kültürü bakımından önemli görüldüğü takdirde, Kültür ve Turizm Bakanlığı 14, 15, 16 nci maddelerin üçüncü fıkralarında eser sahibine tanınan hakları kendi namına kullanabilir.»

BAŞKAN — Komisyonumuzun bu konudaki açıklamasını dinleyelim.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu maddeyle 5846 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin son fıkrasının değiştirilmesi öngörülmektedir.

Mevcut kanunda «Millî Eğitim Bakanlığı» ismi geçmektedir. Kanun 1951 yılında çıktığı için, o tarihte bu görevler Millî Eğitim Bakanlığınca yürütülüyordu. Onun yerini şu anda «Kültür ve Turizm Bakanlığı» almıştır. Değişiklik bundan ibarettir efendim.

BAŞKAN — İade ettiğimiz madde metni nasıldı?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Bundan evvelki, iade edilen, maddede, 19 uncu maddenin birinci fıkrasının da değiştirilmesi öngörülmüştü. Orada eser sahibinin yetki verdiği kişilerin dışında, «kardeşi, annesi, babası, yakın akrabaları» vardı. Ayrıca, eseri devir alan veya temellük edenlerin de bu hakkı kullanması öngörülmüştü.

Bakanlık temsilcileri ve ilgililerle yaptığımız görüşmelerde «buna gerek olmadığı, yasanın o fıkrasının aynen kalmasının uygun olacağı» değerlendirildi ve o fıkra çıkarıldı efendim.

BAŞKAN — Eskisi gibi kalması daha uygun olacak, öyle mi?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet daha uygun olacak efendim.

Çünkü, zaten telifi devir alırken malî hakkı devir aldı, onu takip edecek; ötekileri ilgilendirir, onlar takip eder. Etmezse, malî hakkın içinde zaten dolaylı yoldan bir hakda doğması muhtemel. Biz böylece sınırlı tutalım istedik.

BAŞKAN — Geçen defa, komisyon üyesi olarak yanınızda Yargıtaydan bir temsilci vardı, bugün gelmedi mi?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu sefer çağırmadık. Çünkü, bu konuları bakanlık temsilcileriyle beraber düzenledik, o da uygun karışıldı.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanım, onunla konuştuk, tam mutabakat sağlandı efendim.

BAŞKAN — Peki.

Bu izahattan sonra, 2 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi daha önce zaten kabul etmiştik.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 24 üncü maddesine aşağıdaki fıkra son fıkra olarak eklenmiştir.

«Temsil hakkı; eser sahibinin veya meslek birliğine üye olması halinde yetki belgesinde belirttiği yetkiler çerçevesinde meslek birliğinin yazılı izni olmadan, diğer gerçek ve tüzelkişilerce kullanılamaz. Ancak, 33 üncü ve 43 üncü maddelerdeki hükümler saklıdır.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde Komisyonumuzun açıklamasını dinleyelim.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, 5846 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin mevcut şekli, temsil hakkının ne olduğundan ve bu hakkın münhasıran eser sahibine ait olduğundan bahsediyor. Ancak, eser sahibi meslek birliğine üye olması halinde, birliğe «temsil hakkıyla» ilgili olarak yetki belgesi verecek ve bu yetki belgesinde hangi eserlerinin birlik tarafından takip edileceği ve haklarının korunacağı belirtilecek.

Bu ifadeyi açıklığa kavuşturarak, eser sahibinin yetki verdiği meslek birliğinin veya eser sahibinin izni olmadan, diğer başka kişilerin bu hakkı kullanamayacağı konusuna bir açıklık getirildi.

Ancak, kanunun 33 üncü maddesinde eğitim ve öğretim amacıyla temsil hakkının serbest olabileceği, 43 üncü maddede TRT'nin temsil hakkında serbest ve yetkili olabileceği hükme bağlanıyor ki, bu iki hususun bu hükmün dışında olduğu burada ifade ediliyor.

BAŞKAN — O halde o eser sahibinin, o meslek birliğine böyle bir yetkiyi verdiği dair muhakkak bir belge vermesi gerekir.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, birliğe böyle bir belge verecek. Daha evvel kabul edilen maddede bu husus vardı; eğer böyle bir belge vermemişse, kendisinden izin alınacak.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bunu vermenin anlamı nedir?

BAŞKAN — Kendisi takip etmeyecek, onun namına meslek birliği takip edecek.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, üye olma mecburiyeti yok.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Genelkurmay Başkanım, zaten arada meslek birlikleri olmadığı takdirde, kendileri bu hakkı kullanamazlar; her üyenin bir sürü dava açması, masraf etmesi, takip etmesi imkânı yoktur. Bundan dolayı, arada meslek birliği olunca ona zaten devredecekler; ama istediği kadarını devretsin, istediğinden fazlasını devretmesin; yalnız «yetki belgesinde onları belirtsin» diyoruz.

Meslek birliği olmadan hakkını korumasına imkân yoktur, gücü yetmez.

BAŞKAN — Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda neşredilecek bir eser için, kurumun eser sahipleriyle muhakkak bir anlaşma mı yapması lazım?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Hayır, Sayın Cumhurbaşkanım, daha sonra gelecek olan 43 üncü maddeyi değiştiren bir çerçeve maddemiz var, bu husus orada açıklığa kavuşacak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Orada ikili imkân var, Sayın Cumhurbaşkanım, sırası gelince arz edeceğiz efendim.

BAŞKAN — Okunan ve izahatı yapılan 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 5. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bütün fikir ve sanat eserlerinin yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür. Ancak, ses ve görüntü tekrarına yarayan vasıtalarla alınmış sinema filmleri, video kasetleri ve benzerleri hakkında bu hüküm uygulanmaz.»

BAŞKAN — Buyurun Sayın Özteker.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, mevcut kanunda bu maddenin «ancak» kelimesine kadar olan kısmı aynen var; «Ancak» kelimesinden sonra da sadece, «Bundan sinema eserleri müstesnadır» ibaresi yazılmıştır.

Zamanımızda tekniğin gelişmesiyle, sinema eserleriyle beraber video bantlar, video diskler gibi vasıtalar da çıkmıştır. Bu konuyu açıklığa kavuşturacak şekilde maddeye, «Ancak, ses ve görüntü tekrarına yarayan vasıtalarla alınmış sinema filmleri, video kasetleri ve benzerleri hakkında bu hüküm uygulanmaz» şeklinde bu değişiklik getirilmiştir.

Arz ederim.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Teknik gelişmenin getirdiği yenilikler ilave edildi.

BAŞKAN — Yani, kaset için muhakkak izin alması mı lazım?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim, çünkü kanun yapıldığı zaman yalnız sinema eserleri öngörülmüştü efendim.

BAŞKAN — Tabii, o zaman kaset, hatta televizyon bile yoktu.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Onun için; şimdi video kaset ticareti gelişince bu değişikliği de getirmek zorunlu oldu.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şahsa münhasır kullanmalar da aynı statüde olur mu, onu bilmiyoruz. Video kasete aldınız, şahsen bunları evde kullanıyorsunuz, bunun için de...

BAŞKAN — Hayır, onda yok o; bakınız, «kâr amacı güdülmeksizin» diyor.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür» diyor; devamında da, «Ancak, ses ve görüntü tekrarına yarayan vasıtalarla alınmış

sinema filmleri, video kasetleri ve benzerleri hakkında bu hüküm uygulanmaz» diyor.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sinema filmleri ve video kasetleri çoğaltılabilir.

BAŞKAN — Çoğaltan müessese bunun parasını verecek. Mesela, herhangi bir kaset doldurmak için, onun sahibi ile bir kere karşılıklı oturacak, ne kadar basacağına dair anlaşacak, bin tane basılmasına karar verdilerse bin tanenin parasını verecek, ondan fazlasını basmayacak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Bugüne kadar plakta da öyleydi. Besteciler, güfteçiler bir defa para alıyorlar; ondan sonra artık plak şirketi çoğalttıkça çoğaltıyor, piyasaya bantlar çıkıyor, her yere sürülüyordu; ilk aldıkları paralardan başka bir şey ellerine değmiyor; okuyanlar zengin oluyordu.

BAŞKAN — Ama bunun takibi kolay mı? Bana sorarsanız çok zor. Kasetten kasete almak da mümkün. Ben kaseti alırım, birisi gelir benden bunu alır ve evde kasetten kasete alır, Bunu nasıl takip edeceksiniz? Tabii bu mümkün değil.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Hangi bir olayı yakaladığınız zaman dava konusu yapılabilmesi için. Mesleki birliğin avukatı olacak, parası olacak; bütün iş, mesleki birlik işlerse olacak, tabii zaman içinde.

BAŞKAN — Ama tabii, bu bir tedbirdir. Başka ne tedbir getirsin?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Bula madık bir şey Yani dünyada bununla ilgili başka bir tedbir şekli yok efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Plaklar da buna dahil mi?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Tabii efendim, ilerde plaklar konusu geliyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ama «ses» deyince, onu da kapsar.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — «Ses ve görüntü» ikisi birden konuldu efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — «Ve benzerleri» ibaresi de var.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Burada, «şahsen kullanmaya mahsus belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür» hükmü, birinci cümlede, ikinci cümleye aynı istisna getirilmemiş.

BAŞKAN — Hayır, ona imkân vermiyor.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şahsen kullanma maksadı da dahil, bir video cihazına alamazsınız; ikinci cümleden o anlaşılıyor. Biri, iki tane yapamazsınız.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yani, televizyonda güzel bir film oynayacağını duydunuz, «Ben şunu videoya alayım da videomda kalsın» dediniz...

BAŞKAN — Tamam, orada kâr maksadı yok.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Ama, ikinci cümleye göre alamazsınız; halbuki sebest bırakmalı.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Şöyle efendim, tabii evde kullanmak üzere televizyondaki bir şarkıyı alacak. Ama bir sinema filmi veya video kaseti şeklindeyse onu yapamayacak. Çünkü, hakikaten kontrol imkânı yok. Evdeki çoğaltma işlemini kontrol için arama izni alacak da gerekir; bu imkânsız.

BAŞKAN — Televizyonda ekranın altında dikkat ederseniz (TRT) yazısı var. Onu niçin yazıyor? Yarın yakaladığı zaman «sen bunu nereden aldın» diyebilmesi için. Video şirketleri de UV (Ulusal video) gibi bir damga vuruyorlar. İşte ondan almak, nüsha çıkarıp çoğaltmak yasak oluyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Dünyada bundan başka bir çözüm bulamamışlar.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Videoya alır efendim, buna da kimse mani olamaz. Ben bu akşam oynayacak (X) filmi banta alacağım, kaç lira vereceğim diye, bilet keser gibi, alıp da ondan sonra mı videosuna alacak?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Hayır efendim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Peki, nasıl alacak efendim?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evinde alacak, koyacak efendim.

BAŞKAN — Yani kendi kendine seyredecek.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Zaten kendi kendine kâr amacı gütmeyen almışsa önemli değil; mühim olan böyle çoğaltıp piyasaya sürüyorlar.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — O da yasak şimdi, öyle mi?

BAŞKAN — Evet, o dahi yasak.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Maddenin sonndan bir evvelki satırındaki «yarayan» kelimesinden sonra «ve kâr amacı gütmeyen» sözlerini ilave edip; «yarayan ve kâr

amacı gütmeyen» şeklinde düzenlenirse ikinci cümleye de şamil olur.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Bu Kanun, eskiden telif haklarıyla ilgili Bern Anlaşması vardı, bütün ülkelerdeki gibi, oradan ilham alınarak yazılmış. Eskisi de bunun aynı idi, burada yalnız «Bundan sinema eserleri müstesnadır» deniyordu.

BAŞKAN — Peki, birinci cümledeki kasıt nedir?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Alıp evinde seyredebilir, ona müsaade ediyor.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Buradan «mümkündür» kelimesini kaldıralım, o zaman belki mana değişir.

BAŞKAN — Peki, birinci cümle, «Bütün fikir ve sanat eserlerinin yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür» diyor. Buradaki çoğaltılması sözü ne kastediyor; neyi çoğaltacağız, nasıl çoğaltacağız?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Televizyonda bir temsil programı veya müzik programı var diyelim. Kişi, evinde kendisi için onu videoya çekip tekrar dinleyebilir.

Buradan bir şeyi istisna ettik; televizyon bir video kasetini göstermişse, bir de sinema filmi göstermişse, bunlar ileride ticarete gider dedik, öyle talaş edildi.

Bir skeci, bir müziği hepsini evinde videosuna alıp dinleyebilir; yalnız televizyon; sinema filmi, video kaseti şeklinde bir programı göstermişse onu alamaz; çünkü onlar artık ticarete çok müsait. Eskiden de öyle koymuşlardı.

BAŞKAN — Şimdi anlaşıldı. Demek ki sizin dediğiniz oluyor. Yani şarkı, türkü, bir eğlence programı var onu banta alabiliyor. Ama bir sinema filmi ise, bir video kaset ise onu alamayacak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet, mesela Türkân Şoray'ın bir filmi varsa, onu alamayacak. Çünkü onun ticarete kayma korkusu var; ondan dolayı eskiden de yasaklanmıştı. Şimdi de bir video kaseti ticareti çıktığı için, mecburen onu da maddeye koyduk. Yoksa diğerinin hepsini evinde çekebilir; ama ötekini de alsın kimsenin evdekini bilmesine imkân yok. Burada, «kâr amacı olmayan» diye ibare eklersek, bu sefer de, «Dostlarına, sırf yardım olsun diye, veriyorum» diyecek, fabrikada bile yapsa. Burada, açığı kapamak için mecburen böyle hareket ettik.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bir de şunu anlamak istiyorum: Birinci cümlelerin orta kısmını atıp şöyle okusak: «Bütün fikir ve sanat eserlerinin yayımlanma veya çoğaltılması mümkündür.»

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Genelkurmay Başkanım, yayımlanma kâr amacı güdülmeksizin...

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Neyi yayımlayacak, kime yayımlayacak?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yani alıp çoğalttığınız, kopyayı çektiğiniz zaman, onu söylüyor, «yayımlanamaz» diyor. Bakınız, «Bütün fikir ve sanat eserlerinin yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür» diyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — «Veya», ama, veya...

BAŞKAN — «Yayımlanma veya kâr» hoparlörle yayımlayacak, onlar hariç.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ben yanlış anlıyorum öyleyse efendim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Mesela bir örnek arz edeyim: Diyelim iki güzel bir kitap var, bu kitap çok faydalı görüldü; ama bundan elde bir tane var.

BAŞKAN — Çoğaltamaz.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yayımlayamaz.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — «Yayımlanır» diyor ya efendim; ama bundan kâr amacı güdüldüğü için bunu Genelkurmay Matbaasında bin tane daha bastırarak ve her birliğe dağıtacağız. Bu maddeye göre bu mümkün mü acaba?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Şöyle efendim: Bu kitabı bir kişi yazmışsa, ondan izin almadan mümkün değil.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Olmaz, burada öyle bir hüküm yok.

BAŞKAN — Hayır, yayımlanma amacı olmayacak, bir de kâr amacı olmayacak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Çoğaltmanız, yayımlanma olacaktır, onun için olmaz. Kâr amacı da olmayacak, yayımlanma da olmayacak; şahsen kullanmak için.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Sahibi yoksa?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Onun telif hakkı var; eğer sahibi yoksa veya belirli bir süre geçmişse, Devletin ona sahip olma hakkı var; o za-

man kullanır. Mesela sahibi ölmüştür, sahip çıkan kimse yoktur, o zaman Devlet bir nevi kamulaştırma gibi veya başka formül bularak çoğaltırır.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — İfadeyi değiştirerek yazmak lazım, yanlış anlaşılıyor.

BAŞKAN — Doğru anlaşılıyor.

Şöyle diyor :

«Bütün fikir ve sanat eserlerinin yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür.» Nasıl mümkündür? Yayımlanma olmayacak ve bir de kâr amacı güdülmeyecek. Yalnız şahsen kullanacak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Mesela çok iyi bir kitap, ama piyasada mevcudu kalmamış veya var ama, hemen bulunamıyor. Genelkurmay veya istihbarata gerekli; bundan 500 tane fotokopi çekip dağıtabilirler, buna kimse karışamaz; ama «yayımlanma» yani umuma duyurma; «kâr amacı» para kazanma; bunlardan ikisinden birisi olursa olmaz.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — İşte o ikisi efendim, sanki bu «yayımlanma» kelimesi müsaaitmiş, mümkünmüş gibi bir duruma sokuyor.

BAŞKAN — Hayır, «eserlerinin yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin» diyor, orada «veya» da var.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Şimdi, «amacı güdülmeksizin» efendim. Onun için zaten eskiden olan maddeyi aynen aldık; Bern Sözleşmesinin bir tercümesinden ibarettir.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O halde buraya bir virgül koyalım efendim: «sanat eserlerinin, yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin, şahsen kullanmaya mahsus belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür.» O kısmı iki tane virgül arasına alalım. Yani virgülin birini «eserlerinin» kelimesinden sonraya, birini de «güdülmeksizin» kelimesinden sonraya koyalım.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — «Sanat eserlerinin,» «güdülmeksizin,»

BAŞKAN — Evet, iki yere de virgül konulsun.

Mesela «nota» yapmış adam ve çok sayıda bastırılmış; o notadan, birisi bir tane fotokopi yaptırıp, «ben şunu evde kendi kendime çalacağım» demiş, bu yasak değil; ama o notadan tekrar bastırıp da satmaya kalkarsa olmaz; tekrar yayımlıyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yayımlama, kamuya sunma oluyor efendim; ama on-

dan bir fotokopi alır da evde çalarsa, çalışırsa kimse karışamaz ona.

ORAMIRAL NEJAT TÜMER — Efendim, şöyle desek açaba uygun olur mu?

«Bütün fikir ve sanat eserlerinin, kâr amacı güdülmeksizin, şahsen kullanmaya mahsus ve belli sayıda nüshaların yayımlanmasına münhasır kalmak şartıyla çoğaltılması mümkündür.» Buradaki «yayımlanması» nı «belli sayıda nüshalara» koymuş oluyoruz.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, diyecek ki: «Ben hayır derneğiyim, kâr amacı gütmeydim.» O zaman ne olacak? Yayımlama zaten kamuya sunma oluyor. Kamuya sunmayı kaldırmak gerekiyor. Kendisine münhasır kullanmak üzere çoğaltabilir.

BAŞKAN — «Şahsen kullanmaya mahsus, belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla» Mesela 2 nüsha, bir tanesini dairesine koyar, bir tanesini de devamlı çantasında bulundurur.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, «belli sayı» nın sınırı yok, mamafih tabii kasit burada az olması; ama belli nüsha derim, 100 nüsha çoğaltırım.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — O zaman yayımlama olur.

BAŞKAN — Evet, o zaman yayımlama olur.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O zaman efendim, «yayımlama ve kâr amacı gütmeksizin» sözünü «şartıyla» dan sonra koyalım.

Şöyle ki: «şartıyla yayımlama veya kâr amacı gütmeksizin çoğaltılması mümkündür.»

«Bütün fikir ve sanat eserlerinin şahsen kullanmaya mahsus ve belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin çoğaltılması mümkündür.»

BAŞKAN — Başta kalması daha iyi. Bundan evvel de böyleymiş.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, bu bütün dünyada da aşağı yukarı böyle uygulanıyor, bizde de 40 seneden beri böyle uygulanıyor.

BAŞKAN — Şimdi bu anlaşıldı, zaten zapta da girdi, izah da edildi.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Virgülleri de koyduktan sonra, daha açıklanmış oluyor.

BAŞKAN — 5 inci madde, bu izahattan sonra açıklığa kavuştu.

Söz almak isteyen var mı? Yok.

5 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 6. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 41 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

4. Plak, video kasetleri ve ses kasetlerinin umumî mahallerde kullanılması

Madde 41. — Eser sahibinin izniyle, ses, görüntü veya ses ve görüntü tekrarına yarayan vasıtalara alınmış ve umumî mahallerde temsil edilmek üzere özel işaretlenmiş olan musiki, ilim ve edebiyat eserlerinin umumî mahallerde çalınması veya gösterilmesi suretiyle temsili mümkündür. Ancak, özel olarak işaretlenmemiş plak, video kaset ve ses kasetlerinden eser sahibinin veya yetkili kıldığı hallerde meslek birliğinin uygun bir bedeli tazminat olarak isteme hakları saklıdır.

Bu tazminat miktarının tespiti, takibi, eser sahibi ile meslek birliği arasında paylaştırılmasına ilişkin usul ve esaslar; Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile meslek birliğinin görüşü alındıktan sonra, Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN — Bu maddeyi izah edecek misiniz? Buyurun.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu madde mevcut kanununda madde başlığı olarak; «Plakların çalınması» şeklindeydi. Mevcut gelişmeler doğrultusunda plakların yanında, video kasetler, ses kasetleri ve buna benzer vasıtalar da çıktı. Bunların, eser sahibinin izniyle umumî mahallerde çalınmasına imkân veren, yalnız üzerinde işaret taşıyanların çalınmasına imkân veren, bir hükümdür. Üzerinde işaret olmayanların çalındığı tespit edildiği takdirde, sahibi tazminat isteyebilecek; bu tazminatla ilgili esaslar da çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecektir.

BAŞKAN — Mesela elimizde bir plak var, üzerinde 6 şarkı bir yüzünde 6 şarkı diğer yüzünde olmak üzere 12 şarkı var; bu satılıyor, bunu almış bir gazinocu çalıyor diyelim, bu serbesttir, benim anladığım kadarıyla. Çünkü, o plağı basan, çoğaltan firma onun parasını eser sahibine ödemiştir ki, kaç adet istiyorsa basmıştır o plaktan. «Ancak, özel olarak işaretlenmemiş plak, video kaset ve ses kasetlerinden eser sahibinin veya yetkili kıldığı hallerde meslek birliğinin uygun bir bedeli tazminat olarak isteme hakları saklıdır» deniyor.

Şimdi, bu plaktan kasete almışsa ve gazinosunda da onu çalıştırıyor o yaşak işte. O zaman öteki dava açabilir, diyebilir ki, «Ben bu plaktan 800 bin tane bastırдыm, sen şimdi bundan kasetlere almışsın, kasetlerde ve orada burada çalıştırıyor» Meslek birliği de bunu görürse, üzerinde işareti de yok, onu dava edebilecektir.

DEVLET BAKANİ İLHAN ÖZTRAK — Bütün gazinolar, kahveler, lokantalar hepsi buna girer efendim. Eğer işaretli olursa, zaten işaretli kaç tane bastıysa eseri yazan adam ona göre para alır. Ama bu haberi olmadan basılıyor, çoğaltılıyor, takip edemiyor; o zaman meslek birlik gidip tespit yaptıracak, araştırarak hemen tazminat alacak.

BAŞKAN — Peki, son fıkraya, «Bu tazminat miktarının tespiti, takibi eser sahibi ile meslek birliği arasında paylaştırılmasına ilişkin usul ve esaslar; Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile meslek birliğinin görüşü alındıktan sonra» diye bir ifade konmuş; Radyo - Televizyon Kurumunun ne alakası var?

DEVLET BAKANİ İLHAN ÖZTRAK — Efendim, Radyo - Televizyon Kurumu da bu konularda uzman olduğu için, tiyatro vesaire de, ikisinin birden görüşü alınsın, ona göre hazırlanacak yönetmelikle belirlensin dedik. Çünkü dolaylı olarak TRT de bu tazminatları ödeyecek.

BAŞKAN — Hayır, orası plakları almıştır.

DEVLET BAKANİ İLHAN ÖZTRAK — Plağı alıyor ama, işaretliyi alıyor, işaretliyi alırken işarete göre ücretler tespit ediliyor.

Radyo - Televizyon Kurumu bütün kültür ve sanatla çok yakından ilgili Kültür ve Turizm Bakanlığı da ilgili; ikisinin de görüşünü alır.

BAŞKAN — İkisinin de görüşü alındıktan sonra, Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tespit edilecek, esere ne kadar para ödeneceği, tazminatın ne kadar olacağı vesaire.

ORGNERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Meslek birliği icabında öyle bir para isteyecek ki, TRT o zaman «o kadar olmaz» diyecek. İcabında meslek birliği dünyanın parasını isteyecek.

BAŞKAN — TRT tazminatı, eserin değerine göre tespit edecek; çünkü TRT'de uzmanlar var.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, Sayın Hikmet Şimşek iki eserini bize gönderdi, kendilerine teşekkür ettik.

Yalnız ben emir veriyorum «Bizim bandolarımız, kendisinden de faydalanmak suretiyle notalarını al-

mak suretiyle, repertuvarlarına dahil etsinler» dediğimiz zaman kendisinden müsaade almamız gerekecek herhalde?

BAŞKAN — Muvafakatını alacaksınız.

DEVLET BAKANİ İLHAN ÖZTRAK — Kendisinden «Hiçbir telif hakkı istemeyeceğim» diye bir yazı alırsanız iyi olur.

BAŞKAN — 6 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum.

MADDE 7. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 42 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Meslek birliklerinin kurulması

Madde 42. — Üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve mevzuatın öngördüğü esas ve usuller dahilinde malî haklarının takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve dağıtımını sağlamak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statülere uygun olarak;

1. İlim ve Edebiyat Sahipleri Meslek Birliği,
2. Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği,
3. Güzel Sanat Eseri Sahipleri Meslek Birliği,
4. Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği,

Adları altında meslek birlikleri kurulur. Aynı alanda birden çok meslek birliği kurulamaz. Ancak, meslek birliklerinin bölgelerde şube açmaları caizdir.

Meslek birlikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığının hazırlayacağı ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statüye uygun olarak «Fikir ve Sanat Eserleri Meslek Birlikleri Federasyonu» adı altında bir federasyon kurarlar.

Meslek birlikleri ve federasyon özel hukuka tabi tüzelkişilerdir. Üyeleri sermaye koymak, kâr ve zarara, hukukî mesuliyete iştirak etmekle yükümlü tutulamazlar.

Meslek birliklerinin ve federasyonun tip statülerinde genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu, teknik - bilim kurulu ve haysiyet kurulu mecburî organ olarak düzenlenir. Bu birliklerin ve federasyonun kurulması, kontrolü, denetlenmesi ile ilk genel kurulalarını toplayabilmeleri için gerekli en az üye sayısı, diğer ihtiyarî organları, kurullarının teşekkül tarzı, üye sayısı ve görevleri, üyeliğe girme, çıkma ve çıkarılma şartları, şubelerini kurabilecekleri bölgelerin tespiti, yurt içi ve yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri ile olan iliş-

kileri, bu ilişkilerdeki hak ve yetkileri, üyeleriyle olan malî ilişkileri, elde edilen telif ücreti ve tazminatların dağıtımını ve diğer usul ve esaslara ilişkin hususlar; ilgili kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.

4.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası, 30, 37, 40, 42, 43, 44, 45, 48, 65, 66, 67, 68, 69, 70 ve 90 inci maddeleri, bu maddeye göre kurulacak meslek birlikleri ve federasyon için de ceza hükümleriyle birlikte uygulanır.

Türk uyruklu eser sahiplerinin malî hakları, ülke içinde bu maddeye göre kurulan meslek birlikleri dışında; başka birlik, dernek ve benzeri kuruluşlar tarafından takip edilemez.

BAŞKAN — Bu madde şimdi birçok yenilikler getiriyor; meslek birlikleri eskiden yoktu; yeni düzenlenen şekliyle meslek birlikleri getirilmiş değil mi?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Eskiden de vardı; ama işlemiyordu, ölüydü; şimdi onun işlemesi için gereken her şeyi getiriyoruz.

Bir de, bunların meslek birliği kurmaları zor olacağı için, başta Kültür Bakanlığı kursun, tüzükle düzenlesin, dedik. Çünkü, her erken kalkan ben kuruyorum diyecek, o zaman hangisinin meslek birliği olacak; üç tane musiki eseri sahipleri meslek birliği kurulursa? Bir tane olması lazım; bir de üstelik aralarına rekabet de girecekti. Diyoruz ki, ilk önce kuralın, statüde de belli edelim Türkiye'de ne kadar musiki eseri yazarı, besteci, güftecisi var bunu Kültür Bakanlığı biliyor, mesela yüzde ellisinin üstündeki bir rakamı tespit edecek, bu rakam beşyüzü bulduğu zaman «Buyurun, artık kendiniz idare edin» diyecek. Beşyüze kadar ilk önce kotrollü olacak. Aksi takdirde birbirleriyle ihtilafa düşecekler, ölü olacak eskiden olduğu gibi. Bunları önlemek için ilk önce biz kuralım, belirli sayıya geldiğiniz zaman (yarıyı geçtiğiniz zaman olur artık herhalde o tüzükte öyle düşünülecek), buyurun her şey sizin, artık kendi kendinizi idare edin, benden hiçbir hizmet beklemeyin diyecek, Kültür Bakanlığı.

BAŞKAN — Maddede gösterilen dört tane meslek birliği de bir federasyon altında toplanabilecek?..

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — İsterlerse toplanabilirler, daha güçlü olurlar, telif haklarını da daha kolay tahsil ederler efendim.

BAŞKAN — 2908 sayılı Dernekler Kanunundaki müeyyideler, bu kurulacak meslek birlikleri de bir

dernek vasfına haiz olduğu için, bunlara uymak zordur diye, o bakımdan koyduk.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet, Sayın Cumhurbaşkanım.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanım, üçüncü fıkrada bir baskı hatası var. Meslek Birlikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığının hazırlayacağı ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statüye uygun olarak «Fikir ve Sanat Eseri Sahipleri Meslek Birlikleri Federasyonu» adı altında bir federasyon kurular, şeklinde olması gerekir.

BAŞKAN — Doğru, zaten yukarıda da öyle geçti. Başka söz almak isteyen var mı efendim?

Buyurun.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bir hususu öğrenmek istiyorum; bu meslek birliklerine hep «sahipleri» denildi. Peki eser sahibi olmayanlar da bu türden bir birlik kurabilir mi, kuramaz mı?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, fikir ve sanat eserlerinde mülkiyet kavramı yok; ama artık biz ona eser sahibi diyoruz; onu yaratan, yani besteyi yapan, romanı yazan. Sinemada filmin organizasyonunu tamamlayan prodüktör, bunun dışında kalanlar da, icracılar; yani şarkıyı okuyan, filmde oynayan sanatçılardır. O yeni bir dal türevi, şimdi ona «fikir sanat eseri sahibi» demiyoruz, onlar icracılardır. İrcacıların hakları ayrı düzenlenecek, biz o safhaya daha erişemedik.

O konuda Roma'da bir sözleşme imzalandı, biz o sözleşmeye katılmadık. Şimdi bunu düzenleyelim de, düzenledikten sonra «fikir ve sanat eserlerine komşu haklar» tabiri kullanılıyor icracılara, yalnız sinemacılar, isimlerinin çıkmasını istemek hakkına sahipler, diğer detayı yok; ama bunu oturtmadan söylediğinizi düzenleyemeyiz. Çünkü bu sefer icracılarla eser sahipleri birbirlerine girerler. İlk önce eser sahiplerinin haklarını tamamlayalım, arkadan da icracılara; yani «fikir ve sanat eserlerine komşu haklar», «yan haklar» denilen bu konuyu Roma Sözleşmesine uygun olarak düzenlemek gerekir.

Kültür Bakanlığı bu kanunu bir uygulasin, arkasından o bölüm gelecek; inşallah önümüzdeki sene.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Musiki cemiyetleri ayrı bir türde midir?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — İrcacı ise ayrı efendim.

BAŞKAN — Yani, vilayetlerde bazı kimselerin bir araya gelerek kurdukları dernekleri kastediyorsunuz; onlar icracıdır.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Onlar icracı efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — İcdacı; ama onlar da bir dernek kuruyorlar.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Onlar Dernekler Kanunu hükümlerine tabi olurlar.

BAŞKAN — Onlar eser sahibi değil.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Bu kâundakiler, yalnız eseri yaratan kişiler efendim; besteyi yapan, güfteyi yapan, romanı yazan, temsili yazan, film prodüktörü gibi olanlardır.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Filvaki, orada eser sahiplerinden birisi bunların öğretmeni oluyor, o öğretiyor; o ayrı bir husus.

BAŞKAN — Artık o, her iki kısımda yer alacak.

7 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum.

MADDE 8. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 43 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«2. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun yayımlarında fikir ve sanat eserlerinden faydalanma yetkisi»

Madde 43. — Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu; radyo ve televizyonla yapacağı yayımlarda faydalanacağı Türk veya yabancı uyruklu yazar, besteci ve diğer eser sahiplerinin tespit şekli ne olursa olsun, umuma arz edilmiş ve koruma süresi dolmamış bütün eserlerini, eser sahiplerinin, malî hak sahiplerinin ve meslek birliklerinin iznini almaksızın;

1. Sesli ve görüntülü yayımlarda kullanma,
2. Radyo ve televizyon program tekniklerinin gerektirdiği ve eserin özünü bozmayan her türlü işlemlere tabi tutma,
3. Uygun bulunacak sanatçı veya sanatçılara icra ettirme,
4. Sesli ve görüntülü yayımlarda kullanma ve eğitim ve kültür kurumları ile yabancı radyo ve televizyon kuruluşlarına gönderilmek üzere her türlü teknik usullerle tespit ve çoğaltmalarını yapma,

5. Programlarında yer verdiği yayınlanmış müzik eserlerini ses, nakil ve tekrarına yarayan aletlere alma,

Yetkisine sahiptir. Ancak, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından kullanılabilmesi, eser sahibinin iznine bağlıdır. Bu izin alındığı takdirde, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu bu maddedeki yetkileri serbestçe kullanır.

Yayın tipi ve türü ne olursa olsun yukarıdaki fıkrada öngörülen yetki, eser sahiplerine, bunlardan malî hakları devir almış olanlara veya meslek birliklerine, esasları Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle belirlenecek şekilde ücret ödenmesi kaydıyla Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından kullanılır. Bu yetki karşılığında, eser sahiplerine, ilgili meslek birliğinin veya federasyonun görüşü alınarak Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Yönetim Kurulunun yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilecek tarifeye göre ödeme yapılır. Ancak, bu Kanunun 32, 34, 36, 37 ve 39 uncu maddeleri gereğince yayımı esasen serbest olan hususlar için ücret ödenmez.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu, bu yetkiyi başka kişi veya kuruluşlara devir edemez, her türlü teknik yöntemlerle tespit ve çoğaltma yetkisini, sadece kendi yayımları için kullanır. Bu yetkinin kullanılması sırasında Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu eser sahiplerinin manevî haklarını korumak ve gözetmekle yükümlüdür.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu, eğitim ve kültür kuruluşlarına ve yabancı radyo ve televizyon kuruluşlarına göndereceği tespitlerle ilgili olarak, bu kuruluşlara gönderilen tespitlerin ticarî maksatlarla kullanılmayacağını, çoğaltılmayacağını ve başka kuruluşlara kullanılmak üzere gönderilemeyeceğini bildirir.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu her yayın yılı sonunda yayımlarında yer verdiği ve yurt dışında başka kuruluşlara gönderdiği eserlerin yazar, besteci, güfte yazarı, mütercim ve işleyenlerinin isimlerini ve bu eserlerin canlı, bant, plak, film ve benzeri tespit şekillerini, yayım gününü, saatini, süresini ve tekrarlarına gösterir bir çizelgeyi hak sahipleri veya meslek birlikleri tarafından incelenmek üzere hazır bulundurmakla yükümlüdür. Yayın çizelgesinin düzenlenme esasları ve bunun ilgililer tarafından incelenme şartları Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından tespit edilir.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun bu şekilde yayınladığı eserlerden memleket tarihi ve kültürü bakımından önemli olanlar, Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine ve masrafı bu Bakanlık bütçesinden karşılanmak şartıyla çoğaltılır ve bir nüshası saklanmak üzere Millî Kütüphane Başkanlığına verilir.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu kısa tespitler için eser sahiplerine herhangi bir ücret ödemez ve bunları yayın çizelgelerinde göstermez. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun yayınlarında, eserlerin herhangi bir bölümünün söz veya müzik programlarını tanıtmaya, yardımcı dramatik unsur, sinyal, jenerik, geçiş müziği ve benzeri maksatlarla kullanılması kısa tespit sayılır.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun özel bir program düzenlemesi hali dışında, televizyon yayınlarında görüntüye giren her türlü güzel sanat eserlerinin yayını dolayısıyla herhangi bir ücret ödemez.

Radyo ve televizyonda yayınlanmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte düzenlenen örgün ve yaygın eğitim yayınları ve yükseköğretim kurumlarıyla birlikte düzenlenen açık eğitim yayınları için, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile adı geçen diğer kurumlar yararlandıkları eserlerin sahiplerinden izin almazlar ve ücret ödemezler.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun kısa dalga radyo istasyonlarından yurt dışına yapılacak yayınlarda yararlanan eserler dolayısıyla eser sahiplerine ücret ödenmez.

Yetki belgesi ile meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak için meslek birliğine, diğer hallerde doğrudan malî hak sahiplerine yapılır.»

BAŞKAN — 8 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanım, maalesef bu madde çok uzun, kanuna ilave olduğu için ayrı yapamadık; çünkü bu eskiden de «Radyo yayımları» hakkında tek madde halindeydi» yine uzundu, ama bu sefer çok uzun oldu. Çünkü sanatkarların ilişkisi en çok Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile olacağı için, mecburen hepsini bu maddenin içine ilave ettik.

Eski kanunun 43 üncü maddesi şöyle idi : «Yayımlanmış bulunan fikir ve sanat eserlerini sahiplerinin müsaadesi alınmaksızın radyo ile yaymak hususunda

radyo idarelerine Bakanlar Kurulunca bir kararname ile yetki verilebilir» deniliyordu.

Türkiye Radyo Kurumu da, buna dayanarak Bakanlar Kurulundan bir kararname alıp, bu eserleri hiç müsaadesiz kullanıyor ve telif hakkı da tam ödenmiyordu. Bununla ilgili bir tarife de olmasına rağmen ödemediği için, bununla ilgili davalar açıldı.

Şimdi biz bunun hepsini düzenledik; yani bundan sonra TRT'nin müsaade alması şartını (yalnız tiyatro eserleri hariç) kaldırdık. Çünkü, hepsinin müsaadesini almaya kalkarsa ve tesadüfen meslek birliği çok güçlü olursa, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumuna bir şeyi empoze etmeye kalkar ve kurumun yayınları durabilir. Zaten daha evvel de böyle bir şey göze alınmadığı için böyle bir hüküm konmuş; biz de, «Müsaade almadan yayınlasın» dedik; ancak bir tarife yapılsın, o tarife yapılırken meslek birliğinin de görüşü alınsın; Bakanlar Kurulu bu görüş üzerine, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun hazırladığı tarifeyi bir kararname halinde tespit etsin dedik. Yani, eser sahibi parasını muhakkak alacak. Hatta, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu, bütün bunları yani, kaç saat, hangi gün ve kaç kere yayınladığını tespit edecektir. Şimdiye kadar böyle bir şey yoktu. Gerçi bazı programlarda oluyordu; ama tam detaylı değildi. Bunun esaslı bir şekilde yapılması, ancak bir IBM sistemine, elektronik beyine yüklenmesiyle mümkün ki, şimdi o tertibi almak üzere.

Yalnız tiyatro eserlerini ayrı tuttuk. Tiyatro eserlerinin yayımı, tıpkı bir futbol maçının canlı yayımı gibidir. Bir tiyatro eseri Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından bir kere yayınladı mı, adam bir daha o eserini Ankara'da, İstanbul'da sahneye koyduramaz.

Hükümet bunu getirmemişti. Tiyatro yazarları beni buldu, dertlerini anlattılar. «Tamam, anladım» dedim. Çünkü tıpkı canlı futbol maçı yayını gibidir, onda önceden izin alma şartını getirdik. Çünkü adam o sene Ankara'da o eserin oynanacağına dair bir mukavele yapmış olabilir. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu, hiç değilse önce onunla bir mukavele yapsın, ön izni alsın; ondan sonra yayınlasın; ama meslek birliğinin görüşü alınarak Bakanlar Kurulunun yapacağı bir tarifeye göre ücret ödenmesi esasını da getirdik. Diğerleri için ön izin almayacak, ücretini ödeyecek. Tiyatro eserinde ise muhakkak ön izin alınacaktır. Kültür dolayısıyla yapılan yayımlarında zaten vardır, Bern Sözleşmesinde de vardır. Mesela

ders anlatırken, çeşitli kimselerin kitaplarından yararlanıyoruz, ama hepsine telif hakkı ödemeye imkân yok. Artık onlar bir kere kitap da yazmışlar, o artık kamunun malı olmuş. Zaten kanunda bu vardı, daha açık seçik olarak getirdik. Yani, eğitim yayınlarında, Yükseköğretim Kurumunun yapacağı yayınlarda eser sahiplerinden müsaade almaya ve onlara ayrı bir ücret ödemeye gerek yok. Çünkü zaten onu kitabında yazmış, birisinden alacağız yarım sayfa, ötekenden alacağız başka bir fikir; hepsini birleştiriyoruz, bir ders yapıyoruz.

Böylece sanatçılarımızın Radyo ve Televizyon Kurumu ile olan ilişkileri düzenlenmiş oldu. Sanatçılarımız belki şunu isterler, istiyorlar da «Her şey tamamen mukavele ile serbest olsun.» Ama kurumun buna birden geçmeye takati yok efendim.

Onun için biz bunu bir geçiş dönemi kabul ettik. Onların da görüşü alınsın, Bakanlar Kurulu en iyi şekilde telif hakkını tespit etsin, TRT onların da hakkını ödesin, müsaade alma şartı olmasın; yalnız tiyatro eserinde, «müsaade vermiyorum» derse eseri yayınlamasın. Bu takdirde müsaadeyi, ön izni verirken, tiyatro yazarının bir pazarlık gücü de olacaktır. Tiyatro yazarlarına bu kadarcık iltiması, eserin niteliği icabı gerekli gördük. Bunu müzikte filan gerekli görmedik. Çünkü, televizyon bir parçayı çaldı mı, onun reklamı oluyor, onun plağı daha çok satılıyor.

BAŞKAN — Tabii, müzik her zaman dinlenir; ama temsil her zaman seyredilmez, bir defa, iki defa seyredilir, ondan sonra bir daha seyredilmez.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Ondan dolayı bu iltiması yaptık.

Bir de kısa dalga yayınlarındakiler için para ödemeyeceğiz. Çünkü, yurt dışına yayın yapıyoruz. Bu, onların eserlerini tanıtmak oluyor. Zaten müzikse, vatandaş o parçanın muhakkak plağını, kasetini almak ihtiyacını hissedecek ve alacak, yine reklam olacak. Türkiye'nin ve kendilerinin tanıtılması olduğu için, onu da istisna tuttuk.

BAŞKAN — Peki, bazen böyle gösteriler oluyor, mesela ecnebi bir topluluk geliyor burada sahnede bir gösteri yapıyor, ya jimnastik gösterisi veya folklor gösterisi yapıyor. TRT, bu gösteriyi alıyor ve sonra gösteriyor. Bu da şimdi müsaadeye mi tabi olacak? TRT'nin o topluluktan bir müsaade alması lazım herhalde.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Şimdi efendim, aktüalite filmi olarak gösteriyor. Esasında bir bale ise, almak lazım. Nitekim, değil onu, bun-

dan 3-4 sene evvel oldu; Devlet balesinin bir eserini TRT koymak istedi. Önce mukavele yapmadıkları için, son gün Devlet Konservatuarı caydı ve caydığı için de, programda sadece provadan sahneler verdiler. Eğer başlı başına bir eserse, muhakkak şart.

BAŞKAN — Mesela Güney Kore ekibi geldi, burada güzel gösteriler yaptı. Sanat eserleri, müzik, folklor gibi gösterileri filme aldı, gösterdi. Eğer müsaade alınmadan yapılmışsa, müracaat ederlerse hak alabilirler.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Bu Kanuna ve uluslararası anlaşmaya göre alırlar; ama kültür anlaşmaları içinde olduğu için, kültür değişimi diye karşılıklı olarak almazlar.

BAŞKAN — Hayır, hak iddia etmezler de; hak iddia ederse bu hakkı var.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Karşılıklı karar veriyorlar.

Yani TRT Kurumunun, bundan sonra bu gibi şeyleri yaparken muhakkak ilgilinin yazılı müsaadesini alması lazım. Yavaş yavaş onlar da bu işe adapte olur.

BAŞKAN — Biraz disipline girmesi lazım.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Öyle efendim, yeni ve çok zor bir döneme giriyor.

BAŞKAN — Bazen de, o gün anında programı değiştirmek gerekiyor; mesela işte şimdi bir zelzele oldu, programı değiştirdi, ona göre başka program koyacak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, tip statüye yazacak; «günleri değiştirme yetkim saklıdır» diyecek; demezse «aldın göstermedin» denir, veya «aldığım eseri göstermeme yetkim de vardır» diyecek. Hatırlayacaksınız aldığı bir film vardı; yapıldı, göstermekten vazgeçildi. Şimdi mukavelede bunu sağlama bağlamazsa, her biri için tazminat doğuracak.

TRT artık yavaş yavaş teşkilatlanıyor; her mukaveleyi yaparken buna göre davranacak. Onun için bir süre var burada. O süre de bir parçacık uzayacak galiba; sırası gelince arz edeceğiz.

BAŞKAN — 8 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, beşinci fıkradaki, «Ancak, sözlü ve sözsüz sahne eserleri» tabirinden sadece tiyatro eseri mi kastediliyor, yoksa sinema eseri de dâhil mi? «İzne bağlıdır» diyoruz.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Genelkurmay Başkanım, fikir ve sanat eserleri ilim

ve edebiyat eserleri, musiki eserleri, güzel sanat eserleri ve sinema eserleri olarak dört ayrı gruptan oluşuyordu. Yani sinema eserleri ayrı bir grup. Bizim burada «sözlü ve sözsüz sahne eserleri» dediklerimiz, birinci gruba girer efendim.

BAŞKAN — Hayır, «sözlü ve sözsüz» den kasıt, mesela sözsüz bale midir?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Pandomim, bale.

BAŞKAN — Sözlü malum da, sözsüzü onlar oluyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yalnız tabii burada «sahne» hem sinema eseri olabilir, hem tiyatro eseri olabilir.

BAŞKAN — Sinema buna girmez değil mi? Sinema, sahne eseri kapsamına girmiyor.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisaf Komisyonu Üyesi) — Tiyatrolar, temsiller, pandomima, danslar.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sinema girmiyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O da eser, burada eser sahibi var.

BAŞKAN — Sinemanın mı?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Sinemanın.

BAŞKAN — Sinema ayrı. Bu sözlü ve sözsüz sahne eseri, sahnede oynanan.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisaf Komisyonu Üyesi) — Sahnede oynanan, canlı olarak.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Sahne hangi birliğe giriyor belki değil.

BAŞKAN — İlim ve edebiyat, musiki, güzel sanat eserleri ve sinema eserleri değil mi?

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Evet efendim, yani sahne eserleri yok, sahne eseri sahipleri yok. O nereye girer bilmiyorum.

BAŞKAN — «İlim ve edebiyat» a girmez, edebiyata belki girer.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanı, açık; ama bir tereddüt olur.

Daha fazla üzerinde değişiklik yapamadık. 1 inci fıkra derdik; ama şimdi TRT'de «Arkası Yarın» diye bir programda bir roman okunuyor; eğer «ilim ve edebiyat eserleri» dersek, bu da oraya girecek. Onun için «ilim ve edebiyat eserleri» diyemedik. Onun için «sahne eseri» deyip sınırlamak istedik.

Yalnız Sayın Genel Kurmay Başkanımız bir tereddüde düştü, çıkmaması lazım; ama madem öyle, bu-

raya sinema eserlerinin hariç olduğunu ya zapta geçirmek suretiyle -sizin geçirtmeniz suretiyle- veya maddede ufak bir değişiklik yaparak, «sinema eserleri hariç olmak üzere sözlü ve sözsüz sahne eserleri» deyip, ileride davaya açık kapı bırakmayalım.

Son Komisyon metninin 7 nci sayfasının başında, «Ancak, sinema eserleri hariç, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin» diye bir ilave yapalım; madem akla geliyor, öneriz efendim.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Peki, «televizyon filmi» ile «sinema» arasında tarifte bir fark oluyor. Bazıları «televizyon filmi» oluyor, bazılarında da «sinema» diyoruz. Her ikisi arasında büyük fark vardır. Acaba «televizyon filmi» hangisine girer?. Sinemaya mı girer veya...

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — «Sinema»ya girer.

BAŞKAN — Uzun film.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yani konulu film var, kısa film var.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, o zaman «sahne eseri» yerine «tiyatro» diyelim.

BAŞKAN — Onun ismi öyle; «sahne eseri.»

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Diye-medik.

BAŞKAN — Yalnız, Hava Kuvvetleri Komutanımız güzel bir noktaya temas etti; biz 7 nci maddede, «İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği» dedik, «Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği» dedik, «Güzel Sanat Eseri Sahipleri Meslek Birliği» dedik, «Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği» dedik. Peki sahne eserleri hangisine giriyor?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Birinci gruba giriyor; «ilim ve edebiyat eserleri» grubuna giriyor.

Zaten biz esasında, «ilim ve edebiyat eserleri» diye yazacaktık; ama onu yazarsak roman da oraya giriyor, diğer şeyler de oraya giriyor. Bu sefer, romanda, «(Arkası Yarın» adlı programda TRT'de okunuyor ya) hepsi izne tabi olacak. Ondan çekindiğimiz için, «sahne eserleri» diye tahdit ettik. Yani sahne eserleri birinci gruba, «ilim ve edebiyat eserleri» grubuna girer efendim.

BAŞKAN — O halde 7 nci sayfadaki o fıkranın, «Ancak, sinema eserleri hariç» şeklinde olması lazım.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — İkinci fıkra efendim.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sinema ve televizyon eserleri, televizyon filmleri sinemanın dışında.

BAŞKAN — Televizyon filmini niye hariç tuttuk; ayrı bir şey değildir o.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, kanunda sinema eserleri şöyle tanımlanmış, müsaade ederseniz arz edeyim, 5'inci maddede :

«Sinema eserleri şunlardır :

Sinema filmleri;

Öğretici ve teknik mahiyette olan veya günlük olayları tespit eden filmler;

Her nevi ilmi, teknik veya bedii mahiyette projeksiyon diyapozitifleri.»

Sinema eserlerinin neler olduğunu kanun saymış. İster dışarıda bir sinema salonunda oynansın, ister televizyonda oynansın, ikisi de o tanım içerisinde olabilir diye.

Mevcut kanundaki 5'inci maddede; değiştirilmedi o, aynen var.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHINKAYA — O İngilizce «movie picture»e girer, televizyon sinema eserleri. Öbür, bizim bildiğimiz diğer sinema eserleri içerisine «movie picture» diye girer.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yani yalnız sinema eserlerinin içinde, hepsi var efendim. Dikkat ederseniz aktüaliteyi de almış, şeyi de almış. Yani sinema eserlerinin geniş bir tarifini yapmış. Ondan sonra tabii televizyon içinde bir şey çıkmış; o da televizyon sinema eseri olmuş. Yani, daha henüz bu konuda dünya literatüründe ayrı mütalaa edilen bir şey gelmediği için biz de koyamadık, yanlış iş yaparız diye çekindik.

BAŞKAN — Çünkü, televizyon filmleri dediğimiz, televizyonda haftada bir gün veya her gün gösterilen ve bir sene, iki sene devam eden -Dallas gibi- televizyon dizilerini koyacak olursak, olmaz; çünkü bu gibi televizyon dizilerini zaten TRT satın alıyor; başka türlü gösteremez ki; nereden bulacak onu?. Bu gibi televizyon dizilerini önce satın alıyor, ondan sonra gösteriyor.

Oysa diğer sinema filmleri Türkiye'ye gelmiş, bütün sinemalarda oynuyor. Bu filmi film şirketinden bir tanesi alıyor, gösteriyor. Çünkü bu filmin parası Türkiye'ye girerken ödenmiş. Yalnız şirket ondan para alıyordu.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama Türkiye'de de sinema filmleri...

BAŞKAN — O da şirketlere satıyor; gösteremez. SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, şimdi, bir var ki izin almadan gösteremez, bir defa izin alacak.

BAŞKAN — İşte o sinema filmleri için izin almayacak.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama filmin parasını verecek

BAŞKAN — Verecek tabii, o başka; ama daha evvelden izin almayacak. Çünkü onun arşivinde bir sürü filmler var, vaktiyle almış.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Burada izin alacak.

BAŞKAN — Hayır onlar hariç almayacak. «Ancak, sinema eserleri hariç.»

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanım, özür dilerim, müsaade ederseniz bir şeyi daha düzeltmek istiyoruz :

«Sinema filmleri hariç» diyeceğiz, «sinema eserleri» değil. Çünkü sinema eserleri üç gruptan oluşuyor;

«Sinema filmleri;

Öğretici ve teknik mahiyette olan veya günlük olayları tespit eden filmler;

Her nevi ilmi, teknik veya bedii mahiyetteki projeksiyon diyapozitifleri.»

Bunların hepsi sinema eseri olduğu için, yalnız «sinema filmleri»ni ayıracağız efendim. Müsaadenizle «sinema filmleri» diyeceğiz.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O zaman sinema eseri buraya giriyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Giriyor efendim, sinema eserlerinin bir tanesini sadece «sinema filmleri»ni buraya koyuyoruz.

BAŞKAN — Onun için müsaade almayacak.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Alacak.

BAŞKAN — Hayır, o hariç, diğerlerinde müsaade alacak.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Film deyince, sinema eseri de bu sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin içerisine girecek demektir.

BAŞKAN — «Ancak, sinema filmleri hariç, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından kullanılabilmesi eser sahibinin iznine bağlıdır» dedik ya, o hariç.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER — (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım,

«Ancak, sinema filmleri hariç» derirse, sinema eserlerinin içerisinde, diğer öğretici ve projeksiyon diya-pozitifleri var, sanki onlar için de izin alınacakmış gibi oluyor.

BAŞKAN — Onlar da bu izne tabi olmuş gibi oluyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, hiç koymayalım. Çünkü koyunca öyle şey ki karışıyor, deminden beri bizi de uğraştırıyor. Zannediyorum ki, «sözlü ve sözsüz sahne eseri» kâfi. Çünkü karışıyor, «sinema eserleri» dedik mi bu sefer arkadaki üç grup geliyor. Çok teknik bir konu.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu eserler ilim ve edebiyat eserlerinin içine giriyor. Bu durumda...

BAŞKAN — Bunu koymaya gerek yok. Neden gerek yok?. «Ancak, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından kullanılabilmesi, eser sahibinin iznine bağlıdır» demek, diğerleri izne bağlı değildir demektir. Bunun içine sinema filmleri de girer; şimdi onu «hariç» dedik mi, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin içine sokmuş oluruz sinema filmlerini.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Koymayacağız efendim.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, bence arada bir fark var; deminde Sayın Başkan söylediler, burada tiyatroculara bir istisna tanıyoruz.

BAŞKAN — Tabii, onlardan müsaade alınacak.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sadece müsaade almak değil de, bir nevi pazarlık yetkisi tanınıyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Müsaade alırken tabii!

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tabii.

Diğerlerini müsaade almadan gösterecek; fakat tarifeye göre para ödeyecek; ama bunlarla bir anlaşma yapacak, yani pazarlık yapacak. Bu pazarlık hakkı, şimdiye kadar Sayın Bakanın da söylediği gibi, tiyatroculara verilsin dendi. Çünkü, mesela bunlar iki defa gösterilirse, bir daha kimse tiyatroya gitmez; ama sinema aynı durumda değil; sinema burada da gösterilir, orada da gösterilir.

Şimdi, burada sinemanın bunun içinde olmadığını belirtmekte yarar var. Çünkü o zaman sinemacılarda aynı şeyi yapacak.

BAŞKAN — O, sahne eseri değil ama.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sinemacı da aynı pazarlığı yapacak.

BAŞKAN — Hayır, sinema sahne eseri değil ki. «izne bağlıdır» diyoruz, sinema bağlı değildir demek.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sizin sorunuz üzerine zapta geçmiş oluyor. Yani, «sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin» sadece dramatik eserler olduğunu, sinema eserlerinin ise bunun dışında olduğunu açıklayalım, böylece zapta geçmiş olur.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Televizyon sineması, televizyon filmi de buna dahil.

BAŞKAN — Yani, müsaadeye mi tabidir?.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bunun dışındadır efendim.

BAŞKAN — Dışında zaten. «Ancak, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin» diyoruz.

Şimdi soruyorum : Sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin içerisinde sinema filmleri dahil mi?.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Hayır, dahil değil Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Dahil değil, onun ismi sinema.

Yalnız bunlar ön izne tabi, diğerlerini ön izinsiz oynatabilecek; ama parasını da ödeyecek. Yani ödemeyecek demek değil.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sinema eserleri için ön izin almak söz konusu değildir.

BAŞKAN — Onun bir tarifesi koyacak, o tarifeye göre parasını ödeyecek.

Bu, ancak tiyatro eserlerinin, sahnede oynanan eserlerin ön izne tabi olduğunu belirtiyor.

Diğerleri ön izne tabi değil.

8 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 9. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«3. Fikir ve Sanat Eserlerinin işaretlenmesi

Madde 44. — Malî hak sahipleri ile fikir ve sanat eserlerinin işaret, ses ve resimle tekrarına yarayan aletleri imal edenler ve basanlar, bu Kanunun öngördüğü şekilde çoğaltarak satışa çıkarılacak, dağıtılacak veya başka türlü ticaret mevkiine konacak bir eserin bütün nüshalarında pul, işaret ve seri numarası bulundurmakla müştereken yükümlüdürler.

Her türlü boş video kaset ve ses kasetlerini imal veya ticarî amaçla ithal eden gerçek ve tüzelkişiler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde beşten az olmamak üzere Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilecek orandaki meblağı stopaj suretiyle keserek, bir ay içerisinde topladıkları meblağı müteakip ayın en geç onuncu gününe kadar, Kültür ve Turizm Bakanlığı adına bir millî bankada açılacak özel hesaba yatırmakla yükümlüdürler.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bu hesapta birikecek meblağı, yıl sonunda, bu Kanunda öngörülen meslek birliklerine eşit olarak paylaşırır.

Meslek birlikleri bu yolla almış oldukları parayı, ancak meslek birliğine dahil üyeleri için sosyal tesisler inşaası, bu tesislerin bakımı ve geliştirilmesi ile diğer sosyal hizmetlerin görülmesi için kullanabilirler.

Fikir ve sanat eserleri nüshalarının şahsî veya umumî mahallerde temsil edilmek amacıyla kullanımlarına göre üzerlerine konacak pul, işaret ve seri numaralarına, bunu taşımayan nüshaların toplattırılmasına, çoğaltılan ve dağıtılan nüsha sayısının kime bildirileceğine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.

BAŞKAN — 9 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanım, bu da çok önemli bir madde. Eskiden böyle sayı, pul yapıştırma, işaretleme yoktu. Eskiden şöyle deniyordu : «Türkiye'de ses nakline yarayan aletleri imal eden müesseselere, hak sahiplerine meslekî birlik vasıtasıyla münasip bir bedel ödemek şartıyla yayımlanmış musiki eserlerini, sahiplerinin müsaadesi alınmaksızın bu aletlere almak yetkisi bir kararname ile verilebilir.» Böylece münasip bir bedel ödeniyordu ki, ne olacağı da belli değildi. Halbuki şimdi, dikkat buyurulursa adetle tahdit edilmiş. Meslekî birlik veya eser sahibi bin nüsha için başka bir ücret isteyebilir, iki bin için daha başka bir ücret isteyebilir. Bütün bunlar burada düzenlendi.

Ayrıca, sanatkarlarımızın ileride sosyal yaşantılarında düşebilecekleri sıkıntılar da düşünülerek yeni bir sistem geliştirildi. Her video kasetinin, her teyp kasetinin ithalinde veya fabrikadan çıkışında bundan belirli bir meblağ stopaj suretiyle kesilsin, bu biriktirsin, sanatkarlara verelim.

Şimdi, bunun sebebi şu efendim : Bu video ve teyp bandı öyle ki, bunlar namütenahi olabiliyor ve eser sahibinin eserlerinin kopyasının çıkarılmasında çok kolay oluyor ve biraz evvel işaret edildiği gibi takibi de çok zor. Bu takdirde bunların haklarının korunması mümkün olmayabiliyor, korunmaları ihtimali çok azalıyor. Dünyada yeni gelişen bir sistem olarak buna gitmeye başlamışlar. Biz de bu sistemden müphem olarak dedik ki, işaretleyelim, belli bir parayı toplayalım, bu biriksin, yıl sonunda verelim; ama eser sahiplerine dağıtırsak, belki önemli bir meblağ ellerine geçmeyecek. Halbuki, bu zamanla birikerek yaşlılıklarında, hastalıklarında ve sıkıntılı günlerinde onlara hizmet götürecektir sosyal tesisler kurmaya yarayacak. Böylece hayırlı bir gelişme olur diye böyle bir öneride bulunduk ve huzurunuzda getirdik.

BAŞKAN — Yani, Türkiye'ye giren veya Türkiye'de imal edilen kasetin tanesi 100 liraya mal oluyorsa, bunun 5 lirasını fona yatıracak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Bakanlar Kurulu, fona yatırılacak miktarı «1 lira» olarak da tespit edebilir efendim.

BAŞKAN — Hayır, yüzde beşe kadar kesecek.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — En fazla «yüzde beşe kadar.» Böylece cüzi bir miktar kesecek.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yalnız metinde «yüzde beşten az olmamak üzere» deniyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim, «yüzde beşten az olmamak üzere» olacak.

BAŞKAN — Yani «yüzde beş, yüzde altı, veya yüzde yedi» diyebilecek Bakanlar Kurulu.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yalnız efendim, burada bir korkum var. Bu bir nevi stopaj vergisi oluyor, bu oranın azamisini koymazsak olmaz efendim.

BAŞKAN — Evet, bu oranın azamisini koymak lazım.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim, «yüzde beşi geçmemek üzere» diyelim. Bir de bunun piyasaya inikâsı var tabii.

BAŞKAN — Onlar da tabii, bu oranı satış fiyatına ilave edecekler.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim, onun için burada, müsaade buyurulursa, bu oranı «yüzde beşi geçmemek üzere» diyelim; çünkü, azamisini koymazsak, bunun Anayasa muvacehesinde işleme mümkün değildir. Tavanını muhakkak bildirmek lazım.

Danışma Meclisinden bu oran «yüzde beş» olarak geçmiş. Biz isterseniz «yüzde beş» veya «yüzde beşi geçmemek üzere» diyelim.

Takdir Millî Güvenlik Konseyininindir.

BAŞKAN — Danışma Meclisi metninde bu oran «yüzde beş» olarak mı geçmiş?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim, maktu olarak.

Ben tabii kaset fiyatlarını tam bilmiyorum.

BAŞKAN — Kaset fiyatları ne kadardır acaba?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bir ses kaseti aşağı yukarı 500 lira, bir video kaseti de 5 000 lira civarındadır, boş olarak.

BAŞKAN — Bu durumda bir video kaseti 5 000 lira ise, 5 250 liraya satılacak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yeni bir adım atıyoruz, isterseniz bu oran için «yüzde iki» diyelim.

BAŞKAN — Biz onu «yüzde beşi geçmemek üzere» diyelim.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanım, bunlar bir nevi vergi veya harç gibi bir şey oluyor, müsaade buyurursanız Anayasanın bunlarla ilgili 73 üncü maddesine bakalım. Galiba burada asgarî ve azamî oranı bildirmemiz gerekiyor.

Danışma Meclisine maktu bir oran götürmüştük, oradan öyle çıktı.

BAŞKAN — Buyurun.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — «Madde 73. — Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya kaldırılır.

Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muaflik, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak Bakanlar Kuruluna verilebilir.»

BAŞKAN — İşte tamam, yukarı sınırını koyduk.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — O zaman yüzde birden az, yüzde beşten çok olmayacak.

BAŞKAN — Hayır, «yüzde beşi geçmemek üzere» dedik mi, onun asgarisi de vardır; hiç almaz bilir de.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Asgarisi yüzde yarım da olabilir.

BAŞKAN — Hatta, bu oranı Bakanlar Kurulunun çoğaltmaya da yetkisi vardır.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Tabii, tavanını geçmemek kaydıyla.

BAŞKAN — Hayır, bu oranı «yüzde beş» deriz de, «bu iki», üç misli» artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir de deriz.

Burada, Bakanlar Kuruluna bu oranı artırma yetkisini vermemiş oluyoruz. Eğer, «yüzde beş» deseydik ve bu oranı çoğaltma yetkisini de verecek olsaydık, o zaman bunu «iki misli artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir» derdik.

Burada «yüzde beşi geçmemek üzere» dediğimize göre, bu oranın azamisini koyduk, asgarisini Bakanlar Kurulu tespit eder, yüzde dört de olur, yüzde üç de olur, yüzde yarım da olur.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, bir de bu fonun kullanma maksatları bu fıkrayla son derece tahdit olunmuş, «Meslek birlikleri bu yolla almış oldukları parayı, ancak meslek birliğine dahil üyeleri için sosyal tesisler inşaatı, bu tesislerin bakımı ve geliştirilmesi ile diğer sosyal hizmetlerin görülmesi için kullanabilirler.»

BAŞKAN — Biraz evvel, parayı dağıtmayalım diye izah ettiler. Bu parayı nasıl dağıtacak?

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Para zaten derneklere dağıtılacak.

BAŞKAN — Derneklere şahıslara nasıl dağıtacak?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Parayı hepsine müsavi dağıtacak. O zaman miktar çok küçülecek, bu küçülen miktar kendisine bir anlam da ifade etmeyecek. Halbuki biriktiği zaman, yaşlılıkta kendisine her ay bir miktar para da ödeyebilir. Ama o hükme de giriyor.

BAŞKAN — Evet, «diğer sosyal hizmetlerin görülmesi için» deniyor.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yalnız onlarda değil sosyal maksatlarla kullanabilir.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet, «ile diğer sosyal hizmetlerin görülmesi için» yani dispensar, hastane açabilsin. Yani bunların hepsini yap-sın divoruz.

ORGENERAL NURETTİN ERŞİN — Onların içine girmeyen var.

BAŞKAN — Diğerlerinden zaten para alıyor, eserlerinden filan para alıyor. Bu, sadece boş kasetler ithal edilirken veya imal edilirken belirli bir miktar para alınacak.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — 10 sene sonra bu kesilen miktarlar basbayağı önemli bir para olacak. Yaşlılıklarında sıkıntı haline düşen çok sanatkar var. Hiç değilse gidip oturacakları bir yerleri olacak. Yani bu Devletin getirdiği bir yardım olacak.

BAŞKAN — İhtiyarlar için huzurevi açar, çocuklarının tahsili için burs verir.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Biz bu hükmü, bütün sosyal hizmetlerin görülmesi için genişlettik.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, Sayın Bakan biraz evvel, tabii adedi ve giriş çıkışı çok olduğu için, sadece video kaseti ve ses kaseti olarak tahdit ettiler; fakat bunlardan elde edilen geliri de, biraz evvel kabul edilen 7 no'lu maddede sayılan meslek birliklerinin hepsine dağıtıyorlar. Şimdi bu, başkasının pahasını alıp başkasına dağıtmak gibi bir şey oluyor. Mesela burada Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği, filmlerden elde ettiği gelirlerin bir miktarını bu fona, hesaba yatırıp oradan bir hak elde etsin. Diğerlerinin belki İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği olmayabilir; ama bence, eğer biriken para yalnız kaset ve bantlardan kesilmişse, onların mensup olduğu meslek birliğine bu miktarın verilmesi lazım. Çünkü öbürkilerden hiç kesilmediği halde, bütün onların sosyal hizmetlerini destekliyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, bunu yapmamızın sebebi şu. Ne dersek diyelim, evinde isterse insan koyacak kaseti, filmin de kopyasını alacak, «Sevdim bunu, seyredeyim» diyecek ve böylece senelerce kalacak. Bunu, dünyanın birçok ülkelerinde de kontrol etmek imkânı bulamadıkları için, bu işi başta yapaalım demişler, maktu bir şey keselim, eşit olarak dağıtalım. Orada bu iş oluyor, tatmin ediyor. Bizde çok dağılacak ve ellerine çok ufak bir para geçecek, hiçbir anlam ifade etmeyecek. Biz birleştiği zaman daha iyi olur dedik.

Tabii sinema eserleri sahiplerini de ayırmadık. Çünkü onların filmi de evde video kasetine almak mümkün; alacağız bir kenara koyacağız, bir iki sene sonra bir eşimiz dostumuz geldiğinde veya kendi canımız istediği zaman tekrar seyredeceğiz. Bu hükmü onun için getirdik.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, ben o zaman, üçüncü fıkra olan «Kültür ve Turizm Bakanlığı bu hesapta birikecek meblağı, yıl sonunda, bu Kanunda öngörülen meslek birliklerine eşit olarak paylaşır» hükmü yerine, bunu muayyen bir sisteme bağlı olarak dağıtılmasını teklif edeceğim. Mesela bunu verenlere daha fazla vermek şeklinde düşünülebilir. Çünkü, o sene öyle bir miktar toplanır ki, ancak bir tanesine bir tesis kurulabilir. Halbuki her seferinde böyle dörde, beşe mütesaviyen taksim ettiğiniz zaman hiçbirisi bir iş yapamayabilir.

Binaenaleyh, böyle tahdit etmenin faydalı olacağına ben pek kanî değilim.

BAŞKAN — Yani eşit olarak dağıtılmasını diyor-sunuz?..

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Evet, icap ederse bir kurum bunu mutlaka alabilir.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Biz onu pek kestiremiyoruz ve korkumuz o. Şimdi ileride diyecekler ki, bize hiçbir imkân tanımadınız, zaten bizim ön iznimizi de almadan TRT'de göstereceksiniz. Bu topladığımız paranın esasını tespit etmeye imkânımız yok. Kimin kimden hangi oranda yararlandığı belli değil; çünkü dört duvar arasında geçiyor, kimsenin tespit etmesine imkân yok. Çünkü, evdeki videoya alınacak.

BAŞKAN — Bazen silecek müzik kaydedecek silecek sinema, tiyatro kaydedecek, onu tespit etmek mümkün değil.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Onun için yapamadık. Düşündük, bundan başka sistem getiremedik. Kimin ne yaptığı belli değil, tespit etmemiz de mümkün değil.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Efendim, bu bir nevi indirekt, görülmeyen bir gelir, bütün sanat sahiplerinin geliri oluyor.

BAŞKAN — Bu fondan para şahıslara verilmiyor; birliklere veriliyor.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Bundan herkesin memnun olması lazım.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Bu bir adımdır, bir yenilik getirmiş oluyoruz. Batı'da bu usulün uygulandığı ülkelerde toplanan meblağ meslek birliğine dağıtılıyor, meslek birliği herkese parasını veriyor, ama onlar da takip ediliyor, onların teşkilatları var

Bizde daha bunlar, emekleme safhasında olacak; oturana kadar zaman geçmesi lazım.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yani, hep Kültür Bakanlığına bıraksak, problem olur, olmaz.

BAŞKAN — Olmaz, başka şeyde kullanır.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Acaba, Kurum dağıtılabilir mi diye düşünüyorum.

BAŞKAN — Kültür ve Turizm Bakanlığı dağıtır.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Düşündük, çok dar bulduk, bunu aldık.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu konu Komisyonunda da tartışıldı. Özellikle video kasetleri üzerine sinema filmleri ve müzik eserleri çekiliyor, dolayısıyla bunlar bu para verilsin, diğerlerine gerek yok. Çünkü onlar bunu sağlıyorlar.

Diğer bir düşünce de şu oldu : Diğerleri de sanatçıdır, edebî eserlerin sahipleri, güzel sanat eserlerinin sahipleri olan sanatçılardır. Dolayısıyla bu para başlangıçta boş kasetten alınmaktadır. Bu para toplandığında eşit olarak dağıtılmasında, bütün sanatçıların üye olduğu birlikler ki bunlara sosyal hizmet götürmektedir, dolayısıyla böyle bir gaye nedeniyle eşit dağıtılması yararlıdır.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Eşitliği bozuyoruz, ama başka formül bulamadık. Bundan mimar da yararlanacak eğer, mimarların kurdukları birlik varsa, ressam da yararlanacak.

BAŞKAN — Heykeltıraş...

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yalnız birinci fıkrada belirtilen dokümanlara, gerek pul yapıştırmak, gerekse onları kayıtlar altında numaralamak demek, bunu basan kimse bu pulları yapıştıranlara da mutlaka bir meblağ verecek. Mesela, adeti onbin tane kitap ise, onbin tane pul yapıştırdığına göre, pulu yapıştıran bir ödeme yapacak. O nereye gidecek? İşte o, kendi meslek birliğine gidecek.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Puldan para almayacak.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Pulu kim yapıştıracak?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Şimdi, eserin üzerine konan numara, kaç nüsha yapıldığını tespit etmek ve daha fazla yapılmasını önlemek içindir. Kasetin üzerine konan numaralar, (kaset fabrikadan çıkarken üzerine bir işaret basacak, bir damga basacak) sırf adetini kontrol için yapılmaktadır.

BAŞKAN — Bu «pul» dediği, damga pulu değil. «Nüshalarında pul, işaret ve seri numarası bulundurmamakla müştereken yükümlüdürler» deniyor, buradaki damga pulu mu? Değil.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Değil, damga resmi yok efendim. Sırf adeti kontrol için.

BAŞKAN — Bir pul ile veya buna benzer bir şey ile yapacak.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Onu, ben de damga pulu anladım, «pul» denince o anlaşılıyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — İsterseniz «pul» kelimesini çıkaralım.

BAŞKAN — Eserin bütün nüshalarında «pul, işaret ve seri numarası bulundurmamakla müştereken yükümlüdürler.»

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Efendim, soğuk mühür gibi çıkmayan bir şey.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Eskiden vardı, pul yapışıyordu.

BAŞKAN — Kasıt o değil.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Kasıt o değil, eğer böyle bir şey anlaşılacak ise «pul» deyimini çıkaralım.

BAŞKAN — Bu «pul» kelimesini çıkaralım, «işaret ve seri numarası bulundurmamakla müştereken» diyelim; o işareti ne ile yaparsa yapar.

O halde, birinci fıkradaki «pul» kelimesini siliyoruz.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Pul yapıştırırsa, zaten o da bir işarettir.

BAŞKAN — Ne yaparsa yapsın. «İşaret ve seri numarası» diyelim. Ne yaparsa yapsın, burada onu düşünmeyelim, «işaret ve seri numarası» dedik; seri numarasını isterse damga ile yapar; ne ile yaparsa yapsın.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Bu maddede bir tane daha var.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Son fıkrada, «konacak pul, işaret» diyor, «pul» kelimesini sileceğiz.

BAŞKAN — Oradaki «pul» kelimesini de sileceğiz. En son fıkranın ikinci satırındaki «göre üzerlerine konacak pul, işaret ve seri numaraları» var, oradaki «pul» kelimesini de sileceğiz.

Madde üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok.

O takdirde, 9 uncu maddeyi, yüzde beşi geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilecek orandaki meblağı şeklinde düzeltilmiş ve «pul» kelimeleri de silinmiş olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 46 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Çoğaltma ve yayımı eser sahibi tarafından açıkça mencedilmemiş olan ve umumî kütüphane, müze ve benzeri müesseselerde saklı bulunan henüz yayımlanmamış veya alenileşmemiş eserler, malî haklarla ilgili koruma süresi dolmuş olmak şartıyla, bulunduğu kamu kurum ve kuruluşuna ait olur. Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel vesair amaçla yararlanmak kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerde sarfedileceği ve diğer hususlar, ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.»

BAŞKAN — Bu madde üzerinde bir açıklamanız olacak mı?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanım, 46 ncı madde, Devletin yararlanma, faydalanma yetkisi idi. Buna bir açıklık getirildi. Yeni gelişmelere göre düzenledik.

BAŞKAN — «Kütüphane, müze ve benzeri müesseselerde saklı bulunan henüz yayımlanmamış veya alenileşmemiş eserler, malî haklarla ilgili koruma süresi dolmuş olmak şartıyla» denilmiş. Yani, sahibi bir süre koymuş.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Her eser için on senelik süre var, yirmi senelik süre var, elli senelik süre var.

BAŞKAN — «Şartıyla, bulunduğu kamu kurum ve kuruluşuna ait olur» Artık orada kalır, o kütüphanenin olur, değil mi?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim, mesela, bir orijinal elyazısı, bir hatırat.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, müsaade ederseniz burada bir husus var, benim dikkatimi çekti, arz edeyim.

Asıl kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasında bu hususların bir «kararname» ile yapılacağı belirlenmiş, şimdi burada bir «tüzükle» yapılacağı belirleniyor. Gene asıl kanundaki ikinci fıkrada da, kararnamede bulunacak hususlar yazılıydı.

Şimdi «kararname» «tüzük» olarak değiştiğine göre, kararnamede bulunacak hususlara da gerek yok. Hem tasarıda hem de Danışma Meclisinin kabul ettiği metinde, birinci fıkranın değiştirilmesi öngörülmüştü, biz de o şekilde düzenlemiştik; fakat burada bir tüzükle belirleneceği öngörüldüğü için, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir» şeklinde düzenlenmesi uygun olacaktır.

BAŞKAN — O zaman ikinci fıkranın da «Kararname» şeklinde değil, «Tüzükte» olarak başlaması gerekir.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Ona gerek yok, çünkü tüzükte teferruatı yer alacak Sayın Cumhurbaşkanım. Çerçeve maddenin, «46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir» şeklinde olması daha uygun olacak.

BAŞKAN — Ama öteki fıkrayı da okumak lazım, iki fıkradır o.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet, ikinci fıkrada kararnameye atıf yapılıyor.

BAŞKAN — Evet, o ikinci fıkranın içinde okunacak.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Hayır, okunmasına gerek yok Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Diyorsunuz ki, bunu «tüzük» dersek, ikinci fıkrada, «Kararnamede» belirtilecek hususlar var.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — «Kararname ile belirlenir» diyelim.

BAŞKAN — «Kararname» mi olsun, «tüzük» mü olsun?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — İkinci fıkrayı değiştirmekten kurtulalım. «kararname» diyelim.

BAŞKAN — Her şeyi tüzüğe bıraktık.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet, «kararname» dersek uygun oluyor, devamı altında var.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Zaten kararname olunca Bakanlar Kurulundan geçecek, Danıştayın görüşü alınacak.

BAŞKAN — Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak kararname ile belirtilir, değil mi?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — «Kararnamede belirlenir.»

BAŞKAN — «Kararnamede belirlenir.»

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Bakanlar Kurulu kararıyla» denince daha iyi oluyor, tüzüğe atıfta bulunulmuyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — «Kültür ve Turizm Bakanlığı» deyimini çıkaralım, «ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra hazırlanacak bir kararname ile belirlenir» diyelim. Onu zaten Kültür

ve Turizm Bakanlığı yapacak, «bakanlık kararname hazırlar» şeklinde olmaz efendim. Çünkü, burada da, eski kanunda da yok, «kararname» demiş.

Sayın Cumhurbaşkanım, bunu şöyle ifade etmemiz gerekecek; «İlgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra hazırlanacak bir kararname ile belirlenir.»

BAŞKAN — «Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile» kısmından itibaren son cümleyi okutuyorum :

«Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel vesair amaçla yararlanmak isteyen kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerde sarfedileceği ve diğer hususlar, ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra hazırlanacak bir kararname ile belirlenir.»

BAŞKAN — Buyurun.

NECMETTİN SİLİER (İhtisas Komisyonu Üyesi - Kültür ve Turizm Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, mevcut meri kanunda, alttaki ikinci fıkra kararnamede nelerin yer alacağını belirliyor. Şimdi görüştüğümüz tasarısının birinci fıkrası kararnamede nelerin yer alacağını ihtiva ettiğine göre, «5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir» diyerek sadece buradakini aynen alırsak hepsini kapsar. Bunu arz etmek istedim. İkinci fıkraya hiç gerek yok Sayın Cumhurbaşkanım; tüzük gene kalacak, çünkü...

BAŞKAN — İkinci fıkrayı okur musunuz?

NECMETTİN SİLİER (İhtisas Komisyonu Üyesi - Kültür ve Turizm Bakanlığı Temsilcisi) — 46 ncı maddenin ikinci fıkrası aynen şöyle efendim :

«Kararname :

1. Eser sahibinin adını;
2. Faydalanma salahiyetinin hangi makam veya müesseseye verildiğini ve bir zamanla mukayyet olup olmadığını;
3. Safî kârın kültürel gayelere tahsis edileceğini; ihtiva eder.»

BAŞKAN — Evet, anlaşıldı. Şimdi biz bu hükümleri birinci fıkranın içine zaten koyduk. O zaman ikinci fıkraya gerek yok. Çünkü «kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerde sarfedileceği ve diğer hususlar tüzükle belirlenir» dedik. O zaman ikinci fıkraya gerek kalmaz ki. O zaman «46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir» diyeceğiz ve bir fıkra olacak.

NECMETTİN SİLİER (İhtisas Komisyonu Üyesi - Kültür ve Turizm Bakanlığı Temsilcisi) — Ve

«tüzükle» olarak da kalacak Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Tabii, «tüzükle» olarak kalacak. Onu zamanında izah etmediğiniz için şimdi anlaşıldı.

10 uncu maddeyi bir daha okutuyorum efendim :
«MADDE 10. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Çoğaltma ve yayımı eser sahibi tarafından açıkça menedilmemiş olan ve umumî kütüphane, müze ve benzeri müesseselerde saklı bulunan henüz yayınlanmamış veya alenileşmemiş eserler, malî haklarla ilgili koruma süresi dolmuş olmak şartıyla, bulunduğu kamu kurum ve kuruluşlarına ait olur. Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel vesair amaçla yararlanmak isteyen kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerde sarfedileceği ve diğer hususlar, ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.»

BAŞKAN — Tamam, oldu şimdi.

10 uncu maddenin okunan bu şekli üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

10 uncu maddeyi okunan bu son şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 11. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 71 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 71. — Bu Kanunun hükümlerine aykırı olarak kasten :

1. Alenileşmiş olsun veya olmasın, eser sahibi veya halefinin yazılı izni olmadan bir eseri umuma arz eden veya yayımlayan,
2. Sahip veya halefinin yazılı izni olmadan, bir esere veya çoğaltılmış nüshalarına ad koyan,
3. Başkasının eserini kendi eseri veya kendisinin eserini başkasının eseri olarak gösteren veya 15 inci maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı hareket eden,
4. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39 ve 40 ncı maddelerdeki hallerde kaynak göstermeyen veya yanlış yahut kifayetsiz veya aldatıcı kaynak gösteren,

Kimseler hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

BAŞKAN — Eskiden bu cezalar ne kadardı?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım,

«yedi günden üç aya kadar» olan hapis cezası «bir aydan üç aya kadar» yükseltildi; para cezası da «500 liradan 5 000» liraya kadardı; onu da «30 000» liradan az olmamak üzere diye yükselttik.

BAŞKAN — Paranın değeri düştü, para cezası yükseltilsin, onu anladım; ama hapis cezası aynen kalabilirdi. Biz daha önce bütün bu para cezalarını otuz misli mi artırmıştık?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Otuz misli idi Sayın Cumhurbaşkanım. Aslında Hükümetin teklif ettiğinde de otuz misli idi; 500 liralık ceza tabanı 15 000 liraya çıkarılmıştı. Danışma Meclisi bunu 60 misli yaparak en az 30 000 liraya çıkarmış.

BAŞKAN — Hapis cezasını niye bir aydan başlatıyoruz?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Hükümet cezaların caydırıcılığını göz önünde bulundurarak, bunların kanunsuz olarak çoğaltılıp yayımlanmasının önüne geçmek için öyle sevk etmiş.

BAŞKAN — Yani «herhangi bir eseri izin almadan yayınlayan» değil; onu mu kastediyoruz? «Sahip veya halefinin izni olmadan umuma arz eden.»

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim, eser sahibini korumak için; onlar istiyorlar, işte bizi koruyun falan diye. Onun için konu.

BAŞKAN — Devam ediyor, «veya yayımlayan» şeklinde. Zaten bunu koymuştuk daha evvel.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Hepsi de para cezasına çevrilebilir zaten. Çünkü müddeti az.

BAŞKAN — 11 inci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

11 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 12. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 72 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 72. — Hak sahibinin yazılı izni olmaksızın, bu Kanuna aykırı olarak kasten :

1. Bir eseri herhangi bir şekilde işleyen,
2. Bir eseri herhangi bir şekilde çoğaltan,
3. Bir eser veya işlenmelerinin kendi tarafından çoğaltılmış nüshalarını satan veya satışa veyahut tedavüle arz eden,
4. Bir eseri veya işlenmelerini temsil veya teşhir eden yahut umumî yerlerde gösteren veya radyo yahut buna benzer vasıtalar ile yayın,

Kimseler hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

BAŞKAN — «Bir eseri herhangi bir şekilde işleyen» diyor. Ne demek o?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — İşlemek şudur efendim : Bir fikir ve sanat eserini işlemek türü diye bir şey var. Bir hikâyeden bir piyes yazmak veyahut bir güfteden bir bale çıkarmak gibi... Bu takdirde iki eser sahibi oluyor; birisi eserin esas sahibi, diğeri o eseri işleyen. Onun için biz buna teknik tabir olarak «işleme eser», yapana da «işleyen» diyoruz, onun da hakkı var.

BAŞKAN — İzin almaksızın ve kanuna aykırı olarak kasten, böyle işlemiş; «Bir eseri herhangi bir şekilde çoğaltan», çoğaltmışsa...

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim.

BAŞKAN — «Bir eser veya işlenmelerinin kendi tarafından çoğaltılması» orasını anlayamadım.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, şimdi bir hikâye var, bir de onun işlenmiş tiyatro eseri haline getirilmiş hali var. Eser hikâyeye, işlenmesi de tiyatro eseri, piyes. Onu kastediyor efendim.

BAŞKAN — Eser veya işlenmelerinin...

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet efendim. Çünkü «eser» dersek «işlenmeyi» eser sayıp saymama konusunda tereddütler var da, onun için işlenmeyi de açıkça söylemek gerekiyor.

BAŞKAN — «Kendi tarafından çoğaltılmış nüshalarını satan.» Yani kasit, eseri yazan tarafından mı, işleyen tarafından mı, yoksa o işi yapan tarafından mı?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, izin verirsiniz yürürlükteki maddeye bakayım.

Bizzat kendi çoğaltıyor, satmak üzere tabii ve satmaya başlıyor.

BAŞKAN — Çoğaltılmış nüshalarını satan. Çoğalttı ise bir ceza olacak?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Evet.

BAŞKAN — Satıyorsa ayrı bir ceza olacak, öyle mi?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Hayır, çoğalttığı zaman da alacak, sattığı zaman da alacak efendim. Henüz daha satışa arz etmedim, çoğalttım deyip kurtulmasın diye.

BAŞKAN — Hem çoğaltmış, hem de satmış. Çoğaltmadan dolayı bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 lira para cezası; bir de sattığından dolayı bir

aydan üç aya kadar hapis, 30 000 lira para cezası; iki defa mı ceza alacak?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Tek ceza efendim.

BAŞKAN — E, o zaman biz ikinci fıkrada dedik ki, «Bir eseri herhangi bir şekilde çoğaltan; üçüncüde «Bir eser veya işlenmelerinin kendi tarafından çoğaltılmış nüshalarını satan.» O ayrı oldu şimdi. Çoğaltma ayrı suç, satma ayrı suç. Şu üçüncü fıkranın içinde her şey var.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, yürürlükteki kanunun eski maddesi aynen alındığı için oradan kaynaklanıyor. Birincisinde işleyen, ikincisinde çoğaltan, üçüncüsünde bir eserin veya işlenmelerinin kendi tarafından çoğaltılmış nüshalarını satan veya satışa veyahut tedavüle arz eden.

Şimdi efendim bu bir kere çoğalttı, onun için bir sorumluluğu var; çoğaltılmışı sunduğu zaman da gene var; ama burada artık iki ayrı eylem olmayacak herhalde, şimdiye kadar ben düşünemedim. Yani, kanundan olduğu gibi alınmış. Neden dolayı alındığını şimdi düşünmeye çalışıyorum. Kırk sene önceki metin.

BAŞKAN — Eskiden de böyle mi idi?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Böyleydi Sayın Cumhurbaşkanım, sadece cezası değişti.

BAŞKAN — Eskiden de böyle ise mesele yok.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Orijinal nüshası efendim, kırk sene önceki metin bu efendim.

BAŞKAN — Yalnız bunda herhalde yedi günden üç aya kadar indi; onu bir ay ile üç ay yaptık; para cezası da azdı, 30 000 liraya çıkarttık.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Eser sahipleri, «bizi hiç korumuyorsunuz» diyorlardı; «bizim eserimizi çoğaltıyorlar, gidiyorlar; bizi koruyun» diyorlardı. Onların taleplerine cevap vermek üzere böyle hazırladık efendim.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Bir de Sayın Cumhurbaşkanım, mevcut kanunda para cezası veya hapis cezası öngörülüyordu, şimdi her ikisi birden veriliyor.

BAŞKAN — Şimdi buraya hem hapis, hem de para cezası girdi?..

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet efendim, böyle iki değişiklik.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, o ikinci fıkra ile üçüncü fıkra çoğaltma bakımından birbirinin aynı olduğu için onu tekrarlamamış. Nasıl olsa yukarıda çoğaltmanın da cezası var.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim çoğaltıp ve satmak.

BAŞKAN — Onu da ayrı koymuş, sonra satmak tabii.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yukarıda nasıl olsa çoğaltmasının cezası var. Onun için burada o «çoğaltılanları satar» deyip birbirinin devamı olur.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, herhalde «birinden kurtulursa ötekisine girsin» diye yapılmış. Belki şu da olur : Hâkim takdir ederken, «ikisini birden yaptın, sana azamî cezayı veriyorum» der. Yoksa iki defa ayrı cezanın olmaması lazım. Şimdiye kadar da böyle bir dava olmadığı için, bilmiyorum nasıl uygulandığını.

BAŞKAN — Tabii, mesela üç ay ceza verir.

12 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 13. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 73 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 73. — Kasten :

1. Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icabettiği bir eserin nüshalarını satışa çıkaran veya bunlardan umumî yerlerde temsil veya radyo ile yayım maksadı ile yahut kâr temini için diğer herhangi bir suretle faydalanan;

2. Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak satışa çıkarıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını başkalarına satan veya bunlardan umumî yerlerde temsil veya radyo ile yayım maksadıyla veya kâr temini için herhangi bir surette faydalanan;

3. Mevcut olmadığını veya üzerinde tasarruf salahiyeti bulunmadığını bildiği veya bilmesi icabettiği malî hakkı veya ruhsatı başkasına devreden veya veren yahut rehin eden veyahut herhangi bir tasarrufun konusunu yapan;

4. Kendisine sözleşme veya Kanunla müsaade edilen miktardan fazla nüsha çoğaltan veya çoğaltıran,

Kimseler hakkında bir aydan üç yıla kadar hapis ve 50 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmlenir.»

BAŞKAN — Burada da yalnız cezaları mı çoğaltınız?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet, yalnız cezalar çoğaltılıyor.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Üç fıkrada da yalnız ceza çoğaltılıyor. Müstakil fıkra olmadığı için mecburen yapamadık; çünkü hep sonuna getirip başlamış esasında, biz de mecburen yenden yazdık.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Mevcut ceza bir aydan bir yıla kadardı; şimdi, bir yıldan üç yıla kadar, diye düzenlik efendim.

BAŞKAN — Her halde para cezası da azdı.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet, ağır para cezası olarak 1 000 liradan 10 bin liraya kadardı efendim.

BAŞKAN — Şimdi, 50 bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmü getiriliyor.

13 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 14. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Tecavüze maruz kalan kimseden başka şikâyetle salâhiyetli olanlar şunlardır :

1. 71 inci maddenin dört numaralı bendinde belirtilen hallerde 35 inci madde gereğince kaynak gösterme mükellefiyetine aykırı fiiller söz konusu ise, Millî Eğitim ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları veya tecavüz eden yahut tecavüze maruz kalan kimsenin mensup olduğu meslek birliği;

2. 71 inci maddenin dört numaralı bendinde belirtilen hallerde 36 ncı madde gereğince kaynak gösterme mükellefiyetine aykırı fiiller söz konusu ise, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Basın Yayın Genel Müdürlüğü ve Türk basını temsil eden kurumlar.»

BAŞKAN — Bunu izah eder misiniz?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu fıkrada «tecavüze maruz kalan kimseden başka

şikâyete salâhiyetli olanlar şunlardır» diye, kimlerin olduğu belirtiliyor.

BAŞKAN — Tecavüze maruz dediğiniz kim; ne tecavüzü?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yani, eseri yapan hak sahibi, besteci, güftecî, yazar gibi kimseler.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Hak sahibinden başka (yani tecavüz edilen hak sahibinin eseri olduğu için) şikâyete salâhiyetli olanlar belirtiliyor.

Bu madde kovuşturma ile ilgilidir ve kovuşturmanın bir şikâyete bağlı olduğunu belirliyor. Az altında, «tecavüze maruz kalandan başka şunlar da yetkilidir» diyor.

«35 inci madde gereğince kaynak gösterme» diyor. Buradaki 35 inci madde iktibas serbestisi ile ilgilidir. Herhangi bir eserden bir alıntı yapıldığı zaman bu eserin ve eser sahibinin adının zikredilmesi gerekiyor. Bundan bahsedilmediği takdirde ve eser sahibi şikâyet etmediği takdirde, Millî Eğitim ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları ve meslek birliği de şikâyet edebilecektir.

İkinci durum, 36 ncı maddedeki gazete muhteviyatıyla ilgilidir. Bir gazeteden alıntı yapıldığı zaman yine belirlenmesi gerekiyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Basın Yayın Genel Müdürlüğü ve Türk basını temsil eden kurumlar bu konuda şikâyete yetkili makamlar olarak kanunda öngörülmüyor.

BAŞKAN — Biz, basını da bunun içerisine soktuk mu?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Eskiden de vardı; şimdi bizim burada ilave ettiğimiz, 1 numaralı fıkrada «meslek birliği», 2 numaralı fıkrada «Kültür ve Turizm Bakanlığı»dır.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, eski mevcut kanunda «Turizm Genel Müdürlüğü» vardı, onun yerine «Kültür ve Turizm Bakanlığı» alındı.

ORGANİZATÖR NURETTİN ERSİN — Ne tecavüzü bu?

BAŞKAN — Yani haberi olmadan almış.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yani, kimsenin haberi olmadan basmış, değiştirmiş vesaire, Kanunî tabiri öyle.

BAŞKAN — 14 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 15. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 81 inci maddesinin madde başlığı ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«II. İşaret, resim ve ses tekrarına yarayan aletlerde»

«İlim, edebiyat veya musiki eserlerinin, çalınma veya temsili; doğrudan doğruya veya radyo veya televizyon veya buna benzer vasıtalarla yayımından faydalanılarak, işaret, ses ve resim tekrarına yarayan aletler üzerine alınırsa bunlar ancak sanatkarın yazılı izni ile çoğaltılabilir, yayımlanabilir.»

BAŞKAN — Bunun nesini değiştirdik?

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, «işaret, resim ve ses tekrarına yarayan aletler» diye değiştirdik. Mevcut kanunda, «işaret, resim ve ses nakline yarayan aletler» idi. Çünkü burada «nakil» değil, «tekrar» vardır. Bir kasete alındı mı, bir videoya alındı mı, o tekrar oluyor.

Ayrıca, «sanatkarın muvafakatı ile çoğaltılabilir» idi, buradaki fıkrada, «yazılı izin» alınması, yani muvafakatın yazılı olması hususu getiriliyor.

BAŞKAN — İleride işin sağlam olması için bunu getirdiniz?..

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet, sağlam olsun diye bunu getirdik.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Burada özel maksatla kullanılmasının istisna hali yok, maddenin başka yerleri var mı?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Ama o genel hüküm olduğu için buraya girmiyor; orada zaten düzenlendiği için burada tekrarlamıyoruz.

Bir de esas maddenin müteakip fıkrasında, «30, 33, 37, 38, ve 41 inci maddelerdeki hallerde müsaa-
deye lüzum yoktur» diyor.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Esasında 38 inci madde hükmüne göre şahsî kullanma için çoğaltma yapmak mümkün.

BAŞKAN — Daha evvel vardı.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Böylece mahfuz tutuyor.

BAŞKAN — Burada yalnız birinci fıkrasını değiştirdik.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yalnız orayı değiştirdik, diğerleri aynen kaldı efendim.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Madde 81'de var mı bu istisna?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Var, 81 inci maddenin 2, 3, 4 üncü fıkralarında var. Yani biz almadık; eskiden olduğu için yalnız bir fıkrayı değiştiriyoruz, kanun maddesi aynen kalıyor tabii.

ORGUNER NURETTİN ERSİN — Efendim, burada acaba «çalınma» yerine, «icrası veya temsili» desek daha uygun olmaz mı? «Çalınma» kelimesi, değişik anlama da gelebilir, «çalınma» değil, «icra» var.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Öyle efendim. Yalnız, kanunun bazı maddelerini değiştirdiğimiz için, (diğer maddelerinde de hep «çalınma» deymi var,) burada biz bunu dersek zorluk olacak. Zaten «icra» girmeyecek buna; çünkü «icra» bizzat yapılacak, «çalınma» plağı tekrarlayarak yapılacaktır.

BAŞKAN — Yani maksat belli; hırsızlık manasında bir şeyi çalmak değil.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Maa-
lesef tabirler öyle.

BAŞKAN — Çünkü, bizde «çalmak» kelimesi, hem o şekilde kullanılır hem de öteki şekilde kullanılır.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — «Tev-
cavüz» kelimesi de öyle.

BAŞKAN — Mesela, «çal şu eseri» deriz.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, vaktiyle kanun hazırlanırken tercümeden dolayı böyle olmuş tabii.

Bu kanun tasarısını Alman asıllı Profesör Hirsch hazırlamıştı, Türkçeye çevirisini de kendisi yapmıştı; tabii bazı tabirler öyle kalmış.

BAŞKAN — 15 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 16. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 82 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kanunun 81 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında zikredilen yazılı izni almadan, işaret, resim ve ses tekrarına yarayan aletleri çoğaltan veya yayanlar hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Burada da sadece cezayı değiştirmiş.

BAŞKAN — Evet, yalnız cezayı değiştirmiş.

16 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 17. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa aşağıdaki iki geçici madde eklenmiştir.

«**GEÇİCİ MADDE 3.** — Meslek birliklerinin ve federasyonunun ilk genel kurul toplantılarını yapmaları için tüzükte öngörülen üye sayısını tamamlayıp, seçimleri yapıncaya kadar mecburi organların başkanı ve üyeleri Kültür ve Turizm Bakanlığının önerisi üzerine, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

BAŞKAN — Geçici 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Geçici 3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 4 üncü maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 4. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 43 üncü maddesine göre çıkarılmış olan 15.3.1980 tarih ve 8/423 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ve bu Kararnameye göre çıkarılacak ücret tarifesi, 15.3.1980 tarihinden geçerli olmak üzere 31.12.1984 tarihine kadar uygulanır.

Bakanlar Kurulu Kararnamesine göre çıkarılacak ücret tarifesi gereğince, yetki belgesiyle meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili meslek birliğine; diğer hallerde doğrudan malî hak sahiplerine yapılır. Bu ödemeler Türkiye Radyo Televizyon Kurumunca en geç 31.12.1984 tarihine kadar yerine getirilir.

Meslek birliği, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından verilen bordro üzerinden kendi hissesini mahsup ederek, bakiyesini kendisine yapılan ödemeyi takip eden iki yıl içinde üyesi olan hak sahiplerine öder.

İki yıl içinde üyelerce talep olunmayan ücretler, 44 üncü maddeye göre Kültür ve Turizm Bakanlığı adına bir millî bankada açılacak özel hesaba yatırılır.»

BAŞKAN — Yatırılan o para ne olacak?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Devredilecektir; çünkü sahibi çıkmamıştır.

BAŞKAN — Birliğe verilsin o zaman.

KURMAY YARBAY AHMET ÖZTEKER (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, o hesaba yatırılıyor; 44 üncü maddeye göre o hesaba yatırılıyor ve sosyal amaçlarda...

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, TRT'nin bir sıkıntısı var onu arz etmek istiyorum.

«Elektronik beyin ismarladık, gelmesi, tamamlanması Temmuz ayını bulur; 1984'e kadar, 6 ayda bunların hepsini işleyip bu parayı ödeyemeyiz, bize biraz daha süre verilsin» diyorlar. TRT, 15 Mart 1980 tarihinden itibaren para ödememiş. Daha evvel ödüyorken araya dava girmiş.

Efendim, şimdi Türkiye'de «Sasen» ve «Gema» diye iki yabancı kuruluş var, kendilerine üye olan Türkler için davayı bunlar açmışlar. Tabii biz, bundan sonrası için, «Türkiye'de kendiniz birlik kurarsınız, ve davayı o açar» diyoruz. Tabii, o dava dolayısıyla TRT'de bu paralar birikmiş. TRT'nin, bütün bu hesapları çıkarıp parayı ödemesi için geçecek bir yıllık sürenin 6 ayı zaten elektronik beynin gelmesi, ihalesi, kurulmasıyla geçecek; «yapamayız, zor durumda kalırız» gerekçesi ve Genel Müdürün de ricasıyla 31.12.1985 tarihini istemişler.

BAŞKAN — Kompütersüz olmuyor mu?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yapamazlar efendim.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Burada, TRT'ye bir yerde, bir zaman veriliyor, «Şu tarihe kadar parayı vereceksin» diyorlar, ama diğer kullananlara, mesela gazinoculara hiç kimse bir şey söylemiyor.

BAŞKAN — Onlar geçti artık, onları takip etmez.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Yapamayız.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, TRT de mahkemeye verilmiş, gazino da mahkemeye verilmiş.

BAŞKAN — Gazino, nihayet bir eser çalmıştır da onun için mahkemeye verilmiştir.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır efendim, davaları var bunların.

BAŞKAN — O şahıs davasıdır, bu kamu kurumu.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kamu kurumu olarak neden burada bir taraftan da mahkemeye verilmişken, kanu-

neü şu tarihe kadar borcunu ödeyeceksin, diye bir tahdit getirilsin? TRT de diğerlerine tabi olsun, borcunu ödesin. Borcunu ödemezse mahkemenin vereceği karara uysun.

Benim maruzatım, TRT'ye hiç tarih tespit edilmesin, TRT de borcunu ne zaman öderse, öbürleri gibi ödesin.

İkinci maruzatım da şu : Dışarıdaki şirketlerin müdahalesi kesilecektir. Acaba, şu geçici madde ile şimdiye kadar yapılan müdahaleler kendilerine bir hak doğurmuyor mu, kanunun uygulaması açısından? Nitekim, bundan evvelki kanunlarda söylendi. Şimdi, İsviçre'de kurulan bir şirket, burada bir sanatkârın hakkını müdafaa etmek için TRT'yi veya yayın kurumunu mahkemeye vermiş. Bu yüzden de birçok davalar halen yürümekte, ama şu kanun dışarıdaki şirketlere böyle müdahale hakkını vermiyor diyelim, «Açılmış veya sonuçlanmamış davalarda bu müdahale hakkı, yani günü geçmişse dava konusu olmaz, dava konusu olmaktan düşer» şeklinde bir geçici madde getirilemez mi?

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Efendim, burada yabancı eserlerde var; bu şirket yabancıların haklarını da takip ediyor. Biz, tabii yabancıların hakları konusuna karışmadık, bizimkiler için bundan sonrasını düzenledik. Geriye dönük yaparsak, hazır davalar falan var, çok karıştırılır diye korktuk.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Zaten davaları karıştırmamak için İstimlâk Kanununda getirildi, denildiki; dava konusu olup halen sonuçlanmamış olan davalar konusunu kaybeder, düşer. Çünkü, meri kanunda başka esas getirildi de onun için. Bu hüküm İstimlâk Kanununa dün konuldu.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Oradaki fıkra değil efendim, vaktiyle bu şeyde de vardı, 1960 yılından sonra yapıldı. Onun hesabının içinden Karayolları, Bayındırlık Bakanlığı çıkamıyor da, o yola pek mecbur olmadıkça gitmemek lazım; çünkü, burada yabancıların da dava hakları var, onların bütün yetkilerini de kaldırmış olacağız. Onun için koymayalım diyoruz, zaten belirli tarihte...

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama burada dava hakkını Türk kanunlarına göre arayacağız.

DEVLET BAKANI İLHAN ÖZTRAK — Öyle de, müktesep hakları kaldırmış oluruz; kazanılmış haklar var. Bu degecek bir şey değil efendim. TRT sadece hazırlanmak için süre istiyor.

BAŞKAN — Bu ne kadar süre alır? 1980 tarihinden geçerli olmak üzere 3 sene içinde çaldığı bütün eserlerin tarife üzerine ödenmesini mi kapsıyor bu şimdi?

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tabii.

BAŞKAN — Şimdiye kadar neden ödenmemiş?

AHMET İŞERİ (TRT Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, 1980 yılı Mart ayında Bakanlar Kurulu, şimdi kabul buyurulan bu maddedeki yetkileri kararname ile TRT'ye tanırken biz maalesef bunu kompütür ile beraber planlamıştık; fakat o tarihte Devlet Planlama Teşkilatından bu yatırım için müsaade alamadığımızdan dolayı yetki kararnamesi çıktı, bilgi işlem merkezi kurulamadı. Bu işlemleri yapmaya başladık, bu defa «Sasen» ve «Gema» adlı iki yabancı kuruluş, kendilerinin üyesi olan 103 Türk sanatçısı adına bu yetki kararnamesinin iptali için Danıştayda dava açtı. Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulunda bu dava, bu sene Temmuz ayında sonuçlandı. Bu tarihten itibaren uluslararası bu kuruluşun üyeleri olanlara TRT Kurumu olarak geriye dönük ücret ödemek mecburiyetindeyiz. Bu, milletlerarası bir ilişki ve Bern Anlaşmasının, Avrupa Konseyinin, EBU Yayın Birliğinin de üyeleriyiz.

Bunu, bu şekilde halledebilmemiz için diyoruz ki; kompütürü kurduğumuz anda biriken ücretleri de, çıkarılacak yeni tarife üzerinden ödemeyi taahhüt ediyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanım, bütün işlemler kâğıda geçmiş durumdadır. Yani, şu anda 15 Mart 1980 tarihinden bu yana hangi sanatçının ismini verirseniz, 5 dakika sonra, hangi gün, hangi postadan, hangi eserinin çalındığını size arz etmeye hazırız; ancak, tarife çıkacak. Bakanlar Kurulu...

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 1980 tarihinde müddet bitiyor.

AHMET İŞERİ (TRT Temsilcisi) — Tarife yok, 1980 yılı yetki kararnamesine bağlı olarak şimdi bir ücret tarifesi çıkacak. Bütün bu föyler, tek tek her sanatçı için ayrıca tahakkuku yapılarak, kompütüre verilecek ve muhasebeye intikal ettirilecek. Devlet Planlama teşkilatından ancak bu sene müsaadeyi alabildik. Bilgi işlem merkezi için yönetim kurulundan ihale kararı çıktı, şimdi milletlerarası ihaleye çıkacağız. Bu ihale tahmin ediyorum ki bu iki ay içinde gerçekleşecek; fakat teknik şartnameye göre malzemenin Türkiye'ye getirilip montajı en erken Haziran ayında bitebilecek. Hazirandan sonra bu bilgiyi bil-

gi işlem merkezine verip, tahakkuk yapıp, yıl sonuna kadar ödeyemeyiz; bu defa bir kez daha milletlerarası kuruluşlar nezdinde müşkül vaziyette kalırız efendim.

BAŞKAN — Öyle ise «1985 yılının altıncı ayına kadar» diyelim.

AHMET İŞERİ (TRT Temsilcisi) — Emredersiniz efendim, bizi rahatlatacaktır.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Diğerleri yakinen şikâyeteye tabi suçlar veya hakkını istemeye tabi ve hatta hakkını isteyecekler de bu Kanunda tadat edildi; ya eser sahibi yahut da dernek veya bir meslek kuruluşu.

Şimdi TRT özenk kuruluştur, TRT bunların hiçbirisine tabi olmadan bu 1980 yılından itibaren hangi şarkılar söylenmiş ve eserler oynanmışsa bunların aynı zamanda bir envanterini çıkaracak, saatıyla, dakikasıyla; parasını da ödeyecek, bu Kanunun ruhuna uygun olarak. Eğer eser sahibi böyle bir iddia da bulunmuyorsa TRT'nin bunu yapması, bu Kanunda...

BAŞKAN — Varmış zaten; eskiden de kanunda varmış; ancak ödenmiyormuş.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eserin sahibi istemiyorsa...

BAŞKAN — İstiyor, istemez olur mu?

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yani şu madde böyle yazılırsa, TRT öyle geliyorki bana isteyen istemeyen, şu 3 senede, 4 senede (1984 sonu itibariyle) ne okunmuşsa, ne yapılmışsa hepsini kompütürden veya bir şeyden çıkaracak; kendisi yoksa vârisini bulacak TRT bu parayı ödeyecek. TRT bu madde ile bu sorumluluk altına sokuluyor.

Bu madde böyle düzenlenmezse, TRT de genel hükümlere tabi olur, davayı açan parasını alır gibi geliyor bana.

BAŞKAN — O zaman bir de dava parası ödemesi lazım.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır, verememiş çünkü; verememişse tabii karşı taraf da hak sahibi oluyor, ama bu hakkı için de hakkını iddia etmesi lazım.

AHMET İŞERİ (TRT Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, biz yetki kararnamesini bu kabul buyurulan madde çerçevesine aldık, yani ön izin almayacaktır. Yine Yetki Kararnamesinde «Bakanlar Kurulu Kararnamesine bağlı bir tarife üzerinden ücretler ödenir» deniyor.

BAŞKAN — Ücreti ödeyecek, yalnız daha evvelden müsaade almayacak. Bakanlar Kurulu yönetmelikte ne ücret belirlemişse, o ücretleri ödemekle mükellef; ister istesin, ister istemesin. «Dava açsın, her dava açana, kazanırsa versin» demek doğru değil, çünkü hepsi alacak.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Vereceklerini, vermeyeceklerini kanun ve kararname tasrih etmiyor. Nelere para verilsin, nelere verilmesin, neler müsaadesiz oynatılsın sonra para verilsin, nelerde izin alınsın; onda bir değişiklik yok.

BAŞKAN — Bundan evvelki kanunda da siz bu paraları ödemek zorunda değil miydiniz?

AHMET İŞERİ (TRT Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, zorundayız. Şimdi o yetki kararnamesine bağlı olarak ücret kararnamesi çıkacak, onun hazırlıkları içerisindeyiz.

DEVLET BAKANİ İLHAN ÖZTRAK — Sayın Cumhurbaşkanım, ücret kararnamesini çıkarmamışlar efendim.

BAŞKAN — Bütün mesele orada, çıkınca ödemek zorunda.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O zaman maddeye bir yumuşaklık getirilir, «faizler nazarı itibare alınmaz», diye.

BAŞKAN — Faiz yok.

AHMET İŞERİ (TRT Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, 80, 81, 82, 83 diye herhalde kademeli bir tarife getireceğiz. Milletlerarası uygulamada şöyle: Radyo ve televizyon ruhsat ücretlerinin yıllık net gelirinin asgarî yüzde biri ile yüzde beşi arasında değişiyor. Biz de bu etaplar arasında yüzde bir yüzde birbuçuk gibi birtakım teknik hesapların içerisindeyiz. Yani parayı mutlaka ödemek istiyoruz; çünkü bu bizi rahatsız ediyor. Yani Sase ve Gema'nın bütün yabancı uyruklu sanatçılarına o kanaldan sözleşme ile para öderken, biz 15 yıldan beri Türk sanatçısına ve bestecisine bir kuruş para veremiyoruz.

BAŞKAN — Maddede geçen birinci ve ikinci fıkralardaki 31.12.1984 tarihlerini «31.12.1985» olarak düzeltiyoruz.

Madde üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok.

Geçici madde 4'ü değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş bulunan geçici madde - 3 ve geçici madde - 4'e bağlı çerçeve 17 nci maddeyi oylarınıza

sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18 inci maddeyi okutuyorum:

Tüzük ve yönetmelik

MADDE 18. — Bu Kanuna göre çıkarılacak tüzük ve yönetmelikler 6 ay içinde hazırlanır ve Resmî Gazetede yayımlanır.

BAŞKAN — 18 inci madde üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 19 uncu madde üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 20 nci madde üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — *Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/740; M. G. Konseyi : 1/616) (D. Meclisi S. Sayısı : 585; M. G. Konseyi S. Sayısı : 705 ve 705'e 1 inci Ek) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin dördüncü sırasına geçiyoruz. Dördüncü sıradaki, Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Tasarısı 24.10.1983 tarihli 177 nci Birleşim gündeminde 705 Sıra sayısıyla yer almıştı.

Yürürlük maddelerine kadar görüşülen tasarının; 16, 30 ve geçici 2 nci maddeleriyle, Danışma Meclisinin 21 inci maddesi 22 nci madde olarak metne dahil edilerek, yeniden incelenmek üzere Komisyona ifade edilmişti.

(1) 705 S. Sayılı Basmayazı 24.10.1983 tarihli 177 nci Birleşim Tutanağına,

705'e 1 inci Ek S. Sayılı Basmayazı bu Tutanağa eklidir.

Komisyonun bu konuda düzenlediği rapor, 705'e 1 inci ek sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Komisyonun yeniden düzenlediği 16 nci maddeyi okutuyorum :

Özel hizmet tazminatı

MADDE 16. — MİT fiilî kadrosuna dahil personelle verilen brüt aylıkları (Ek göstergeler dahil) tutarının yüzde ellisine kadar, özel hizmet tazminatı olarak ödenir. Ancak bu tazminatın kimlere ne oranda ödeneceği, personelin görev, yetki, sorumluluk ve nitelikleri esas alınarak MİT Müsteşarının teklifi üzerine Başbakanca tespit edilir.

Yurt dışına sürekli görevle gönderilenlere bu tazminat verilmez.

Hizmet tazminatına hak kazanmada ve ödenmesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır.

Bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Bu tazminattan yararlananlar ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit olunan özel hizmet tazminatını alamazlar. Ancak bu madde uyarınca tespit olunan özel hizmet tazminatından fazla olması halinde bu personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla belirlenen tazminat verilir.

BAŞKAN — Geçen sefer bu şekilde düzenlenmiş diye karar vermiştik ve Danışma Meclisi de böyle yapmıştı.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Siz, tazminat için birinci derece devlet memurunun aldığı aylığın yüzde yirmisine kadar demiştiniz, olmaz demiştik. Bunu böyle düzenlediniz. Yalnız, acaba mümkün müdür ki, yüzde elliyeye kadar verdiğimiz halde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre verilen özel hizmet tazminatı bundan daha fazla olsun?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Olabilir Sayın Cumhurbaşkanım, burada çalışan teknik personel veya hekimler de olabilir, ki onlar özel hizmet tazminatı olarak en yüksek devlet memuru aylığının yüzde yirmisini almaktadırlar.

BAŞKAN — Burada doktor varsa diyorsunuz?..

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet, eğer doktor veya teknik personel varsa onlar alabilir, diğerleri almaz.

BAŞKAN — Mesela yüzde ellisine kadar dedik. Öyle bir hizmet vardır ki orada o hizmeti görene yüzde ellisini değil de yüzde onunu verecek. Çünkü bu herkese seyyanen verilmeyecek, Müsteşarın teklifi üzerine Başbakan tarafından tespit edilecek.

Bu yüzde on alanlar da öteki tazminatları alamayacaklar mı?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, eğer o personele 657 sayılı Kanuna göre özel hizmet tazminatı veriliyorsa ve hangisinin miktarı fazla ise onu alacak. Yani bu tazminatı alan, özel hizmet tazminatını alamayacak.

BAŞKAN — Bundan maksat, almakta olduğundan daha fazla bir şey vermektir, değil mi?

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, şimdi zaten bütün personel yüzde yirmi alıyor. Onun için biz yüzde yirminin üzerine...

BASKAN — Yüzde yirmi alıyor.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Zaten bütün personel alıyor onu.

BAŞKAN — Şimdi bu yüzde yirmiyi yüzde elliyeye kadar çoğaltmak istiyorsunuz.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Yüzde yirmiyi yüzde elliyeye kadar çıkararak o şekilde artıracamız.

BASKAN — O zaman oldu.

O halde yüzde yirmiden aşağı olmayacak.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Olmayacak efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yalnız kimlerin alacağı araştırılıyor.

BAŞKAN — Şimdi burada mühim olan şu : Herkes yüzde yirmi alıyor. Burada yüzde elli yapılırdı diye herkes yüzde elli olmamalı.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Olmayacaktır, Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Bunu bilhassa işaret ediyoruz ki, burada tabii yüzde elli alacak olan var, yüzde kırkbeş alacak olan var, yüzde kırk alacak olan var. Hizmetin ehemmiyetine göre bunlar sıralanmalı.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Tabii hizmetinin önemine göre.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Eleman temininde güçlük zammı ve diğer tazminatlar bunun dışında olarak devam edecek mi?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Genelkurmay Başkanım, onları yine almaya devam edecekler. İş güclüğü, iş riski ve eleman teminindeki güçlük, ayrı bir hüküm. Bu sadece özel hizmet tazminatıdır.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bu, yüzde yirminin yüzde elliyeye çıkarılması?..

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet.

BAŞKAN — Yüzde yirmiyi artırırken özel hizmet tazminatını da almıyorlar mıydı?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Alıyorlardı.

BAŞKAN — Özel hizmet tazminatı dediğimiz hangi tazminat?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, kendi maaşını yüzde yirmisini özel hizmet tazminatı olarak alıyordu; bunun dışında iş güclüğü, iş riski ve eleman temininde güçlük zammı başka bir hükme göre alınıyordu.

BAŞKAN — O halde yüzde yirmiyi şimdi tekrar almıyacak.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Almıyacak.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır yüzde yirmiyi yüzde elli olarak alacak.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yüzde elliye kadar çıkartılacak.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — En az alan yine yüzde yirmi alacak; ama onun üstündekiler rütbe, mevki ve görev itibarıyla yüzde otuz daha alacak.

BAŞKAN — İşte Sayın Genelkurmay Başkanının söylemek istediği o. Yarın, öbür gün, eleman teminindeki güçlük zammı, iş riski, iş güclüğü, bunlar da kalkmış olmasın diyor. O zaman bunun kıymeti kalmaz.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Onlar kalkmıyor, Sayın Cumhurbaşkanım; o ayrı bir madde de var.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, o Memur ve sözleşmeli personelle ilgili olarak madde 10' da var; orada iş güclüğü, eleman temininde güçlük, iş riski zamlarını o maddeye göre alacak, çünkü o madde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa atıf yapmıştır.

(Bu sadece özel hizmet tazminatıyla ilgili düzenlemedir.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Hizmetin özelliği için getirilmiş bir madde bu.

BAŞKAN — «Bu tazminattan yararlananlar ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit olunan özel hizmet tazminatını alamazlar» diyor burada.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ashında 657 sayılı Kanunda özel hizmet tazminatı diye bir madde yok, Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Yok tabii. Bu yarın, öbür gün bir sakatlık doğurur. Maliye Bakanlığı, burada «alamazlar» dediği için, öbürlerinden hiçbirisini vermez.

Sizin bundan kastınız, o yüzde yirmiyi alamazlar. Şimdiye kadar yüzde yirmi alıyorlarmış, o şimdi yüzde elliye çıkıyor. Başka hangisi, özel hizmet tazminatı diye bir şey yok ki?

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Mesela bir takım zamları var, yani iş güçlüğü, iş riski, eleman teminindeki güçlük zammını alıyorlar.

BAŞKAN — Bir de yüzde yirmi alıyor.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İşte bu yüzde yirmiyi alanlar bundan yararlanamazlar.

BAŞKAN — Ama onun ismi özel hizmet tazminatı mıdır?

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama bunun yekünü ondan fazla işe bundan yararlanırlar.

BAŞKAN — Küçükahmet'i çağırın, gelsin de ondan soralım.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Onun ismi özel hizmet tazminatıdır. Şimdi diyor ki bu, yüzde yirmiyi ben yüzde elliye kadar çıkaracağım.

BAŞKAN — Yüzde yirmiyi yüzde elliye kadar çıkaralım deseydik daha kolaydı.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Ne var ki, eskiden yüzde yirmi alanlar şimdi - o yüzde yirmi tabirini net olarak kullanmıştır - yüzde on vermişsen, eskiden yüzde yirmi alıyorsa arada fark var. Galiba bu özel hizmet tazminatı.

BAŞKAN — Özel hizmet tazminatı, ama o subaylar ve MIT mensupları için.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu mesela TRT personeli için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 10 uncu maddesinde «Kurum mensuplarına bu Kanunun Zam ve Tazminatlar başlıklı değişik Ek Maddesinde öngörülen Özel Hizmet Tazminatı ödenmez» diye hüküm var. Binaenaleyh, o yüzde 20'ler 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda hep «özel hizmet tazminatı» diye geçiyor.

BAŞKAN — Sonra bunun düzeltilmesi çok zor olur. Onun için Sayın Küçükahmet gelsin, ondan sonra görüşelim.

Bu nedenle birleşime 15 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 17.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 17.50

BAŞKAN : Kenan EVREN (Cumhurbaşkanı ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (Genelkurmay Başkanı ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat OELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — İkinci oturumu açıyorum.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

4. — *Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/740; M. G. Konseyi : 1/616) (D. Meclisi S. Sayısı : 585; M. G. Konseyi S. Sayısı : 705 ve 705'e 1 inci Ek) (Devam)*

BAŞKAN — Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Tasarısını görmeye devam ediyoruz.

16 ncı maddeyi okutmuştum.

Maddede geçen «özel hizmet tazminatı» ibaresi neyi kastediyor? Bu hususu Sayın Hüsnü Küçükahmet'ten soralım. Özel hizmet tazminatının içine iş riski, iş gücü, temininde güçlük zammı ve sair konular girmesin; bütün korkumuz o.

Yani, bugüne kadar MİT'te çalışan personel bu iş riski, iş gücü ve temininde güçlük zammını alıyordu; ayrıca da yüzde yirmi tazminat alıyordu. Orada bu yüzde yirminin ismi «özel hizmet tazminatı» olarak mı geçiyordu?

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — «Özel hizmet» ibaresi yoktu, sadece «tazminat» olarak geçiyordu efendim.

BAŞKAN — Peki, bu yüzde yirmiyi şimdi yüzde elliye kadar çıkarıyoruz; ancak, maddenin son fıkrasında, «Bu tazminattan yararlananlar ayrıca Devlet Memurları Kanununa göre tespit olunan özel hizmet tazminatını alamazlar» diyor. Bu husus yanlış anlaşılıp da yarın öbür gün temininde güçlük zammını, iş riskini ve iş gücünü de kesmesinler. O zaman kaş yapalım derken göz çıkarınız.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cum-

hurbaşkanı, «bununla beraber şunlar alınmayacak» diye ayrıca tadat edilmediği sürece, yani aksine bir hüküm gelmediği müddetçe - ki metinde şu anda yok onları da almaya devam ederler. Buradaki metinde, ismi «özel hizmet tazminatı» da olsa, «hizmet tazminatı» da olsa (eskiden yüzde yirmide olduğu gibi) hem yüzde elliye kadar olan bu tazminatlarını alırlar, hem de iş riski, iş gücü ve teminindeki güçlük zammı gibi tazminatlarını da birlikte alırlar.

Bu bakımdan bir endişe olmaması lazım gelir.

SEDAT TÜZÜNER (Yasama Sekreteri) — Burada birinci fıkradaki «özel hizmet tazminatı» ibaresinin «özel hizmet» kısmını kaldırmak gerekir. Çünkü 657 sayılı Kanunun ek maddesinde iş gücü zammı, iş riski zammı, mali sorumluluk tazminatı, temininde güçlük zammından bahsettikten sonra bir de «özel hizmet tazminatı» ndan bahsetmektedir; ancak buradaki «özel hizmet tazminatı» ile bu «özel hizmet tazminatı» tamamen farklıdır. Çünkü 657 sayılı Kanunun bahsetmiş olduğu özel hizmet tazminatı, en yüksek Devlet Memuru aylığının (ek gösterge dahil olmak üzere) şu, şu, şu görevlerde bulunanlara şu kadar, şu kadar verilir diye düzenlenmiştir.

Şimdi buradaki «özel hizmet tazminatı» olmaktan çıkıyor. Bu son haliyle teşkilata verilen bir tazminat oluyor. Onun için «özel hizmet» tabirini çıkartıp, «yüzde elliye kadar, tazminat olarak ödenir» demek ve altında da «özel hizmet tazminatı ödenmez» kaydını koymakta zannediyorum ki isabet olur efendim.

BAŞKAN — Buyurun Küçükahmet.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanı, evvela bu tazminatın ismi ne olursa olsun, ayrıca bir hüküm olmadığı sürece iş gücü,

iş riski ve temininde güçlük tazminatlarının ödenmesine mani değil. Binaenaleyh, huzurunuzda gelen hükmü ister «özel hizmet tazminatı» olarak kararlaştırın ister «tazminat» olarak kararlaştırın bu bunu kesmez. Ancak diğer taraftan, bizim bugüne kadar uyguladığımız belli bir müessese özelliği için değil, o müessesedeki hizmetleri özel hizmet olarak görenlere tazminat verirsek ismi «özel hizmet tazminatı» olur; yani hiçbir zaman «özel hizmet tazminatı» herkese verilmez. Herkese verilirse onun ismi, Silahlı Kuvvetlerde olduğu gibi, halen MİT'te olduğu gibi, halen mülki idare amirliklerinde olduğu gibi hizmet tazminatı olur. Bu nedenle buradaki «tazminatı» isminin - Sedat Beyin de söylemek istediği o - halen mevcut kanunda olduğu gibi «hizmet tazminatı» olması ve buraya «hizmet tazminatından yararlananlar, özel hizmet tazminatı alamazlar» diye bir hüküm konulması daha uygun olur, yapısal olarak. Ama takdirlerinize bağlı efendim.

BAŞKAN — Birinci fıkrayı okuyorum, «MİT fiili kadrosuna dahil personele verilen brüt aylıkları (ek göstengeler dahil) tutarının yüzde ellisine kadar, özel hizmet tazminatı olarak ödenir.» yani şimdi yeni vereceğimiz tazminatın ismi, «özel hizmet tazminatı» oluyor, bunu koyduk.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — «Özel» demeyelim diyorlar.

BAŞKAN — Hayır, bunu diyebiliriz bence, «Özel hizmet tazminatı olarak ödenir» diyebiliriz.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Deme-yelim diyorlar.

BAŞKAN — Bir dakika, aynı fıkrayı okumaya devam ediyorum; «Ancak bu tazminatın kimlere ne oranda ödeneceği, personelin görev, yetki, sorumluluk ve nitelikleri esas alınarak MİT Müsteşarının teklifi üzerine Başbakanca tespit edilir.

Yurt dışına sürekli görevle gönderilenlere bu tazminat verilmez.

Hizmet tazminatına hak kazanmada (Bakınız buradaki hizmet tazminatı diyor, özel hizmet tazminatı değil) ve ödenmesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır.»

O halde yukarıdaki de «özel hizmet tazminatı» olmayacak, «hizmet tazminatı» olacak.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, buradaki atıf yanlış efendim, yukarıdaki ne ise alttaki de o olacak ve aslında da, arz ettiğim gibi, aynı müessesede herkes bu yüzde yirmiyi

tazminat olarak alıyor. Binaenaleyh müktesep hak-tır, bu kanun çıktığı takdirde de yine bu yüzde yirmiyi alanlara asgarî yüzde yirmi vermek zorundayız. Herkes aldığına göre (onu arz etmek istiyorum), isminin «hizmet tazminatı» olması, yani yukarıdaki «özel»in kalkması bizim bugüne kadar yaptığımız uygulamaya daha uygun düşer.

BAŞKAN — O halde yukarıdaki «özel»i sileceğiz, değil mi?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet efendim.

BAŞKAN — Tekrar okuyorum, «Hizmet tazminatına hak kazanmada ve ödenmesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır.

Bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Bu tazminattan yararlananlar ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit olunan özel hizmet tazminatını alamazlar.»

Şimdi bu ne?..

657'ye göre tespit olunan bu özel hizmet tazminatını MİT alıyor muydu?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Biraz önce Sayın Küçükahmet'in izaha çalıştığı o herhalde.

BAŞKAN — 657 sayılı Kanunda böylebir şey var mıydı? Yoktu.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — 657 sayılı Kanun buna mani değil Sayın Cumhurbaşkanım. Halen yüzde yirmi olarak tazminat alıyordu, Maliyenin bütçesiyle vermiyoruz. Onun için bu cümleye lüzum var.

BAŞKAN — Var

Peki, «özel hizmet tazminatı alamazlar» mı diyeceğiz, yoksa «hizmet tazminatı alamazlar» mı diyeceğiz?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır, «özel hizmet tazminatı alamazlar» diyeceğiz, çünkü oradaki «özel hizmet tazminatı»dır.

BAŞKAN — Oradaki «özel hizmet tazminatı» bazı makamlara, yöneticilere, müsteşara falan veriliyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Sayın Cumhurbaşkanım, bunu yazmalarına sebep galiba yukarıda «özel» diye bir isim verdikleri için o «özel»le bu «özel»i birbirinden ayırt etmek için.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, müsaade eder-seniz açıklayayım.

Biliyorsunuz bizim pilotlarımız ve filomuz var. Bu pilotlar, pilot tazminatı alıyorlar, üstelik bir de yüzde elli almamaları; ya pilot tazminatını ya da bunu almaları lazım yani hangisi fazlaysa onu almaları lazım, ikisi birden olmaz.

Bunu kastetmek istiyorlar.

BAŞKAN — O ayrı.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Buradaki «özel hizmet tazminatı» ismi 657 sayılı Kanundaki özel hizmet tazminatıdır, bu onu kasteder.

Bu, huzurunuzda geldiği gibi çıktığı takdirde, pilot her ikisini de alır.

BAŞKAN — Evet, her ikisini de alır; yani böyle çıkarsa hem pilot tazminatını alır hem de yüzde elli alır.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bunu alamayacak. Çünkü askerî personel için başka bir hüküm getirdik. Aldığı tazminatlar toplamından burada alacağı toplam fazla ise onu zaten kurumdan fark olarak alacak. Onun için o bunun dışında.

Buradaki, sadece MİT fiilî kadrosuna tabi personeldir. Dolayısıyla pilotun durumu ayrıdır efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bana göre son satırdaki hüküm buraya konulmasa da olabilir.

BAŞKAN — O zaman her ikisini de alır. Şimdi hâlen almakta olduğu yüzde yirmiyi alır, ayrıca bir de yüzde elli alır.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Her ikisini de alır.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yalnız efendim biz «özel»i kaldırıyoruz.

BAŞKAN — Kaldıralım.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Sadece «hizmet tazminatı» diyoruz. Bunun ismi ise 657 sayılı Kanunda «özel hizmet tazminatı» diye tasrih edilmiştir.

BAŞKAN — Şimdi onu çıkarırsak?...

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Çıkaram onu, ona ait değil ki o.

BAŞKAN — Onu «alamazlar» demezsek, şu anda herkes yüzde yirmi alıyor ya?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yüzde yirmiyi başka bir isimle alıyorlar.

BAŞKAN — Hayır, «hizmet tazminatı» ismiyle alıyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O hizmet tazminatını yüzde elliye kadar...

BAŞKAN — Ama onu kaldırmıyoruz.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Tamam, kaldırmıyoruz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesindeki sınıflar içinde MİT Teşkilatımız yazılıdır. Binaenaleyh, «özel hizmet tazminatı» ndan onlar da yararlanırlar, yöneticileri ve sairisi yararlanırlar.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Onlar da dahildir, ama üst kademelerdeki bazıları yararlanırlar.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet, tümü değil, bazıları.

SEDAT TÜZÜNER (Yasama Sekreteri) — Bir de onun içindeki tabiiler ve teknik personel yararlanıyorlar.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bazı sınıfların tamamı, çeşitli nedenlerle alıyorlar. Onun için kalması lazım.

BAŞKAN — Kalması lazım. Çünkü bunu kaldırır-sak o zaman hem yüzde yirmiyi alır, hem de o yüzde yirmi ile birlikte eline geçen bir de yüzde elli-sini alır ki bu da yüzde yetmiş olur. Çok fazla olur.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet, bana göre almaması gerekir; ama madem tereddüt var kalsın.

BAŞKAN — «Ancak bu madde uyarınca tespit olunan özel hizmet tazminatından»; buradaki «özel» kelimesini kaldıracağız.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet efendim, cümlenin sonuna konulacak.

BAŞKAN — Evet, «fazla olması halinde bu personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla belirlenen özel hizmet tazminatı verilir»

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Tamam efendim.

BAŞKAN — «Ancak bu madde uyarınca tespit olunan hizmet tazminatından fazla olması halinde bu

personeler 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla belirlenen özel hizmet tazminatı verilir.

Yani özel hizmet tazminatı eğer bu madde mucibince alacağı tazminattan fazla ise, bu fazlalığı alacak. Mesela doktor da olduğu gibi.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Tabii, bilemiyorum bunun başlangıçtan beri oranı yüzde elli miydi? Yüzde elli olunca bu pek yürümez efendim, yani tatbikatta da pek olmaz bu.

BAŞKAN — Neden? Şimdiye kadar yüzde yirmi idi, yüzde elli değildi; şimdi yüzde elliye kadar çıkartıyoruz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Özel hizmet tazminatı yüzde yirmi, yalnız en yüksek Devlet Memuru aylığının yüzde yirmisi; burada ise kendi aylığının yüzde ellisidir. Genellikle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yazılı olan özel hizmet tazminatının buradaki hizmet tazminatından fazla olduğu hali hiç görülmemiş.

BAŞKAN — Bu madde yazılırken sizinle görüşme sağladılar mı?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır, Sayın Başkanım, ben bu metni yeni görüyorum.

BAŞKAN — Bu maddeleri birlikte düzenlemiyorsunuz. Para ile ilgili maddelerde düzenleme yaparken, Bütçe - Plan Komisyonunun görüşünü daima alacağız, bunu yapıyorsunuz.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, Sayın Amiralime gittim, kendisinin başka bir işi vardı; onun için personeliyle ve ayrıca Maliye Bakanlığından da bir maliyeci vardı, bu maddeyi onlarla birlikte düzenledik.

Tabii, biz «özel hizmet tazminatı» derken 657'nin ilgili maddesine bakmıştık; çünkü orada görev, sorumluluk ve nitelikler esas alınarak kademelerini yapmış, biz de ona göre düzenlemiştik.

BAŞKAN — 16 ncı maddeyi yeni şekliyle tekrar okutuyorum:

Özel hizmet tazminatı

MADDE 16. — MİT fiilî kadrosuna dahil personele verilen brüt aylıkları (Ek göstergeler dahil) tutarının yüzde ellisine kadar, hizmet tazminatı olarak ödenir. Ancak bu tazminatın kimlere ne oranda ödeneceği, personelin görev, yetki, sorumluluk ve nitelikleri esas alınarak MİT Müsteşarının teklifi üzerine Başbakanca tespit edilir.

Yurt dışına sürekli görevle gönderilenlere bu tazminat verilmaz.

Hizmet tazminatına hak kazanmada ve ödenmesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır.

Bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Bu tazminattan yararlananlar ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit olunan özel hizmet tazminatını alamazlar. Ancak bu madde uyarınca tespit olunan hizmet tazminatından fazla olması halinde bu personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla belirlenen özel hizmet tazminatı verilir.»

BAŞKAN — Maddenin kenar başlığı da «Hizmet tazminatı» olarak, «özel» kelimesini silelim. Yani özel hizmet tazminatı bundan fazla olursa o verilir?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet, Sayın Cumhurbaşkanım.

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Şimdi orada çalışan subaylar bu hizmet tazminatını alacaklar mı, almayacaklar mı?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Komutanım, 11 inci madde hükmüne göre, eğer tazminatlar arasında fark olursa, hangisi fazlaysa onu alacak.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O maddedeki ilgili fıkrayı okuyunuz.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Emredersiniz Sayın Komutanım.

«Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarından MİT'e verilecek personelin her türlü istihkakları mevcut hükümler dairesinde kendilerinin bağlı buldukları bakanlık bütçelerinden ödenir. Ancak bu personele 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun değişik Ek - 3 üncü maddesi gereğince yapılan zam ve tazminatlar toplamı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 31.7.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen zam ve tazminatlara ilişkin ek maddenin 1, 2, 3, 4, 5 inci fıkraları gereğince ve bu Kanunla emsali MİT personeline yapılan ödemeler toplamından az olduğu takdirde aradaki fark kendilerine MİT bütçesinden tazminat olarak ödenir.»

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yalnız bu «özel hizmet tazminatı» ibaresi daha önce görüştüğümüz kanun metninde geçiyorsa düzeltilmesi gerekir.

BAŞKAN — Daha evvel geçmedi.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — En sonu «özel hizmet tazminatı verilir» şeklinde mi olacak?

BAŞKAN — Tabii.

Özel hizmet tazminatı varsa ve daha çok tutuyorsa, o verilecek.

Düzeltilmiş şekli ile okunan 16 ncı madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi yapılan bu değişikliklerle birlikte oylarınza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22 nci maddeyi okutuyorum :

Bütçe uygulaması

MADDE 22. — MİT Müsteşarlığının harcamaları, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir.

Bu konuda takip edilecek usul ve esaslar yönetmelikle tespit edilir.

BAŞKAN — Bu maddeyi Danışma Meclisinin 21 inci maddesinden almış ve 22 nci madde olarak ilave edelim demiştik, değil mi?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet, Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Siz bu maddeyi koymamıştınız?..

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Koymamıştık, Sayın Cumhurbaşkanım. Biz, bu maddeyi çıkartmıştık; fakat tenzimatınız üzerine 22 nci madde olarak tekrar düzenledik.

BAŞKAN — Bu maddeyi koymak lazım.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu konuyu ilgili temsilcilerle görüştük. Efendim biz, görüş olarak Devlet İhale Kanununda yapılan değişikliklerle bu ihtiyacın karşılanabileceğini düşündük; fakat kendileri özel durumları olduğunu ve bu konuda gerçekten müşkülata uğradıklarını belirttiler. Kendilerine inandık ve bu şekilde düzenledik.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Gizliliği kalmıyor, açıklanmış oluyor.

BAŞKAN — Öyledir. O zaman bütün alacağı şeylerin Devlet İhale Kanununa tabi olması lazım; şunlar, şunlar hariçtir diyemeyiz. Bu madde eskiden de vardı, Danışma Meclisinden de bu şekilde geçti.

Başkan alacağı şeyler vardır; gizli bazı malzemeler alacaktır, cihazlar alacaktır, bunlar 2886 sayılı Kanunla alınmaz; Onun için vaktiyle, ona tabi değildir, dedik.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KUÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayıştay denetimine tabi olmasında bir mahzur yok herhalde efendim, bilemiyorum.

BAŞKAN — Sayıştay zaten denetim yapıyordu.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Özel şahıslar geliyor, o denetimi yapıyor.

BAŞKAN — 22 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 22 nci madde olarak bunu aldığımızı göre bundan sonraki madde numaraları değişti mi?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Hepsini değiştirdi, Sayın Cumhurbaşkanım.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Bundan sonra gelen madde numaraları birer artırlacak. Komisyona havale edilen 30 uncu madde şimdi 31 olarak düzenlendi.

BAŞKAN — Şimdi 31 inci maddeyi okutuyorum:

Filî hizmet zammı

MADDE 31. — MİT fiilî kadrosuna dahil olup, halen çalışan memurların teşkilatta geçen hizmet sürelerine, görevlerine intisap tarihinden başlamak üzere, 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde öngörülen yılda üç aylık fiilî hizmet zammı eklenir.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KUÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, MİT'in halen mevcut kanununda da bu hüküm var. 5434 sayılı Kanunun 132 nci maddesine göre, burada 32 nci maddesi) 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mevzuu ile ilgili hükümlerin bu kanuna ek olarak yapılacak kanunlarda yer almasını amirdir. Ancak, o kanunda bir değişiklik yapılınca kadar bir boşluk doğmaması için, lütfederseniz bunun 31 inci madde değil de, kanunun esprisine de uygun şekilde, geçici madde olarak (5434 sayılı Kanunda gerekli değişiklik yapılınca kadar) buradaki hükümleri aynen yazmak çok daha doğru olur.

Yani, bu kanunda yapılacak bir değişiklik, ancak buda yapılır diyoruz; ama çeşitli kanunlarla da onu bozan hükümler koyuyoruz.

BAŞKAN — Yani bu madde bir geçici madde olsun diyorsunuz?..

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KUÇUKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet, bir boşluk olmaması için; çünkü bildiğim kadarıyla Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununda var bu, oradan alınıyor.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununun 14 üncü maddesinde bu hüküm vardı, (geçen konuşmamda da arz etmişim) ancak orada müfettiş, müfettiş yardımcısı, ve dedektifler için söz konusu idi bu kanun. Fakat sonradan Millî İstihbarat Teşkilatında yapılan değişikliklerle bunlar kalmamıştı ve biz buraya sadece bunlara verilmesi konusunda bir teklifle gelmiştik; Fakat Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarı tümüne şamil kılınmasını istemişti. Onun için bu şekilde düzenlendi.

Geçici olarak düzenlemedik; çünkü geçici olarak düzenlediğimiz takdirde yaşamayı başlamak gibi bir durumla karşılaşıyoruz, çıkmayabilir endişesiyle buraya bir genel hüküm olarak koyduk. Aslında kanun tekniği açısından uygun değildir; çünkü başka bir kanuna bir ilave yapılmaktadır; fakat başka çaremiz kalmadığı için böyle düzenledik.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — 32 nci madde mi, 132 nci madde mi?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin (b) fıkrası efendim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KUÇUKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — 32 nci madde fiili hizmet zamlarını düzenleyen maddedir; 132 nci madde ise, Emekli Sandığı ile ilgili her türlü değişikliğin o kanunda yapılacağına amir olan maddesidir efendim.

Bu madde o kanuna ters, yersiz de.

BAŞKAN — Bu madde daha evvel vardı, şimdi buraya konmazsa kaldırmış oluyoruz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KUÇUKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Efendim, bir boşluk olmasın diye geçici maddeler kısmına konması daha iyi bir hal çaresi; ama böyle olursa da kıyamet kopmaz efendim.

BAŞKAN — Evet.

31 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KUÇUKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Efendim, acaba bu hüküm halen mevcut kanunda da böyle mi efendim? Burada «32 nci maddesinde öngörülen yılda üç aylık fiili hizmet zammı» diyor, 32 nci madde yalnız üç aylık fiili hizmet zammı öngörmez efendim; bir aylık da var, iki aylık da var, üç aylık da var, altı aylık da var.

Burada «5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesi gereğince, yılda üç aylık fiili hizmet zammı eklenir» demek lazım; «öngörülen» kelimesine lüzum yok. «5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesine göre yılda üç aylık fiili hizmet zammı eklenir.» demek lazım. «Öngörülen» deyince, sanki orada bunlara üç aylık fiili hizmet zammı öngörülmüş gibi bir anlam çıkıyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Orada ki kasıt, zannederim, «maddesine göre» olacak herhalde.

BAŞKAN — Evet, «maddesine göre yılda üç aylık.»

Eskiden de üç aylık mıydı? Zannederim, muayyen bazı kimseler vardı - müfettiş falan - şimdi onlar kalmadı; o makamlar yok.

SEDAT SEMERCI (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Efendim, halen teşkilatta eskiden o sıfatta olup ta halen görevini devam ettiren küçük rütbeliler alıyor; daire başkanı, şube müdürü alınıyor. Bu adaletsizliği ortadan kaldırmak için bunu tümüne vermek istiyoruz.

Arz ederim efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet, doğru, eskiden beri hep o müfettişler, bilmem neler alırdı, diğerleri almazdı; yeni kanunda bu hususu düzeltmişler.

BAŞKAN — O kısmı, «32 nci maddesine göre yılda üç aylık fiili hizmet zammı eklenir» şeklinde düzelttiniz, değil mi?

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürü) — Evet efendim.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Bu düzeltme ile 31 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 2'yi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 2. — Millî İstihbarat Teşkilatı personelinin, geçmiş yıllar için 31 inci maddeye göre fiili hizmet sürelerine eklenecek fiili hizmet zam-

ları, ilave edilecek müddet hangi yıl için hesaplanmışsa o yılın emekli keseneği ve kurum karşılıkları ile aylık tutarına göre, kurumca tahakkuk ettirilir.

BAŞKAN — Bu kısmı izah eder misiniz?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Yani, halen mevcut personelin orada göreve başladıkları tarihten, (şu anda istifade etmiyor; ama 20 sene evvelinden başlamışsa, 20 sene evvelinden başlayan) fiilî hizmetlerini kabul ediyoruz, ihya ediyoruz.

Bu takdirde - bu işleri hukukçu arkadaşlar daha iyi bilir; - 31 inci maddenin yürürlük tarihini asıl kanunun - Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununun - yürürlük tarihine götürmüştük, o tarihten geçerli olmak üzere; bunun yürürlük maddesiyle ihya etmek daha uygun olur. Çünkü burada yeni bir şey getirmiyor, fiilî hizmet zamları ve karşılıkları kurumca ödenecek. Zaten Emekli Sandığı Kanununa göre böyledir; yani kişiler fiilî hizmet zammı için para ödemezler. Hem kişinin ödeyeceğini, hem Devletin ödeyeceğini, her ikisini de kurumu öder.

BAŞKAN — Zaten 31 inci maddede, «görevlerine intisap tarihinden başlamak üzere» hesaplanır dedik. Ama bu hüküm işe yeni başlayanlar için de anlaşılabilir. Bu geçici 2 nci madde, bu hükmü geriye doğru götürüyor, onun için konmuş; yani onlar da istifade etsin diye.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu maddeyi Emekli Sandığı uygun gördü, beraber düzenledik.

BAŞKAN — Peki.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bir de burada şu tereddüdüm var :

Asker personel, 926 sayılı Kanun gereğince, üç aylık bir zam alıyor, bir üç aylık zam da buradan mı alacaklar?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Efendim, 31 inci maddede «MİT fiilî kadrosuna dahil olup» denince, askerler bunun dışında kalıyor efendim; çünkü bu madde ile 31 inci maddeye atıf yapıyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — 11 inci maddede askerlere ait hükümler tamamlanmış zaten.

BAŞKAN — Evet onlar ayrı, fiilî kadroda değil.

Geçici 2 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlük maddesi olan 34 üncü maddeyi okutuyorum :

Yürürlük

MADDE 34. — Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 34 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Efendim, benimle ilgili değil; ama bu 28 gün için tazminat değişecek mi? Yani «özlük haklarına ilişkin hükümler. 1.1.1984'den, geçerli olmak üzere, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer» demek daha uygun değil mi, bilemiyorum? Bugün ayın birinci günü, herhalde en erken yarın yayınlanır.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — En azından bugünkü maaşlarda % 20'leri zaten aldılar; mahsubu yapacaklar. Bu kanunun yürürlük tarihini 1.1.1984 demek Bütçe Kanununa daha uygun.

BAŞKAN — Evet, şimdiye kadar bütçeye konan bütün hükümlerde «1.1.1984 tarihinden itibaren yürürlüğe girer» dedik.

34 üncü maddeyi «Bu kanun 1.1.1984 tarihinde yürürlüğe girer» şeklinde düzeltelim.

Maddeyi düzeltilmiş şekli ile bir daha okutuyorum :

«Yürürlük

MADDE 34. — Bu Kanun 1 Ocak 1984 tarihinde yürürlüğe girer.»

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu tarihte yalnız tazminat hususunun yürürlüğe girmesi lazım. Görev bakımından getirilen diğer hususlar, bize şimdiden lüzumludur, bu devrede daha çok lüzumludur. Tazminatı 1.1.1984 tarihine atsinlar; ama kanunun getirdiği diğer avantajları, bize verdiği yetkileri biz bu aydan itibaren kullanalım. Ama tazminatı 1.1.1984 tarihinden itibaren alalım, onun kıymeti yok; ne kadar ileri atılırsa bizim için bir şey ifade etmiyor; ama kanunun bize sağladığı bazı hususları - hiç değilse - şimdi kullanalım. Şu zamanda kullanamazsak, 1.1.1984 tarihinde nasıl kullanalım?

BAŞKAN — Yönetmelik çıkaracaksınız zaten, hemen çıkarabilirmisiniz; yine bir-iki ay sürer.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — İki aylık süre olabilir.

BAŞKAN — Zaten burada hemen yürürlüğe girmesi gereken önemli bir husus yok ki; öteki kanun da da var bazı hususlar.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yönetmelikler için altı aylık bir zaman koyduk zaten.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, sadece «Kamu kurum ve kuruluşlarının yükümlülükleri» konusu var, önemli bir konu.

BAŞKAN — O zaten iki ayda bir toplanıyordu. «Kuruluşu» var; zaten kuruluşunu o zamana kadar değiştirecek.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Kuruluşunu biz değiştirdik zaten efendim.

BAŞKAN — «Görevleri» eskisine nazaran aşağı yukarı aynıdır.

«Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yükümlülükleri», bu zaten vardı.

«Yetkileri» zaten vardı; zaten buna göre bir de yönetmelik yapacaksınız. Yönetmeliğin yapılması en az 2 ay alır. O bakımdan bir sıkıntı vermez.

«Atama işlemleri», «istifalar», «zorunlu giderler» var.

«Nakdi tazminat» verilmesi vardı zaten.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Yüzde 20 vardı.

BAŞKAN — Hayır, vurulması ve sakat kalması halinde.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Var.

BAŞKAN — O da var, yürürlükte.

Onun için bir sıkıntı doğurmaz.

Yürürlük maddesi üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

34 üncü maddeyi bu son okunan şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — 35 inci maddeyi okumadan, 5 inci maddeyle ilgili olarak, Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu kurulması hakkında bir teklifim var; geçen sefer de arz etmiştim.

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyi Üyesi ve Genelkurmay Başkanımız Orgeneral Nurettin Ersin' in 5 inci maddenin yeniden görüşülmesi ve düzenlenmesi hakkında bir önerisi var.

5 inci maddenin tekriri müzakeresini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi önergeyi okutuyorum.

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına
Görüşülmekte olan Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Tasarısının 5 inci maddesinin yeniden görüşülerek aşağıdaki hükümlerin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Nurettin ERSİN

Orgeneral

Genelkurmay Başkanı ve

Millî Güvenlik Konseyi

Üyesi

Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yukarıda belirtilen görev ve yükümlülüklerinin yerine getirilmesiyle ilgili koordinasyonun sağlanması ve istihbarat çalışmalarının yönlendirilmesinde, temel görüşleri oluşturmak üzere, MİT Müsteşarının Başkanlığında Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MİKK) kurulmuştur.

Kurul, üç ayda bir; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri veya Yardımcısı, Genelkurmay İstihbarat Başkanı veya Yardımcısı, bakanlıkların müsteşarları, kurum ve kuruluşların yetkili amirleri, MİT'in ilgili başkanları ile MİT Müsteşarının çağıracağı diğer kamu görevlilerinin iştirakiyle toplanır.

MİT Müsteşarı gerektiğinde Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulunun ayrıntılı görev ve yetkileri ile çalışma esasları yönetmelikte belirtilir.

BAŞKAN — Siz bu metnin, 5 inci maddenin sonuna fıkra olarak ilave edilmesini teklif ediyorsunuz, değil mi?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet, öyle yapılması lazım.

BAŞKAN — Geçen sefer de görüşmüş, «bunun faydası var» demiştik.

«MİT mensuplarına hizmetlerinin yerine getirilmesi sırasında bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları gereken her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdürler» cümlesinden sonra bu metin gelecek.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bu teklif (c) fıkrası olabilir.

«Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının devlet istihbaratına ilişkin görevleri»

BAŞKAN — Hayır, (b) fıkrasında bitiyor; «ulaştırmak» diyor, ondan sonraki, «MİT mensuplarına hizmetlerinin yerine getirilmesi sırasında bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları gereken her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdürler» fıkrası ikinci fıkradır. Şimdi bundan sonrakiler üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralar olacak. Yani (c) demeye gerek yok.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, biz bunu 5 inci maddede (a, b) diye hazırlamıştık. Müsaade eder-seniz okuyayım.

BAŞKAN — Biz bunu okuduk.

«a) Kendi konularında;

1. Görevlerinin gerektirdiği istihbaratı oluşturmak,

2. MİT tarafından istenecek haber ve istihbaratı elde etmek,

3. İstihbarata karşı koymak.»

Okuduk onları, onlar var.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — (b) olarak efendim.

BAŞKAN — (b) de var.

«b) Elde ettikleri millî güvenliğe ilişkin haber ve istihbaratı anında MİT'e ulaştırmak» Görevleri bu, bunu bildirecek; fakat şimdi halen 3 ayda bir yapılmakta olan toplantı hususu yok burada.

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Bunu da (b) fıkrasının altına ilave ediyoruz, Sayın Cumhurbaşkanım.

ORGİNERAL NURETTİN ERSİN — Bu okunan metinle sizinki arasında farklılık var mı?

SEDAT SEMERCİ (Millî İstihbarat Teşkilatı Temsilcisi) — Yok Komutanım, aynen.

BAŞKAN — Tamam.

Bu önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen bu önerge, 5inci maddenin sonuna üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralar olarak (4 fıkra halinde) eklenmiştir.

35 inci maddeyi okutuyorum.

Yürütme

MADDE 35. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 35 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5. — 17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/635) (S. Sayısı : 713) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin beşinci sırasına geçiyoruz.

Beşinci sırada, 17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu yer almaktadır.

Bu rapor 713 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Tasarının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum.

17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun değişik 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 4. — Yüksek Askerî Şûra her yıl olağan olarak iki defa toplanır. Olağan toplantılardan biri Ağustos ayında, diğeri Genelkurmay Başkanınca belirlenecek zamanda yapılır.

Yüksek Askerî Şûra Genelkurmay Başkanının istemi üzerine de o yıl içerisinde ayrıca toplanabilir.»

BAŞKAN — «Ağustos ayının ilk haftasında toplanır» diye bir cümle vardı, onu çıkarmışlar.

HAKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Genelkurmay Başkanlığından bu tarzda geldi efendim.

BAŞKAN — Eskiden de böyleydi; ama bazı Genelkurmay Başkanları toplantıyı Ağustosun 25'ine bırakıyordu; 29 uncu günü, hatta 30 uncu günü tayin

(1) 713 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

emirleri, terfiler çıkıyordu. Bu sıkıntıdan kurtulmak için Ağustosun ilk haftası sabit olarak konmuştu.

Öteki toplantıda sıkıntı vardı bazen Kasım ayında yapılamıyordu, Kasım ayının sonunda, Aralık ayında yapılabiliyordu.

«Ağustos ayında» değil «Ağustos ayının ilk haftası içinde, diğeri Genelkurmay Başkanınca belirlenecek zamanda yapılır» şeklinde düzeltmek gerekiyor.

HAKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Efendim çok özür dilerim, o zannediyorum Yüksek Askerî Şûranın İhtüzüğünde vardır.

Yasa aynen şöyle: «Yüksek Askerî Şûra her yılın Ağustos ve Kasım aylarında olağan olarak toplanır. Yüksek Askerî Şûra Başbakan, Genelkurmay Başkanı ya da Millî Savunma Bakanının istemi üzerine de ayrıca toplanabilir. Yüksek Askerî Şûra toplantısının zamanı, yeri ve gündemi, Genelkurmay Başkanının önerisi, Başbakanın onayı ile belirlenir» Eski kanun metni böyle efendim. Ağustosun ilk haftasında toplanması konusu ihtüzük gereği Genelkurmay Başkanlığının takdirine bırakılmış bir konuydu.

Zaten burada üç değişiklik var:

Birincisi kasım ayında yapılan toplantıyı kaldırıyor, «Ağustosta toplanacak» diyor; ama bunun dışında, Genelkurmay Başkanı da ihtiyaç duyduğu zaman toplanabilecek.

İkincisi; eski metinde Millî Savunma Bakanına da toplantı isteme yetkisi veriyordu; buna gerek kalmıyor.

Üçüncüsü; yine eski metinde; «Yüksek Askerî Şûra toplantısının zamanı, yeri ve gündemi, Genelkurmay Başkanının önerisi, Başbakanın onayı ile belirlenir» diyordu, artık «Başbakanın onayı ile» ibaresi de çıkarılıyor efendim.

BAŞKAN — Çünkü şimdi Cumhurbaşkanı başkanlık yapıyor; şimdiki kanuna «Cumhurbaşkanı» kelimesini koyduk, değil mi?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet efendim, değişti; onun için buraya yazılmamış.

HAKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Hayır efendim, çok özür dilerim, biz onu «Millî Güvenlik Konseyinin devamı süresince» şeklinde bir geçici madde ile sağlamıştık.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bundan sonra da olması lazım.

HAKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — O zaman bize getirmediler efendim.

Sayın Cumhurbaşkanım, arz edeyim, 15.10.1980 tarih ve 2317 sayılı bir Kanun çıkardık:

«Madde 1. — 1612 sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna, aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millî Güvenlik Konseyinin devamı süresince;

Yüksek Askerî Şûra'nın Başkanı; Devlet Başkanı Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanındır. Şûra üyeleri; Kara Kuvvetleri Komutanı ve Millî Güvenlik Konseyi...» diye devam ediyordu.

Genelkurmay Başkanlığı prensip olarak bunu bizlere getirmede efendim.

BAŞKAN — Benim hatırımda öyle kalmıştı, demek geçici madde ile düzenlenmiş.

HAKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Evet, geçici madde olarak düzenlemiştik efendim.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Sayın Cumhurbaşkanım, tüzükte diğeri maddesi de kalktı.

BAŞKAN — Biz, yalnız bir maddesini değiştirdik, öteki madde duruyor.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, 4 üncü madde okundu; bu maddenin son fıkrasında; «şunlar tüzükte gösterilir» diyor. Halbuki o da kalktı şimdi, buraya yazılmayınca o kalkmış oluyor.

BAŞKAN — Var da, bakarsınız ikinci hafta içerisinde toplanması gerekebilir; çok mühim bir şey olmuştur, birinci hafta içerisinde. O zaman toplanması gayri kanunî olur; o da zordur.

HAKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Şimdi Yüksek Askerî Şûranın toplantısına zaman ve tarih itibariyle Genelkurmay Başkanı karar vereceği için bu yasa onu muhtar bırakıyor.

Diyor ki. «Yüksek Askerî Şûra her yıl olağan olarak iki defa toplanır. Olağan toplantılardan biri Ağustos ayında, diğeri Genelkurmay Başkanınca belirlenecek zamanda yapılır.

Yüksek Askerî Şûra Genelkurmay Başkanının istemi üzerine de o yıl içerisinde ayrıca toplanabilir.»

Genelkurmay Başkanı Yüksek Askerî Şûranın ne zaman toplanacağına karar veriyor tabii.

BAŞKAN — «İlk hafta» Yüksek Askerî Şûranın İhtüzüğünde var.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — O konu içtüzüklerinde var, onun için bu konuda bir değişikliğe gerek yok.

Şimdi, şöyle bir ifadesi var; «aksine bir emir olmadığı sürece Yüksek Askerî Şûra toplantıları Genelkurmay Başkanlığındaki özel toplantı salonunda yapılır.

Yüksek Askerî Şûranın Şubat ayında yapılan olağan toplantısında 1612 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin a, b, c fıkralarında öngörülen hususlar ve Ağustos ayında yapılan olağan toplantısında 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile bu Kanunun ek ve değişikliklerinde öngörülen görev ve yetkilerine ilişkin hususlar görüşülür.

Yüksek Askerî Şûranın gündemi»

BAŞKAN — «İlk haftası içerisinde toplanır» ifadesi var efendim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, bu 4 üncü maddeyi eski şekliyle bir kere daha okur musunuz?

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — «Yüksek Askerî Şûra her yılın Ağustos ve Kasım aylarında olağan olarak toplanır. Yüksek Askerî Şûra Başbakan, Genelkurmay Başkanı ya da Millî Savunma Bakanının istemi üzerine de ayrıca toplanabilir.

Yüksek Askerî Şûra toplantısının zamanı, yeri ve gündemi Genelkurmay Başkanının önerisi, Başbakanın onayı ile belirlenir.»

Eski metin bu efendim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Şimdi bu kalktı efendim; kalkınca ona atf yapan yönetmelikteki bunu yapamaz. Binaenaleyh, buraya onu da yazmak lazım.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, burada bir yönetmelik atfı yok.

BAŞKAN — Yok da, içtüzük var.

SEDAT GÜNERAL (Millî Savunma Konseyi Genel Sekreteri) — Burada bir noksanlık var. Yani burada olağanüstü toplantı istemi yetkisini sadece Genelkurmay Başkanına veriyor; «Yüksek Askerî Şûra Genelkurmay Başkanının isteği üzerine de o yıl içerisinde ayrıca toplanabilir» diyor. «Ayrıca» diye belirtiyor.

Yukarıda ise; «Olağan toplantılardan biri Ağustos ayında, diğeri Genelkurmay Başkanınca belirlenecek zamanda yapılır» diyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — «Yani olağan toplantının iki defa yapılacağını söylüyor; birisi Ağustos ayında, diğeri de Genelkurmay Başkanınca belirlenecek zamanda yapılır» diyor.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama, Ağustos ayı içerisinde ne zaman yapılacağını tayinine ait bir sarahat getirilmemiş.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet, o konabilir.

BAŞKAN — Evet, o konabilir.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, emrediyorsanız şöyle düzenleriz:

«Yüksek Askerî Şûra her yıl olağan olarak iki defa toplanır. Olağan toplantılardan biri Ağustos ayının ilk haftasında, diğeri Genelkurmay Başkanınca belirlenecek zamanda yapılır.»

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Tamam; ondan sonra da, gerekirse Genelkurmay Başkanı toplantıyı isteyebilir.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Tüzükte olağan toplantının Ağustosun hangi haftasında yapılacağına dair bir hüküm getirilmemiş, ama şöyle bir hüküm getirilmiş:

«Yüksek Askerî Şûra Ağustos ayında yapılacak olağan toplantısının kesin tarihi, toplantıdan en az bir ay önce, Yüksek Askerî Şûra Genel Sekreterliğince Şûra üyelerine yazılı olarak duyurulur.»

BAŞKAN — 1 inci madde ile değiştirilen 4 üncü maddeyi, «Ağustos ayının ilk haftasında» şekliyle yeniden okutuyorum:

«Madde 4. — Yüksek Askerî Şûra her yıl olağan olarak iki defa toplanır. Olağan toplantılardan biri Ağustos ayının ilk haftasında, diğeri Genelkurmay Başkanınca belirlenecek zamanda yapılır.»

Yüksek Askerî Şûra Genelkurmay Başkanının istemi üzerine de o yıl içerisinde ayrıca toplanabilir.»

BAŞKAN — Maddenin bu okunan son şekli üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur. z

Maddeyi değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6. — 18 Aralık 1981 Tarihli ve 2565 Sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/636) (S. Sayısı : 714 (1))

BAŞKAN — Gündemimizin altıncı sırasına geçiyoruz.

Altıncı sırada, 18 Aralık 1981 tarihli ve 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu yer alıyor:

Bu rapor, 714 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerindedirler.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

18 Aralık 1981 Tarihli ve 2565 Sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 27. — Yurt içinde yapılacak kamu ve özel sektöre ait;

a) Silahlı Kuvvetlerle halkın ihtiyaçlarını karşılayan ve faaliyetlerinin durdurulması halinde ülke savunmasına, ekonomisine ve toplum yaşamına önemli ölçüde etkisi olabilecek büyük ve stratejik önemi

haiz demiryolları, karayolları, köprü ve geçitler, akaryakıt boru hatları, liman ve hava meydanları, telsiz, telefon, radyolink merkezleri, barajlar, elektrik santralleri, tafehaneler, stratejik maden arıtma ve işleme fabrikaları gibi tesislerin,

b) Hudutlara yakınlık, emniyet ve asayiş, savunma ihtiyaçları ve birinci derecede stratejik tesisleri tamamlama gibi nedenlerle ikinci derecede stratejik önem kazanan ve (a) bendinde belirtilenler dışında kalan, sulama kanalları, göletler, küçük barajlar gibi engel vasfını haiz her türlü tesislerin,

Coğrafi konumları ve yerleri tespit edilirken Genelkurmay Başkanlığının askerî gerekler yönünden olumlu görüşünün alınması zorunludur. Bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanamaz. Başlanmış olanlar durdurulur.

Coğrafi konum ve yerlere ait esaslar ile olağanüstü yönetim usullerinin zorunlu kıldığı durumlarda tesislerin tahribi için önceden yapılması gereken hazırlıklar yönetmelikte gösterilir.»

BAŞKAN — Bu madde hakkında söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Bu konu hakkında çok kısa maruzatta bulunayım, efendim.

Sayın Cumhurbaşkanım, yüksek malumları olduğu üzere, 18.12.1981 tarihli 2565 sayılı Yasa ile (a) fıkrasını bundan önce aynen kabul buyurmuşunuz. Burada (b) fıkrası yoktu. Hükümet ve Genelkurmay Başkanlığı (b) fıkrasını da ekliyor ve getirirken de; hudutlara yakınlık, emniyet ve asayiş, savunma ihtiyaçları nedeniyle birinci derece stratejik tesisleri tamamlama gibi nedenlerle bundan böyle sulama kanalları, göletler ve küçük barajların inşaatında da Genelkurmay Başkanlığının uygun görüşünü almak koşuluyla projelerini uygulasin, diyor.

BAŞKAN — Sulama kanalları daracık şeyler oluyor; acaba bunu niye istedi ki?

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Tank için engel teşkil edebilir diye düşünüyor sanıyorum, o bakımdan istemiştir.

BAŞKAN — Hayır, böyle toprak yüzeyinde kanallar olursa doğru. Bir de kanaletler asma kanallar var direkler üzerinde ki, onlara vurdun mu kırılır gider.

(1) 714 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

Toprak yüzeyindeki kanallar derindir, onların bir engel vasfı vardır, ama düşmanın geçmemesi bakımından da, bir taraftan faydalıdır.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Maddede «engel vasfını haiz» deniliyor.

BAŞKAN — Evet, «sulama kanalları, göletler, küçük barajlar gibi engel vasfını haiz» deniliyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Tabii her üçünde de engel vasfı olmak koşulu aranıyor. Halbuki, yukarıdakilerde böylesine bir deyim yok, onlar kesin.

BAŞKAN — Hayır bu ikincisi çok basit. Bu hüküm bunların inşasını çok geciktirir. Bir yerde sulama kanalları yapılacak, tarlalara geçilecek. Bunlar Genelkurmayın başına iş açar.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Yalnız bunlara kanal denmiyor, kanalet deniyor efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bunlara kanalet denir efendim.

Mesela Iğdır Ovasında kanallar var ve bu bölgenin savunması için hakikaten önemli, o Alican Köprüsü civarı bakımından. Burada kanal tabiri var; vasfını da söylemiş, «engel vasfı» diyor.

BAŞKAN — Genelkurmayın burada temsilcisi var mı?

MÜHENDİS YARBAY FETHİ SANAL (Millî Savunma Komisyonu Üyesi - Genelkurmay Başkanlığı Temsilcisi) — Buradayım efendim.

BAŞKAN — Böyle bir zaruret neden çıktı?

MÜHENDİS YARBAY FETHİ SANAL (Millî Savunma Komisyonu Üyesi - Genelkurmay Başkanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, Kara Kuvvetleri Komutanlığının teklifi üzerine böyle bir yasa değişikliğine gidildi. Halihazır durumları ile askerî açıdan engellik vasfı taşımayan küçük baraj, gölet ve sulama kanallarının konumları ile bazı teknik özellikleri değiştirildiği takdirde, bunlardan savunma yönüyle de istifade etmek imkânları mümkün olacak. Bazı küçük ilave masraflarla bir kanalet veya göleti iki maksatlı kullanmak imkânımız doğacak.

Bu nedenle bu yasa değişikliği önerildi.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Gereğesinde şöyle diyor efendim : «Halihazır durumları ile askerî açıdan engellik vasfı taşımayan küçük baraj, gölet ve sulama kanallarının; konumları ile bazı teknik özellikleri ve inşa özelliklerinin askerî

maksatlara göre de kullanılabilmesi düşünülüyor» den Genelkurmay Başkanının görüşüne arz edilir.»

BAŞKAN — O halde, askerî maksatlarla da kullanmak için.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Maksadı o; ama bu arada iki maksadı var. Engel de olabilir veya bunu iki maksatla da kullanabilirim. Onun projelerini ben tetkik edeyim, onaylayayım, evet diyeyim diye getirilmiş.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim hem istikametini, hem de derinliği saptamak için. Böyle istikamet verirse, şöyle yapılırsa mani teşkil eder, diğer şekilde yapılırsa yanından dümdüz geçer gider. Ona ilişkin olacak.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Madde metninde zaten «stratejik tesisleri tamamlama gibi nedenlerle» diyor. Ayrıca o maksada da yönellik.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, (b) fıkrasının ikinci bendinin en sonunda; «başlanmış olanlar durdurulur» diyor. Burada, başlanmış olanların durdurulmasından sonraki statü belki ortada kalabilir; bu bakımdan; «başlanmış olanlar için de Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınır» dersek, hiç olmazsa o görüşün alınacağı ifade edilmiş olur.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Zaten kasıt o.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Burada «durdurulur» deyince, bunu yapamazsınız diye durdurulacak.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yapımını durduracak; görüşünü alacak, devam etmeyecek, yani kasıt o, ama açıklanabilir.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Eski metin de öyle idi. Çünkü biz bu yasayı çıkardığımız zaman 18.12.1981 tarihinde de bu ifadeyi kullanmıştık. Tabii yukarıdaki o stratejik öneme haiz olan demiryolu, karayolu, köprü, geçitler, akaryakıt boru hatları gibi inşaatlarda da «evvela durdur, sonra Genelkurmay Başkanlığının görüşünü al, arkadan devam et» demiştik. Tabii bu aşağıdaki metin hem (a) fıkrasını, hem de (b) fıkrasını kapsadığı için tekrarlama ihtiyacı duyulmuş.

BAŞKAN — Ama proje safhasında olanlar için; yoksa ihalesi yapılmış olanlar değil.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — «Projelerin uygulanmasına başlanmaz» şeklinde olsun.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — «İnşaat projelerinin uygulanmasına başlanamaz» denilebilir.

BAŞKAN — «Başlanmış olanlar durdurulur» olmaz. Başlanmış olanlarda da, yine kanun yürürlüğe girdiği zaman görüşünü alması lazım. Durdurmak olmaz, bu bir tuhaf oluyor. Proje durdurulur mu; görüşü alınır.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Aksilik yaratabilir.

BAŞKAN — Tabii, sonuna gelmiş, bitmiş. Şimdi bir gölet düşünün; bütün projeleri bitmiş, neredeyse ihale safhasına geleceksen, «durdurmak» bunu üç beş ay geriye atmak olur.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Orada çalışan işçi ne yapsın, müteahhit ne yapsın?

BAŞKAN — O fıkrayı bence değiştirelim, büyük zararlara yol açar. «Projelerin uygulanmasına başlanmaz» şeklinde olsun. «Başlanmış olanlar durdurulur» ibaresi bence fazla, onu silelim.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Acaba, «uygun görüşü alınmadan başlanmış olanlar» desek?..

BAŞKAN — Zaten öyle diyor : «Bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanmaz.»

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Buna rağmen başlamışsa ne olacak?

BAŞKAN — Daha evvelden başlamışsa, o artık bitmiş.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yalnız bitmemiş olanlar olabilir. Tabii, görüş alması lazım gelirken almamış. Bu bir nevi ceza mahiyetinde.

BAŞKAN — Hayır, ama bu kanun yeni çıkıyor. Yeni çıktığına göre daha evvelkilerin kabahati yok ki.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bundan sonra yapılacaklarda bu görüşleri alın diyor; almadan başlamış.

BAŞKAN — Kanun çıkmadan evvel başlamış.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Hayır efendim, kanun çıktıktan sonra da olur.

BAŞKAN — O zaman suç olur o.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Tabii suç olur.

BAŞKAN — Ama «başlanmış olanlar durdurulur» demeye gerek yok.

Bu, ben zannediyorum ki, bu kanun çıkmadan evvel projelerin uygulanmasına başlamışsa, bunları durdurun manası taşıyor.

MÜHENDİS YARBAY FETHİ SANAL (Millî Savunma Komisyonu Üyesi - Genelkurmay Başkanlığı Temsilcisi) — Efendim, bizim buradaki kastımız, yasanın yürürlüğe girişinden sonra müsaade almadan başlanmış olan projeler içindir.

BAŞKAN — Olur mu öyle şey? Kanuna öyle bir şey yazılmaz, ancak ceza konur.

MÜHENDİS YARBAY FETHİ SANAL (Millî Savunma Komisyonu Üyesi - Genelkurmay Başkanlığı Temsilcisi) — Daha önce çıkan yasada da aynı hüküm yer almış.

BAŞKAN — Yanlış, o zaman da farkına varılmamış onun. Kanuna aykırı olarak görüş alması lazım geldiği halde almadan başlamışsa, ona ceza veya müeyyide konur. Kamu sektörü bunu yaptığına göre, onun başında çalışanlar onun cezaları vardır- işten alınır, şu, bu olur.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ceza maddelerinde bu var mı acaba efendim? Yoksa, hiçbir şey yapılmaz.

BAŞKAN — Tabii ceza verilemez ona da.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, bir de burada sorumlu makamlar belli değil, kim bildirecek?

BAŞKAN — Hangi bakanlıksa o bildirecek. Mesela, demiryolları ile ilgiliyse Ulaştırma Bakanlığı veya Bayındırlık Bakanlığı, barajlarla ilgili ise Devlet Su İşleri vesaire. Yani hepsi ayrı ayrı bildirecekler.

SEDAT GÜNERAL (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yalnız kamu sektörüne ait bu.

BAŞKAN — Hep kamu zaten.

SEDAT TÜZÜNER (Yasama Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, «ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanamaz» ibaresinden sonra virgül konularak cümle devam ettirilirse söylenen gaye hâsıl olmuş olur efendim. Yani, «Bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanamaz, başlanmış olanlar durdurulur» dersek gayemize erişebiliriz.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) —

Sayın Cumhurbaşkanım, halen yürürlükte bulunan eski yasanın geçici 2 nci maddesinde şimdi buyduğunuza cevap veren bir hüküm var. Orada şöyle demişiz : «Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce uygulanmasına başlanmış projeler hakkında 27 nci maddede yer alan görüş almaya ilişkin hükümler uygulanmaz.»

BAŞKAN — Oldu şimdi.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ama önce o.

BAŞKAN — Bundan evvel başlamış olanlarda, tamam.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O başka, o başka.

BAŞKAN — O varsa mesele yok o zaman.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Hayır efendim, bundan kasıt, bundan sonraki uygulamalarda bu hükme rağmen dinlemeyip yapanlar, devam edenler olursa ne yapılabilir düşüncesinin ifadesi. Ama bu başka şekilde de ifade edilebilir; bunun müeyyidesinin olması lazım.

BAŞKAN — Bu böyle kalabilir o zaman geçici maddeye, konmuşsa kalabilir.

HÂKİM TUMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Geçici 2 nci maddede var efendim, koymuşuz.

BAŞKAN — Tamam mesele yok.

O zaman sizin söylediğiniz doğru oluyor; «başlanamaz» kelimesinden sonra nokta değil virgül konulacak ve virgülden sonra da, «başlanmış olanlar durdurulur» denilecek.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet, onu istiyorlar zaten.

BAŞKAN — Geçici maddeye konmuş işte o.

1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7. — 11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (2/162) (S. Sayısı : 715) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin yedinci sırasına geçiyoruz.

Yedinci sırada, 11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 715 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yine yerlerinde dilerler.

Kanun teklifinin tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi

MADDE 1. — 11 Temmuz 1963 tarih ve 269 sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Satışlardan elde edilecek gelirlerin tamamı bir taraftan her yıl gelir bütçesinde açılacak özel bir bölüme gelir, diğer taraftan bu miktarlar, Deniz Kuvvetleri ihtiyacı olan harp sefineleri veya bunlar için gerekli her türlü silah, teçhizat ve mal-

(1) 715 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına eklidir.

zemenin satın alınması veya inşasında harcanmak üzere Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinde Deniz Kuvvetleri için açılacak özel bir tertibe Maliye Bakanlığınca ödenek kaydolunur. Bu ödenekten, yıl içinde harcanmayan miktarlar ertesi yıl bütçelerine aynı maksatlarla harcanmak üzere devredilir.»

BAŞKAN — Bir rakam vardı burada, şimdi hiç geçmedi.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, ilk önce 100 milyondur, sonra bir milyara kadar çıkarılmasını teklif etmiştik; fakat Komisyonumuz haklı olarak, bunun da birkaç sene sonra az gelebileceğini, dolayısıyla bu tavanın kaldırılmasını uygun görmüşler, ki bizce de uygundur efendim.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, Sayın Deniz Kuvvetleri Komutanımızın arz ettikleri gibi, 11.7.1963 yılında çıkan yasada, artık Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı kalmayan harp sefinelerinin satışının 100 milyon liraya kadar olan kısmının Deniz Kuvvetleri Komutanlığı hesabına irat kaydolunacağı ve aynı maksada harcanacağı; 100 milyon liranın üzerindeki kısmının ise Hazineye devredileceği hükmü vardır.

Tabii günümüzde 100 milyonun altında bir tekne bile satmaya imkân yoktur. Deniz Kuvvetleri Komutanımız bir kanun teklifi getirmiştir ve bunu bir milyar liraya kadar çıkarmayı öngörmüştü; ama bizim gerek Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile yaptığımız konuşmalarda, gerekse Maliye Bakanlığı ile yapılan istişarelerde, bu bir milyar liranın da ileri tarihlerde, hatta bugün dahi ihtiyacı karşılamayacağı, özellikle zaten bütçe giderlerinde gemi alımı için bir fasıl ayrıldığını, gemilerden elde edilen paranın Deniz Kuvvetleri Komutanlığına tamamının verilmesi halinde, tabii bütçede de bu miktarda para tahsisinin kısıtlanacağını beyan ettiler.

Ayrıca bu konuyu Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı Sayın Küçükahmet ile de konuştuk; o da bu bir milyarı yeterli bulmadığını söyledi. O zaman biz de bunun tavanını kaldıralım diye düşündük. Zaten gemi alımları için bütçeden bu para çıkmıştır bidayette, tekrar bütçeye neden girdi yapsın, Deniz Kuvvetleri Komutanlığının gemi alımıyla yine gemi levazımatı, harp araç gereçleri alımıyla ilgili kısımlarında kullanılsın dedik.

BAŞKAN — Böyle bir şey demiştiniz, geçmedi de; onun için sordum.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sayın Deniz Kuvvetleri Komutanımızla da zaten özellikle istişare ettik önceden.

BAŞKAN — Çünkü, «100 milyonu bir milyara çıkarıyoruz» dendi, burada da o geçmedi, onun için sordum.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Evet, sonradan yeniden görüşüldü.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Yani, hem Maliye Bakanlığı ile, hem de Deniz Kuvvetleri Komutanlığının teknik elemanlarıyla görüştük, onlar da bir milyanın yeterli olmadığını söylediler.

BAŞKAN — Hayır, ileride kâfi gelmez, bir daha değiştirmek lazım gelir sonra.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — İleri tarihte muhakkak, tabii efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yani, şimdi burada tamamını alacak?

BAŞKAN — Evet, ne satılmışsa hepsini alacak; ister 100 milyon, ister 300 milyon tutsun, hepsini alacak.

HAKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Efendim, çok özür dilerim, aklımda yanlış kalmadıysa, Silahlı Kuvvetlerle ilgili 1176 sayılı Kanun var; o kanun harp sefinelerinden bahsetmez de, özellikle Kara Kuvvetleri Komutanlığının ihtiyacı olmayan silahların satımlarından hâsıl olan paranın olduğu gibi Millî Savunma Bakanlığına irad kaydolunacağından ve bu maksatla kullanılacağından bahseder.

Yine yüksek malumları, yurt dışında çalışan işçilerden de alınan paralar, özellikle bunun gibi Hazineye hiç irad kaydedilmeden Silahlı Kuvvetlerin araç ve gereçlerinde kullanılır. Tabii ister istemez Deniz Kuvvetlerinin bu harp gemilerinin satışından hâsıl olan paralar, yine gemi alımında veya gemi levazımatı ile silah ve teçhizatın alımında kullanılsın diye Komisyonumuz böyle bir görüşe vardı.

Arz ederim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Onun Kara Kuvvetlerinde tam olarak uygulandığını sanmıyorum, yani silahların parasının tamamen Kara Kuvvetlerine döndüğünü sanmıyorum.

BAŞKAN — Millî Savunma Bakanlığına ekleniyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Millî Savunma Bakanlığı onu başka yerlerde kullanıyor, Kara Kuvvetlerine gelmiyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Kara Kuvvetleri için demiyor efendim.

BAŞKAN — Demez. Orada, «Millî Savunma Bakanlığı için» diyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O da aynı maksatlı, o da öyle olması lazım.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Sadece Kara Kuvvetleri için değil, üç kuvvetin hepsi için.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Anladım, üç kuvvete taksim ediliyor.

BAŞKAN — Burada özellik var; «Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinde Deniz Kuvvetleri için açılacak özel bir bölüme» deniliyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — O yalnız harp sefinelerinin satışı. Diğer, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olmayan silah ve diğer malzemenin satışından hâsıl olan paraların Millî Savunma Bakanlığına irad kaydolunacağı hususudur. Millî Savunma Bakanlığı onları yalnız yine silah alım satımında kullanır. Ama Kara Kuvvetlerinin ihtiyaçları için kullanır, Deniz Kuvvetlerinin ihtiyaçları için kullanır; onu o tayin eder.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yani orada Kara Kuvvetleri yok. Onu söylemek istedim.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Hayır yok, tabii Kara Kuvvetleri yok.

BAŞKAN — Diğerlerinin hiçbirisinde yoktur bu.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Hiçbirinde yok.

BAŞKAN — Mesela uçak da satılıyor, onun da geliri Millî Savunma Bakanlığına gidiyor.

HÂKİM TÜMGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Millî Savunma Komisyonu Başkanı) — Bu, 1963 yılında Deniz Kuvvetlerine özgü bir yasa olarak çıkmış.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, mesela Deniz Kuvvetlerinde hurdaya çıkan kamyon ve saire gibi araçlar işte bu fasıla giriyor.

BAŞKAN — Onları ayırıyor.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Biz yalnız gemiyi huzurunuzda getirdik.

DENİZ HÂKİM BİNBAŞI TEVFIK ODMAN (Millî Savunma Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, özellikle bu paralar, gemi inşası Deniz Kuvvetleri tarafından yürütüldüğü için, kendi gemilerimizin yapımında bir kaynak teşkil etmesi bakımından değerlendiriliyor.

BAŞKAN — Evet.

1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun teklifinin tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, vakit geciktiğinden, bilahare tespit edilecek gün ve saatte toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 19.03

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

179 UNCU BİRLEŞİM

1 Kasım 1983 Salı

Saat : 14.30

I. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — 20.2.1968 Tarihli ve 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkındaki Kanunun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/634) (S. Sayısı : 712)

2. — 20.2.1968 Tarih ve 1005 Sayılı Kanununun 1 ve 2 nci Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin Danışma Meclisince Reddolanın Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 2/64; M. G. Konseyi : 2/121) (D. Meclisi S. Sayısı : 364; M. G. Konseyi S. Sayısı : 577)

3. — 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/775; M. G. Konseyi : 1/613) (D. Meclisi S. Sayısı : 558; M. G. Konseyi S. Sayısı : 706 ve 706'ya 1 inci Ek)

4. — Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Tasarısının Danışma Meclisi-

since Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/740; M. G. Konseyi : 1/616) (D. Meclisi S. Sayısı : 585; M. G. Konseyi S. Sayısı : 705 ve 705'e 1 inci Ek)

5. — 17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/635) (S. Sayısı : 713)

6. — 18 Aralık 1981 Tarihli ve 2565 Sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/636) (S. Sayısı : 714)

7. — 11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (2/162) (S. Sayısı : 715)

8. — Hizmet ve Seyis Eriği Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/637) (S. Sayısı : 716)

5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/775; M. G. Konseyi : 1/613)

(D. Meclisi S. Sayısı : 558)

İhtisas Komisyonu Raporu

T. C.

Millî Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/613

Karar No. : 169

25 Ekim 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

«5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» Millî Güvenlik Konseyinin 24 Ekim 1983 tarihinde yaptığı toplantıda görüşülmüştür. Toplantı sırasında, Devlet Bakanı Sayın İlhan ÖZTRAK'ın verdiği önerge üzerine, 5846 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin ikinci bendinin; «2. Her nevi rakıslar, yazılı koreografi eserleri, pandomimalar ve buna benzer sözsüz sahne eserleri.» şeklinde değiştirilmesini öngören 1 inci maddenin tasarıya ilave edilmesi ve bu madde metni Millî Güvenlik Konseyince kabul edilmiştir. Bunun üzerine tasarının müteakip maddelerinin numaraları bir sayı artırılmıştır. Müteakiben yapılan görüşmelerde, tasarının yeni 2 nci maddesi Komisyona iade edilmiş, 3 üncü maddesi Millî Güvenlik Konseyince kabul edilmiştir. 4 üncü madde üzerinde, tartışmaların uzaması üzerine, tasarının kalan bölümü de yeniden incelenmek üzere Komisyona iade edilmiştir.

Aynı gün, ilgili bakanlıkların temsilcilerinin de katıldığı Komisyon toplantısında, tasarı yeniden incelenmiştir. Yapılan incelemede;

1. 5846 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin sadece son fıkrasının değiştirilmesini öngören Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesinin aynen benimsenmesi,

2. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun fikir ve sanat eserlerinden faydalanma yetkisi içinde, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinden nasıl yararlanılacağına açıklığa kavuşturulması,

3. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunca eser sahiplerine yapılacak ödemelerle ilgili tarifinin tespitinde, ilgili meslek birliğinin veya federasyonun görüşünün alınması,

Komisyonumuzca uygun mütalaa edilmiş ve ilgili maddeler bu değerlendirme ışığında yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Yurdakul GÜNÇER

Tuğamiral

Üye

Altan ATEŞ

Mu. Alb.

Üye

Ahmet ÖZTEKER

Kur. Yb.

Üye

Necmettin SİLİER

Kültür ve Turizm Bak.

I. Hukuk Müşaviri

Üye

Özger SEZEN

TRT Huk. Müş. Yrd.

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Üç Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 19 uncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«18 inci madde ile yukarıdaki fıkralarda sayılan salâhiyetli kimselerden hiçbiri bulunmaz veya bulunup da salâhiyetlerini kullanmazlarsa yahut ikinci fıkrada belirlenen süreler bitmişse, eser memleketin kültürü bakımından önemli görüldüğü takdirde, Kültür ve Turizm Bakanlığı 14, 15, 16 ncı maddelerin üçüncü fıkralarında eser sahibine tanınan hakları kendi namına kullanabilir.»

MADDE 2. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasından sonra aşağıdaki iki fıkra eklenmiş, mevcut ikinci fıkra dördüncü fıkra olarak aynen muhafaza edilmiştir :

«Eser sahibinin meslek birliğine üye olması halinde, yazılı yetki belgesinde belirttiği eserin ve ona ilişkin malî hakların takibi, telif ücretlerinin tahsili, bu ücretlerin ve eserin dağıtımı meslek birliği tarafından yapılır.

Yetki belgesinin esas ve usullerine ilişkin ayrıntılar Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.»

MADDE 3. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bütün fikir ve sanat eserlerinin yayımlanması veya kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür. Sinema filmleri ve video bant - kasetleri hakkında bu hüküm uygulanmaz.»

MADDE 4. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«4. Plak, video bant ve ses kasetlerinin umumî mahallerde kullanılması :

Madde 41. — Eser sahibinin izniyle, ses, görüntü veya ses ve görüntü tekrarına yarayan vasıtalarla alınmış ve umumî mahallerde temsil edilmek üzere özel işaretlenmiş olan musiki, ilim ve edebiyat eserlerinin umumî mahallerde çalınması veya gösterilmesi suretiyle temsili mümkündür. Ancak, özel olarak işaretlenmemiş plak, video bant ve ses kasetlerinden eser sahibinin veya yetkili kıldığı hallerde meslek birliğinin uygun bir bedeli tazminat olarak isteme hakları saklıdır.

Bu tazminat miktarının tespiti, takibi, eser sahibi ile meslek birliği arasında paylaştırılmasına ilişkin usul ve esaslar; Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ile meslek birliğinin görüşü alındıktan sonra, Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.»

(M. G. K.)

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

«5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı.»

MADDE 2. — Danışma Meclisinin 1 inci maddesi ikinci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 4. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 24 üncü maddesine, aşağıdaki fıkra, son fıkra olarak eklenmiştir :

«Temsil hakkı; eser sahibinin veya meslek birliğine üye olması halinde yetki belgesinde belirttiği yetkiler çerçevesinde meslek birliğinin yazılı izni olmadan, diğer gerçek ve tüzelkişilerce kullanılamaz. Ancak, 33 üncü ve 43 üncü maddelerdeki hükümler saklıdır.»

MADDE 5. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bütün fikir ve sanat eserlerinin yayımlanma veya kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus belli sayıda nüshalara münhasır kalmak şartıyla, çoğaltılması mümkündür. Ancak, ses ve görüntü tekrarına yarayan vasıtalarla alınmış sinema filmleri, video kasetleri ve benzerleri hakkında bu hüküm uygulanmaz.»

MADDE 6. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 41 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«4. Plak, video kasetleri ve ses kasetlerinin umumî mahallerde kullanılması»

Madde 41. — Eser sahibinin izniyle, ses, görüntü veya ses ve görüntü tekrarına yarayan vasıtalarla alınmış ve umumî mahallerde temsil edilmek üzere özel işaretlenmiş olan musiki, ilim ve edebiyat eserlerinin umumî mahallerde çalınması veya gösterilmesi suretiyle temsili mümkündür. Ancak, özel olarak işaretlenmemiş plak, video kaset ve ses kasetlerinden eser sahibinin veya yetkili kıldığı hallerde meslek birliğinin uygun bir bedeli tazminat olarak isteme hakları saklıdır.

Bu tazminat miktarının tespiti, takibi, eser sahibi ile meslek birliği arasında paylaşılmasına ilişkin usul ve esaslar; Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ile meslek birliğinin görüşü alındıktan sonra, Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.»

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«IV. — Kültür ve Turizm Bakanlığına tanınan yetkiler

1. Meslek Birliklerinin Kurulması :

Madde 42. — Üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve mevzuatın öngördüğü esas ve usuller dahilinde malî haklarının takibini, telif ücretlerinin tahsil ve dağıtımını sağlamak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statülere uygun olarak;

1. İlim ve Edebiyat Eserleri Sahipleri Meslek Birliği,
2. Musikî Eserleri Sahipleri Meslek Birliği,
3. Güzel Sanat Eserleri Sahipleri Meslek Birliği,
4. Sinema Eserleri Sahipleri Meslek Birliği,

Adları altında «Meslek Birlikleri» kurulur. Aynı alan da birden çok meslek birliği kurulamaz. Ancak, bir meslek birliğinin bölgelerde şube açmaları caizdir.

Meslek Birlikleri Kültür ve Turizm Bakanlığının hazırlayacağı ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statüye uygun olarak «Fikir ve Sanat Eserleri Meslek Birlikleri Federasyonu» adı altında bir federasyon kurulabilirler.

Meslek Birlikleri ve Federasyon özel hukuka tabi kamu kurumu niteliğinde tüzelkişilerdir. Üyeleri sermaye koymak, kâr ve zarara veya hukukî mesuliyete iştirak etmekle yükümlü tutulamazlar.

Meslek birliklerinin ve federasyonun tip statülerinde genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu, teknik - bilim kurulu ve haysiyet kurulu mecburi organ olarak düzenlenip, bu birliklerin ve federasyonun kurulması, kontrolü, denetlenmesi ile ilk genel kurullarını toplayabilmeleri için gerekli en az üye sayısı, diğer ihtiyarî organları, kurullarının teşekkül tarzı, üye sayısı ve görevleri, üyeliğe girme, çıkma ve çıkarılma şartları, şubelerini kurabilecekleri bölgelerin tespiti, yurt içinde ve yurt dışında kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri ile olan ilişkileri ve bu ilişkilerdeki hak ve yetkileri, üyeleriyle olan malî ilişkileri ve elde edilen telif ücreti ve tazminatların dağıtımını ve diğer usul ve esaslara ilişkin hususlar ilgili kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.

Türk uyruklu eser sahiplerinin malî hakları, ülke içinde, sadece bu madde hükmüne göre kurulan meslek birlikleri tarafından takip olunur.»

MADDE 6. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«2. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun yayınlarında fikir ve sanat eserlerinden faydalanma yetkisi,

Madde 43. — a) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT); radyo ve televizyonla yapacağı yayınlarında faydalanacağı Türk veya yabancı uyruklu yazar, besteci ve diğer eser sahiplerinin sözlü ve sözsüz sahne eserleri dışında tespit şekli ne olursa olsun, umuma arz edilmiş ve koruma süresi dolmamış bütün eserlerini, eser sahiplerinin, malî hak sahiplerinin ve meslek birliklerinin ön iznini almaksızın;

1. Sesli ve görüntülü yayınlarda kullanma,
2. Radyo ve televizyon program tekniklerinin gerektirdiği ve eserin özünü bozmayan her türlü işlemele tabi tutma,
3. Uygun bulunacak sanatçı veya sanatçılara icra ettirme,
4. Sesli ve görüntülü yayınlarda kullanma ve eğitim ve kültür kurumları ile yabancı radyo ve televizyon kuruluşlarına gönderilmek üzere her türlü teknik usullerle tespit ve çoğaltmalarını yapma,
5. Programlarında yer verdiği yayınlanmış müzik eserlerini ses nakil ve tekrarına yarayan aletlere alma,

M. G. K.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

MADDE 7. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 42 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Meslek birliklerinin kurulması

Madde 42. — Üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve mevzuatın öngördüğü esas ve usuller dahilinde malî haklarının takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve dağıtımını sağlamak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statülere uygun olarak;

1. İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği,
2. Müsiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği,
3. Güzel Sanat Eseri Sahipleri Meslek Birliği,
4. Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği,

Adları altında meslek birlikleri kurufur. Aynı alanda birden çok meslek birliği kurulamaz. Ancak, meslek birliklerinin bölgelerde şube açmaları caizdir.

Meslek Birlikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığının hazırlayacağı ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tip statüye uygun olarak «Fikir ve Sanat Eserleri Meslek Birlikleri Federasyonu» adı altında bir federasyon kururlar.

Meslek birlikleri ve Federasyon özel hukuka tabi tüzelkişilerdir. Üyeleri sermaye koymak, kâr ve zarara, hukukî mesuliyete iştirak etmekle yükümlü tutulamazlar.

Meslek birliklerinin ve federasyonun tip statülerinde genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu, teknik-bilim kurulu ve haysiyet kurulu mecburî organ olarak düzenlenir. Bu birliklerin ve federasyonun kurulması, kontrolü, denetlenmesi ile ilk genel kurullarını toplayabilmeleri için gerekli en az üye sayısı, diğer ihtiyarî organları, kurullarının teşekkül tarzı, üye sayısı ve görevleri, üyeliğe girme, çıkma ve çıkarılma şartları, şubelerini kurabilecekleri bölgelerin tespiti, yurt içi ve yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri ile olan ilişkileri, bu ilişkilerdeki hak ve yetkileri, üyeleriyle olan malî ilişkileri, elde edilen telif ücreti ve tazminatların dağıtımı ve diğer usul ve esaslara ilişkin hususlar; ilgili kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.

4.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası, 30, 37, 40, 42, 43, 44, 45, 48, 65, 66, 67, 68, 69, 70 ve 90 ıncı maddeleri, bu maddeye göre kurulacak meslek birlikleri ve federasyon için de ceza hükümleriyle birlikte uygulanır.

Türk uyruklu eser sahiplerinin malî hakları, ülke içinde bu maddeye göre kurulan meslek birlikleri dışında; başka birlik, dernek ve benzeri kuruluşlar tarafından takip edilemez.

MADDE 8. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 43 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«2. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun yayınlarında fikir ve sanat eserlerinden faydalanma yetkisi»

Madde 43. — Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu; radyo ve televizyonla yapacağı yayınlarında faydalanacağı Türk veya yabancı uyruklu yazar, besteci ve diğer eser sahiplerinin tespit şekli ne olursa olsun, umuma arz edilmiş ve koruma süresi dolmamış bütün eserlerini, eser sahiplerinin, malî hak sahiplerinin ve meslek birliklerinin iznini almaksızın;

1. Sesli ve görüntülü yayınlarda kullanma,
2. Radyo ve televizyon program tekniklerinin gerektirdiği ve eserin özünü bozmayan her türlü işlemlere tabi tutma,
3. Uygun bulunacak sanatçı veya sanatçılara icra ettirme,
4. Sesli ve görüntülü yayınlarda kullanma ve eğitim ve kültür kurumları ile yabancı radyo ve televizyon kuruluşlarına gönderilmek üzere her türlü teknik usullerle tespit ve çoğaltmalarını yapma,
5. Programlarında yer verdiği yayınlanmış müzik eserlerini ses nakil ve tekrarına yarayan aletlere alma,

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Yetkisine sahiptir.

b) Yayın tipi ve türü ne olursa olsun yukarıdaki fıkrada öngörülen yetki, eser sahiplerine, bunlardan malî hakları devir almış olanlara veya meslek birliklerine, esasları Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle belirlenecek şekilde ücret ödenmesi kaydıyla Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından kullanılır. Bu yetki karşılığında, eser sahiplerine, TRT Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilecek tarifeye göre ödeme yapılır. Ancak, bu Kanunun 32, 34, 36, 37 ve 39 uncu maddeleri gereğince yayımı esasen serbest olan hususlar için ücret ödenmez.

c) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, bu yetkiyi başka kişi veya kuruluşlara devir edemez. TRT her türlü teknik yöntemlerle tespit ve çoğaltma yetkisini, sadece kendi yayınları için kullanır. Bu yetkinin kullanılması sırasında TRT eser sahiplerinin manevî haklarını korumak ve gözetmekle yükümlüdür.

d) TRT eğitim ve kültür kuruluşlarına ve yabancı radyo ve televizyon kuruluşlarına göndereceği tespitlerle ilgili olarak, bu kuruluşlara gönderilen tespitlerin ticarî maksatlarla kullanılamayacağını, çoğaltılamayacağını ve başka kuruluşlara kullanılmak üzere gönderilemeyeceğini bildirir.

e) TRT, her yayın yılı sonunda yayınlarında yer verdiği ve yurt dışında başka kuruluşlara gönderdiği eserlerin yazar, besteci, güfte yazarı, mütercim ve işleyenlerinin isimlerini ve bu eserlerin canlı, bant, plak, film ve benzeri tespit şekillerini, yayın gününü, saatini, süresini ve tekrarlarını gösterir bir çizelgeyi hak sahipleri veya meslek birlikleri tarafından incelenmek üzere hazır bulundurmakla yükümlüdür. Yayın çizelgesinin düzenlenme esasları ve bunun ilgililer tarafından incelenme şartları TRT tarafından tespit edilir.

f) TRT'nin bu şekilde yayınladığı eserlerden memleket tarihi ve kültürü bakımından önemli olanlar, Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine, masrafı anılan Bakanlık bütçesinden karşılanarak çoğaltılır ve bir nüshası saklanmak üzere Millî Kütüphane Genel Müdürlüğüne verilir.

g) TRT kısa tespitler için eser sahiplerine herhangi bir ücret ödemez ve bunları yayın çizelgelerinde göstermez. TRT yayınlarında eserlerin herhangi bir bölümünün söz veya müzik programlarını tanıtmak, yardımcı dramatik unsur, sinyal, jenerik, geçiş müziği ve benzeri maksatlarla kullanılması kısa tespit sayılır.

h) TRT'nin özel bir program düzenlemesi hali dışında, televizyon yayınlarında görüntüye giren her türlü güzel sanat eserlerinin yayını dolayısıyla herhangi bir ücret ödenmez.

i) TRT, radyo ve televizyonda yayınlanmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığı ile örgün ve yaygın eğitim, yükseköğretim kurumları ile açık eğitim yayımlarını birlikte düzenlediği takdirde, TRT ve bu kurumlar yararlandıkları eserlerin sahiplerinden ön izin almazlar ve ücret ödemezler.

j) TRT'nin kısa dalga radyo istasyonlarından yurt dışına yapılacak yayınlarda yararlanılan eserler dolayısıyla eser sahiplerine ücret ödenmez.

k) Takip hakkı yetki belgesi ile meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak için meslek birliğine, diğer hallerde doğrudan malî hak sahiplerine yapılır.

MADDE 7. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«3. Fikir ve Sanat Eserlerinin İşaretlenmesi :

Madde 44. — Malî hak sahipleri ile fikir ve sanat eserlerinin işaret, ses ve resimle tekrarına yarayan aletleri imal edenler ve basanlar, bu Kanunun öngördüğü şekilde çoğaltarak satışa çıkarılacak, dağıtılacak veya başka türlü ticaret mevkiine konacak bir eserin bütün nüshalarında pul, işaret veya seri numarası bulundurmakla müştereken yükümlüdürler.

M. G. K.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Yetkisine sahiptir. Ancak, sözlü ve sözsüz sahne eserlerinin, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından kullanılabilmesi, eser sahibinin iznine bağlıdır. Bu izin alındığı takdirde, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu bu maddedeki yetkileri serbestçe kullanır.

Yayın tipi ve türü ne olursa olsun yukarıdaki fıkrada öngörülen yetki, eser sahiplerine, bunlardan malî hakları devir almış olanlara veya meslek birliklerine, esasları Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle belirlenecek şekilde ücret ödenmesi kaydıyla Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından kullanılır. Bu yetki karşılığında, eser sahiplerine, ilgili meslek birliğinin veya federasyonun görüşü alınarak Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Yönetim Kurulunun yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilecek tarifeye göre ödeme yapılır. Ancak, bu Kanunun 32, 34, 36, 37 ve 39 uncu maddeleri gereğince yayımı esasen serbest olan hususlar için ücret ödenmez.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu, bu yetkiyi başka kişi veya kuruluşlara devir edemez, her türlü teknik yöntemlerle tespit ve çoğaltma yetkisini, sadece kendi yayınları için kullanır. Bu yetkinin kullanılması sırasında Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu eser sahiplerinin manevî haklarını korumak ve gözetmekle yükümlüdür.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu, eğitim ve kültür kuruluşlarına ve yabancı radyo ve televizyon kuruluşlarına göndereceği tespitlerle ilgili olarak, bu kuruluşlara gönderilen tespitlerin ticarî maksatlarla kullanılmayacağını, çoğaltılmayacağını ve başka kuruluşlara kullanılmak üzere gönderilemeyeceğini bildirir.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu her yayın yılı sonunda yayınlarında yer verdiği ve yurt dışında başka kuruluşlara gönderdiği eserlerin yazar, besteci, güfte yazarı, mütercim ve işleyenlerinin isimlerini ve bu eserlerin canlı, bant, plak, film ve benzeri tespit şekillerini, yayım gününü, saatini, süresini ve tekrarlarını gösterir bir çizelgeyi hak sahipleri veya meslek birlikleri tarafından incelenmek üzere hazır bulundurmakla yükümlüdür. Yayın çizelgesinin düzenlenme esasları ve bunun ilgililer tarafından incelenme şartları Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından tespit edilir.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun bu şekilde yayınladığı eserlerden memleket tarihi ve kültürü bakımından önemli olanlar, Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine ve masrafı bu Bakanlık bütçesinden karşılanmak şartıyla çoğaltılır ve bir nüshası saklanmak üzere Millî Kütüphane Başkanlığına verilir.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu kısa tespitler için eser sahiplerine herhangi bir ücret ödemez ve bunları yayın çizelgelerinde göstermez. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun yayınlarında, eserlerin herhangi bir bölümünün söz veya müzik programlarını tanıtmak, yardımcı dramatik unsur, sinyal, jenerik, geçiş müziği ve benzeri maksatlarla kullanılması kısa tespit sayılır.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun özel bir program düzenlemesi hali dışında, televizyon yayınlarında görüntüye giren her türlü güzel sanat eserlerinin yayını dolayısıyla herhangi bir ücret ödenmez.

Radyo ve televizyonda yayınlanmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte düzenlenen örgün ve yaygın eğitim yayınları ve yükseköğretim kurumlarıyla birlikte düzenlenen açık eğitim yayınları için, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile adı geçen diğer kurumlar yararlandıkları eserlerin sahiplerinden izin almazlar ve ücret ödemezler.

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun kısa dalga radyo istasyonlarından yurt dışına yapılacak yayınlarda yararlanılan eserler dolayısıyla eser sahiplerine ücret ödenmez.

Yetki belgesi ile meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak için meslek birliğine, diğer hallerde doğrudan malî hak sahiplerine yapılır.»

MADDE 9. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«3. Fikir ve Sanat Eserlerinin İşaretlenmesi

Madde 44. — Malî hak sahipleri ile fikir ve sanat eserlerinin işaret, ses ve resimle tekrarına yarayan aletleri imal edenler ve basanlar; bu Kanunun öngördüğü şekilde çoğaltarak satışa çıkarılacak, dağıtılacak veya başka türlü ticaret mevkiine konacak bir eserin bütün nüshalarında pul, işaret ve seri numarası bulundurmamakla müştereken yükümlüdürler.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Her türlü boş video bant ve ses kasetlerini imal veya ithal edenler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde beş oranındaki meblağı stopaj suretiyle keserek, bir ay içerisinde topladıkları meblağı müteakip ayın en geç onuncu gününe kadar Hazineye yatırmakla yükümlüdürler.

Maliye Bakanlığı bu fonda birikecek meblağı, yıl sonunda, bu Kanunda öngörülen meslek birliklerine eşit olarak paylaşır.

Meslek birlikleri bu yolla almış oldukları parayı, ancak meslek birliğine dahil üyeleri için sosyal tesisler inşaaı, bu tesislerin bakımı ve geliştirilmesi ile diğer sosyal hizmetlerin görülmesi için kullanabilir.

Nüshaların şahsî veya umumî mahallerde temsil edilmek üzere kullanımlarına göre üzerlerine konacak pul, işaret ve seri numaralarına, bunu taşımayan nüshaların toplattırılmasına, çoğaltılan ve dağıtılan nüsha sayısının kime bildirileceğine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.»

MADDE 8. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 46 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«5. Devletin yararlanma yetkisi,

Madde 46. — Çoğaltma ve yayımı eser sahibi tarafından açıkça menedilmemiş olan ve umumî kütüphane, müze ve benzeri müesseselerde saklı bulunan henüz yayınlanmamış veya alenileşmemiş eserler, malî haklarla ilgili koruma süresi dolmuş olmak şartıyla, bulunduğu kamu kurum ve kuruluşuna ait olur. Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel vesair amaçla yararlanmak isteyen kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerde sarfedileceği ve diğer hususlar, ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.»

MADDE 9. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 71 inci maddesinin bir, iki ve dört numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«1. Alenileşmiş olsun veya olmasın, eser sahibi veya halefinin yazılı izni olmadan bir eseri umuma arz eden veya yayımlayan,

2. Sahip veya halefinin yazılı izni olmadan, bir esere veya çoğaltılmış nüshalarına, ad koyan,

4. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39 ve 40 ıncı maddelerdeki hallerde kaynak göstermeyen veya yanlış yahut kifayetsiz veya aldatıcı kaynak gösteren,

Kimseler hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

MADDE 10. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 72 nci maddesinin birinci fıkrası ile dört numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«2. Malî haklara tecavüz,

Hak sahibinin yazılı izni olmaksızın bu Kanuna aykırı olarak kasten :»

«4. Bir eseri veya işlenmelerini temsil veya teşhir eden yahut umumî yerlerde gösteren veya radyo yahut buna benzer vasıtalar ile yayan,

Kimseler hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

M. G. K.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Her türlü boş video kaset ve ses kasetlerini imal veya ticarî amaçla ithal eden gerçek ve tüzelkişiler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde beşden az olmamak üzere Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilecek orandaki meblağı stopaj suretiyle keserek, bir ay içerisinde topladıkları meblağı müteakip ayın en geç onuncu gününe kadar, Kültür ve Turizm Bakanlığı adına bir millî bankada açılacak özel hesaba yatırmakla yükümlüdürler.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bu hesapta birikecek meblağı, yıl sonunda, bu Kanunda öngörülen meslek birliklerine eşit olarak paylaşır.

Meslek birlikleri bu yolla almış oldukları parayı, ancak meslek birliğine dahil üyeleri için sosyal tesisler inşaatı, bu tesislerin bakımı ve geliştirilmesi ile diğer sosyal hizmetlerin görülmesi için kullanabilirler.

Fikir ve sanat eserleri nüshalarının şahsî veya umumî mahallerde temsil edilmek amacıyla kullanımlarına göre üzerlerine konacak pul, işaret ve seri numaralarına, bunu taşımayan nüshaların toplattırılmasına, çoğaltılan ve dağıtılan nüsha sayısının kime bildirileceğine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.»

MADDE 10. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 46 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Çoğaltma ve yayımı eser sahibi tarafından açıkca men edilmemiş olan ve umumî kütüphane, müze ve benzeri müesseselerde saklı bulunan henüz yayımlanmamış veya alenleşmemiş eserler, malî haklarla ilgili korumaya süresi dolmuş olmak şartıyla, bulunduğu kamu kurum ve kuruluşuna ait olur. Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel vesair amaçla yararlanmak isteyen kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerde sarfedileceği ve diğer hususlar, ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.»

MADDE 11. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 71 inci maddesi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 71. — Bu Kanunun hükümlerine aykırı olarak kasten :

1. Alenleşmiş olsun veya olmasın, eser sahibi veya halefinin yazılı izni olmadan bir eseri umuma arz eden veya yayımlayan,
2. Sahip veya halefinin yazılı izni olmadan, bir esere veya çoğaltılmış nüshalarına, ad koyan,
3. Başkasının eserini kendi eseri veya kendisinin eserini başkasının eseri olarak gösteren veya 15 inci maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı hareket eden,
4. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39 ve 40 ncı maddelerdeki hallerde kaynak göstermeyen veya yanlış yahut kifa-yetsiz veya aldatici kaynak gösteren,

«Kimseler hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

MADDE 12. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 72 nci maddesi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 72. — Hak sahibinin yazılı izni olmaksızın, bu Kanuna aykırı olarak kasten :

1. Bir eseri herhangi bir şekilde işleyen,
2. Bir eseri herhangi bir şekilde çoğaltan,
3. Bir eser veya işlenmelerinin kendi tarafından çoğaltılmış nüshalarını satan veya satışa veyahut tedavüle arz eden,
4. Bir eseri veya işlenmelerini temsil veya teşhir eden yahut umumî yerlerde gösteren veya radyo yahut buna benzer vasıtalar ile yayan,

«Kimseler hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 73 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«4. Kendisine sözleşme veya Kanunla müsaade edilen miktardan fazla nüsha çoğaltan veya çoğalttıran,

Kimseler hakkında bir aydan üç yıla kadar hapis ve 50 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası,

MADDE 12. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının bir ve iki numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«1. 71 inci maddenin dört numaralı bendinde belirtilen hallerde 35 inci madde gereğince kaynak gösterme mükellefiyetine aykırı fiiller söz konusu ise, Millî Eğitim ve Kültür ve Turizm bakanlıkları veya tecavüz eden yahut tecavüze maruz kalan kimsenin mensup olduğu meslek birliği»

«2. 71 inci maddenin dört numaralı bendinde belirtilen hallerde 36 ncı madde gereğince kaynak gösterme mükellefiyetine aykırı fiiller söz konusu ise, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Basın Yayın Genel Müdürlüğü ve Türk basınıni temsil eden kurumlar.»

MADDE 13. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«II - İşaret, resim ve ses tekrarına yarayan aletlerde

İlim, edebiyat veya musikî eserlerinin, çalınma veya temsili; doğrudan doğruya veya radyo - televizyon ve buna benzer vasıtalarla yayımından faydalanılarak, dolayısıyla işaret, ses ve resim tekrarına yarayan aletler üzerine alınırsa bunlar ancak sanatkârın yazılı izni ile çoğaltılabilir, yayımlanabilir.»

MADDE 14. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 82 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aşağıdaki fıkra son fıkra olarak eklenmiştir.

«Kanunun 81 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında zikredilen yazılı izni almadan, işaret, resim ve ses tekrarına yarayan aletleri çoğaltan veya yayanlar hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.

«44 üncü madde gereğince pul, işaret veya seri numarası taşımayan bir eser ve nüshalarını bu Kanunun hükümlerine aykırı şekilde çoğaltan, satışa çıkaran, dağıtım veya başka türlü ticaret mevkiine koyanlar hakkında da ikinci fıkra hükmü uygulanır.»

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 15. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 13. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 73 üncü maddesi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 73. — Kasten :

1. Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icabettiği bir eserin nüshalarını satışa çıkaran veya bunlardan umumî yerlerde temsil veya radyo ile yayım maksadı ile yahut kâr temini için diğer herhangi bir suretle faydalanan;

2. Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak satışa çıkarıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını başkalarına satan veya bunlardan umumî yerlerde temsil veya radyo ile yayım maksadıyla veya kâr temini için herhangi bir surette faydalanan;

3. Mevcut olmadığını veya üzerinde tasarruf salâhiyeti bulunmadığını bildiği veya bilmesi icabettiği malî hakkı veya ruhsatı başkasına devreden veya veren yahut rehin eden veyahut herhangi bir tasarrufun konusunu yapan;

4. Kendisine sözleşme veya Kanunla müsaade edilen miktardan fazla nüsha çoğaltan veya çoğalttıran, Kimseler hakkında bir aydan üç yıla kadar hapis ve 50 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

MADDE 14. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrası, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Tecavüze maruz kalan kimseden başka şikâyete salâniyetli olanlar şunlardır :

1. 71 inci maddenin dört numaralı bendinde belirtilen hallerde 35 inci madde gereğince kaynak gösterme mükellefiyetine aykırı fiiller söz konusu ise, Millî Eğitim ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları veya tecavüz eden yahut tecavüze maruz kalan kimsenin mensup olduğu meslek birliği;

2. 71 inci maddenin dört numaralı bendinde belirtilen hallerde 36 ncı madde gereğince kaynak gösterme mükellefiyetine aykırı fiiller söz konusu ise, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Basın Yayın Genel Müdürlüğü ve Türk basınıni temsil eden kurumlar.»

MADDE 15. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 81 inci maddesinin madde başlığı ve birinci fıkrası, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«II. İşaret, resim ve ses tekrarna yarayan aletlerde»

«İlim, edebiyat veya musikî eserlerinin, çalınma veya temsili; doğrudan doğruya veya radyo veya televizyon veya buna benzer vasıtalarla yayımından faydalanılarak, işaret, ses ve resim tekrarna yarayan aletler üzerine alınırsa bunlar ancak sanatkârın yazılı izni ile çoğaltılabilir, yayımlanabilir.»

MADDE 16. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 82 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kanunun 81 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında zikredilen yazılı izni almadan, işaret, resim ve ses tekrarna yarayan aletleri çoğaltan veya yayanlar hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve 30 000 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.»

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

MADDE 16. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa aşağıdaki üç geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Meslek birliklerinin ve federasyonun ilk genel kurul toplantılarını yapmaları için tüzükte öngörülen üye sayısını tamamlayıp, seçimleri yapıncaya kadar mecburî organların başkan ve üyelerini Kültür ve Turizm Bakanlığının önerisi üzerine, Bakanlar Kurulu atar.

GEÇİCİ MADDE 2. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 43 üncü maddesine göre çıkarılmış olan 15.3.1980 tarih ve 8/423 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi 31.12.1984 tarihine kadar uygulanır.

Bu Kararnameye göre çıkarılacak ücret tarifesi 15.3.1980 tarihinden geçerli olmak üzere 31.12.1984 tarihine kadar uygulanır.

Bakanlar Kurulu Kararnamesine göre çıkarılacak ücret tarifesi gereğince, takip hakkı yetki belgesiyle meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili meslek birliğine; diğer hallerde doğrudan malî hak sahiplerine yapılır. Bu ödemeler Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunca en geç 31.12.1984 tarihine kadar yerine getirilir.

Meslek birliği Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından verilen bordro gereğince, üyesi olan hak sahiplerine kendi hissesini mahsup ederek, bakiyesini kendisine yapılan ödemeyi takip eden iki yıl içinde öder.

İki yıl içinde üyelerce talep olunmayan ücretler de Kültür ve Turizm Bakanlığınca kurulacak Fona devredilerek gelir kaydedilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Kültür ve Turizm Bakanlığı, fikir ve sanat eserleri ile ilgili konuları oluşturma, uygulama ve takibi için kendi teşkilatı içinde ayrı bir birim kurar.

Tüzük ve yönetmelik

MADDE 17. — Bu Kanuna bağlı tüzük ve yönetmelikler 6 ay içinde hazırlanır, Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer.

MADDE 18. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 17. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa aşağıdaki iki geçici madde eklenmiştir.

«**GEÇİCİ MADDE 3.** — Meslek birliklerinin ve federasyonunun ilk genel kurul toplantılarını yapmaları için tüzükte öngörülen üye sayısını tamamlayıp, seçimleri yapıncaya kadar mecburî organların başkan ve üyeleri Kültür ve Turizm Bakanlığının önerisi üzerine, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 4. — 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 43 üncü maddesine göre çıkarılmış olan 15 . 3 . 1980 tarih ve 8/423 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ve bu Kararnameye göre çıkarılacak ücret tarifesi, 15 . 3 . 1980 tarihinden geçerli olmak üzere 31 . 12 . 1984 tarihine kadar uygulanır.

Bakanlar Kurulu Kararnamesine göre çıkarılacak ücret tarifesi gereğince, yetki belgesiyle meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili meslek birliğine; diğer hallerde doğrudan malî hak sahiplerine yapılır. Bu ödemeler Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunca en geç 31.12.1984 tarihine kadar yerine getirilir.

Meslek birliği, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından verilen bordro üzerinden kendi hissesini mahsup ederek, bakiyesini kendisine yapılan ödemeyi takip eden iki yıl içinde üyesi olan hak sahiplerine öder.

İki yıl içinde üyelerce talep olunmayan ücretler, 44 üncü maddeye göre Kültür ve Turizm Bakanlığı adına bir millî bankada açılacak özel hesaba yatırılır.»

Tüzük ve yönetmelik

MADDE 18. — Bu Kanuna göre çıkarılacak tüzük ve yönetmelikler 6 ay içinde hazırlanır ve Resmî Gazetede yayımlanır.

MADDE 19. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 705'e 1 inci Ek

**Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Müsteşarlığı
Teşkilatı Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan
Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu.
(D. Meclisi : 1/740; M. G. Konseyi : 1/616)**

(D. Meclisi S. Sayısı : 585)

İhtisas Komisyonu Raporu

T. C.

Millî Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/616

Karar No. : 170

27 Ekim 1983

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Müsteşarlığı Teşkilatı Kanunu Tasarısının Komisyonumuza ifade edilen 16 ncı maddesi, Danışma Meclisinin kabul ettiği metnin 21 inci maddesi ile yine tasarının 30 uncu ve geçici 2 nci maddeleri yeniden incelendi.

16 ncı maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, görevlerinin yanında, maruz buldukları ağır şartlar dikkate alınarak, MİT personeline almakta oldukları aylıklarının % 50'sine kadarının özel hizmet tazminatı verilmesi uygun mütalaa edilmiştir. İkinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Maddeye eklenen son fıkra ile bu madde hükmüne göre özel hizmet tazminatı alanlara, ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre özel hizmet tazminatı verilemeyeceği, ancak arada fazlalık olması halinde verileceği hükme bağlanmıştır.

Bütçe uygulamasına ilişkin Danışma Meclisinin kabul ettiği metnin 21 inci maddesi, MİT'in görev özelliği dikkate alınarak 22 nci madde olarak tensiplerine sunulmuştur.

Fiili hizmet zammını düzenleyen tasarının 30 uncu maddesi (Danışma Meclisinin kabul ettiği metnin 21 inci maddesi 22 nci madde olarak kabul edildiği takdirde 31 inci madde olarak benimsenecek) yeniden düzenlenerek MİT fiili kadrosuna dahil olup halen çalışan memurların, belli edilen şartlara göre fiili hizmet zammından yararlanmaları uygun mütalaa edilmiştir.

Geçici 2 nci madde değiştirilerek Millî İstihbarat Teşkilatı personelinin geçmiş yıllara göre fiili hizmet sürelerine eklenecek fiili hizmet zamlarının ne şekilde tahakkuk ettirileceği belirtilmiştir.

Yürürlük ve yürütme maddeleri aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına saygıyla sunulur.

Komisyon Başkanı
Yurdakul GÜNÇER
Tuğamiral

Proje Subayı
Altan ATEŞ
Mu. Alb.

Üye
Selahattin SAVAŞ
MİT. M.üs. Huk. M.üs.

(M. G. K.)

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Tasarısı

Özel hizmet tazminatı

MADDE 16. — MIT fiilî kadrosuna dahil personele verilen brüt aylıkları (Ek göstergeler dahil) tutarının yüzde ellisine kadarı, özel hizmet tazminatı olarak ödenir. Ancak bu tazminatın kimlere ne oranda ödeneceği, personelin görev, yetki, sorumluluk ve nitelikleri esas alınarak MIT Müsteşarının teklifi üzerine Başbakanca tespit edilir.

Yurt dışına sürekli görevle gönderilenlere bu tazminat verilmez.

Hizmet tazminatına hak kazanmada ve ödenmesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır.

Bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Bu tazminattan yararlananlar ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit olunan özel hizmet tazminatını alamazlar. Ancak bu madde uyarınca tespit olunan özel hizmet tazminatından fazla olması halinde bu personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla belirlenen tazminat verilir.

Bütçe uygulaması

MADDE 22. — MIT Müsteşarlığının harcamaları, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir.

Bu konularda takip edilecek usul ve esaslar yönetmelikle tespit edilir.

Fiilî hizmet zammı

MADDE 31. — MIT fiilî kadrosuna dahil olup, halen çalışan memurların teşkilatta geçen hizmet sürelerine, görevlerine intisap tarihinden başlamak üzere, 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde öngörülen yılda üç aylık fiilî hizmet zammı eklenir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millî İstihbarat Teşkilatı personelinin, geçmiş yıllar için 31 inci maddeye göre fiilî hizmet sürelerine eklenecek fiilî hizmet zamları, ilave edilecek müddet hangi yıl için hesaplanmışsa o yılın emekli keseneği ve kurum karşılıkları ile aylık tutarına göre, kurumca tahakkuk ettirilir.

Yürürlük

MADDE 34. — Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 35. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 713

17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/635)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1489/03782

25 Nisan 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 11.4.1983 tarihinde kararlaştırılan «17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir. Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

1612 Sayılı Kanununun 4 üncü maddesi, Yüksek Askerî Şûra'nın görevleri içinde bulunan konuların güncelliğini yitirmeden gündeme getirilmesini temin etmek ve konuların lüzum görülen zamanda görüşülmesine imkân verecek elastikiyeti sağlamak amacıyla değiştirilmek istendiğinden, bu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile Kanununun 4 üncü maddesinin değiştirilmesi istenmekte ve Yüksek Askerî Şûra'nın yılda iki kere olağan olarak toplanacağı; öncelikle terfi ve emekliliklerin yapılacağı düşünülerek, toplantılardan birinin Ağustos ayında zorunlu olarak, diğer olağan toplantının Genelkurmay Başkanınca belirlenecek, bir zamanda yapılmasının uygun olacağı öngörülmektedir.

1612 sayılı Kanunun «Görevler» başlığını taşıyan 3 üncü maddesinden de anlaşılacağı üzere; Yüksek Askerî Şûra'nın görevleri tümüyle askerî alana ilişkin olup, uzmanlık gerektiren teknik konulardır. Bu hususta en yetkili ve deneyimli merciin Genelkurmay Başkanlığı olacağı kuşkusuzdur. Bu güne kadar yapılan uygulama da bu görüşü doğrulamıştır. Bu nedenle kanunun işlevini artırmak, konuların güncelliğini yitirmeden gündeme getirilmesine ve zamanında görüşülmesine imkân vermek amacıyla, Yüksek Askerî Şûra'nın Ağustos ayı dışındaki toplanma zamanını belirlemede Genelkurmay Başkanına takdir hakkı tanımaktadır. Bu suretle gündemde görülecek yeterli madde olmaması hallerinde, Yüksek Askerî Şûra'nın yürürlükteki maddede belirtildiği gibi Kasım ayı gibi muayyen bir ayda toplanması zorunluluğu kaldırılmakta, böylece zaman israfına sebebiyet verilmemesi sağlandığı gibi, Yüksek Askerî Şûra üyelerinin diğer görevleri ile ilgili kıymetli mesailerine de mani olmama maksadı güdülmüştür.

Aynı maddenin son fıkrası hükmü de bu güne kadar uygulanmadığından, olağanüstü nitelikteki üçüncü toplantının zamanını belirleme yetkisi yalnızca Genelkurmay Başkanlığına tanınmıştır.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesi yürürlüğe ilgilidir.

Madde 3. — Tasarının 3 üncü maddesi, Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceğini göstermektedir.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/635

Karar No. : 69

1 Kasım 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

«17.7.1972 tarihli ve 1612 sayılı Yüksek Askerî Şûranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı» Komisyonumuza havale edilmekle, ilgili Bakanlık temsilcisinin de iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tasarının tümü, gerekçede ileri sürülen sebeplerin yerinde ve uygun görülmesi üzerine benimsenmiş, maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Gerekçeye paralel şekilde düzenlenen Yüksek Askerî Şûranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesini değiştiren 1 inci, yürürlük ve yürütme ile ilgili 2 ve 3 üncü maddeler aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Muzaffer BAŞKAYNAK

Hâk. Tümgeneral

Üye

İlhan KÖSEOĞLU

Hâk. Alb.

Üye

Cengiz AYKUR

Prs. Bnb. Genkur. Per. Ynt.

Ks. Amiri

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun değişik 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 4. — Yüksek Askerî Şûra her yıl olağan olarak iki defa toplanır. Olağan toplantılardan biri Ağustos ayında, diğeri Genelkurmay Başkanınca belirlenecek zamanda yapılır.

Yüksek Askerî Şûra Genelkurmay Başkanının istemi üzerine de o yıl içerisinde ayrıca toplanabilir.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11.4.1983

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

Z. Baykara

Devlet Bakanı

S. R. Pasin

Dışişleri Bakanı

İ. Türkmen

Ticaret Bakanı

K. Cantürk

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Kültür ve Turizm Bakanı

İ. Evliyaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztürk

Adalet Bakanı

R. Bayazit

Maliye Bakanı

A. B. Kafaoğlu

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı

Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Çalışma Bakanı

Prof. Dr. T. Esener

İmar ve İskân Bakanı

Prof. Dr. A. Samsunlu

Devlet Bakanı

M. Özgüneş

Millî Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

Millî Eğitim Bakanı

H. Sağlam

Gümrük ve Tekel Bakanı

Prof. Dr. A. Bozer

Sanayi ve Tek. Bakanı

M. Turgut

Köy İş. ve Koop. Bakanı

M. R. Güney

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdaş

İçişleri Bakanı

S. Çetiner

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. M. Aysan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

F. İlkel

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

(M. G. K.)
MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

17.7.1972 Tarihli ve 1612 Sayılı Yüksek Askerî Şûra'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 714

18 Aralık 1981 Tarihli ve 2565 Sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/636)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1618/02218

13 Eylül 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 26.8.1983 tarihinde kararlaştırılan «18.12.1981 Tarihli ve 2565 Sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GEREKÇE

Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci maddesiyle; büyük ve stratejik önemi haiz tesislerin coğrafi konum ve yerleri tespit edilirken, Genelkurmay Başkanlığının askerî gerekler yönünden olumlu görüşleri alınması zorunluluğu getirilmişse de; küçük barajlar, göletler ve sulama kanalları anılan madde kapsamı dışında bırakılmıştır.

Bu yasal eksiklik ilerde; küçük baraj, gölet ve sulama kanalları gibi ikinci derecede stratejik önemi haiz tesislerin coğrafi konum ve yerleri hakkında yardımcı kuruluşlarca görüş alınmaması yoluna gidilmesine neden olabilecektir.

Halihazır durumları ile askerî açıdan engellik vasfı taşımayan küçük baraj, gölet ve sulama kanallarının; konumları ile bazı teknik özellikleri ve inşa önceliklerinin askerî maksatlara göre de saptanması halinin (örneğin; sulama kanallarının istenilen istikametlerde ve yer yer tank hendeği ebatlarına göre yapılması durumunda) bu tesislere engellik vasfı kazandırılmak suretiyle engel malzemesine olan ihtiyacın azaltılabileceği bazı yerlerde kuvvet tasarrufu sağlanabileceği, birbirini takip eden muhtelif savunma hatlarında düşman zırlı birliklerinin harekâtının güçleştirilebileceği, böylece söz konusu tesislerin ülke ekonomisine olduğu kadar yurt savunmasına da katkısının sağlanmasının mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

Kanun kapsamına da alınmak suretiyle küçük baraj, gölet ve sulama kanallarının savunma ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde inşa edilmelerinin sağlanması maksadıyla tasarı hazırlanmış olup Anayasanın 119 uncu maddesine göre olağanüstü haller tek tek sayılmayıp, olağanüstü yönetim başlığı altında toplandığından tasarıda da aynı esastan hareket edilerek paralellik sağlanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

T. C.
Millî Güvenlik Konseyi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 1/636
Karar No. : 70

1 Kasım 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Millî Güvenlik Konseyinin 31.10.1983 tarih ve 167 numaralı kararı gereğince komisyonumuza hayale edilen «18.12.1981 tarihli ve 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilgili Bakanlık temsilcisinin de iştirakiyle görüşülmüş ve bütünü gerekçedeki nedenlerle benimsendikten sonra 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci maddesinin değiştirilmesine ilişkin çerçeve 1 inci ve yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeler dahil aynen benimsenmiştir.

Tasarı, gerekçesi ve raporumuz saygı ile arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâkim Tümgeneral

Üye
Ersin ESEROL
Hâkim Albay

Üye
Fethi SANAL
Mühendis Yarbay
Genkur. Plan. Harekât
Daire Bşk. da görevli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

18 Aralık 1981 Tarihli ve 2565 Sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 27. — Yurt içinde yapılacak kamu ve özel sektöre ait;

a) Silahlı Kuvvetlerle halkın ihtiyaçlarını karşılayan ve faaliyetlerinin durdurulması halinde ülke savunmasına, ekonomisine ve toplum yaşamına önemli ölçüde etkisi olabilecek büyük ve stratejik önemi haiz demiryolları, karayolları, köprü ve geçitler, akaryakıt boru hatları, liman ve hava meydanları, telsiz, telefon, radyolink merkezleri, barajlar, elektrik santralleri, rafineriler, stratejik maden arıtma ve işleme fabrikaları gibi tesislerin,

b) Hudutlara yakınlık, emniyet ve asayiş, savunma ihtiyaçları ve birinci derecede stratejik tesisleri tamamlama gibi nedenlerle ikinci derecede stratejik önem kazanan ve (a) bendinde belirtilenler dışında kalan, sulama kanalları, göletler, küçük barajlar gibi engel vasfını haiz her türlü tesislerin,

Coğrafi konumları ve yerleri tespit edilirken Genelkurmay Başkanlığının askerî gerekler yönünden olumlu görüşünün alınması zorunludur. Bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanamaz. Başlanmış olanlar durdurulur.

Coğrafi konum ve yerlere ait esaslar ile olağanüstü yönetim usullerinin zorunlu kıldığı durumlarda tesislerin tahribi için önceden yapılması gereken hazırlıklar yönetmelikte gösterilir.»

(M. G. K.)

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

18 Aralık 1981 Tarihli ve 2565 Sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 27 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

26 . 8 . 1983

(M. G. K.)

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başbakan
B. Uluşu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdas

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
K. Akdoğan

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. C. S. Sadıklar

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı V.
Hasan Sağlam

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Güvenlik Konseyi Milli Savunma Komisyonu Raporu : (2/162)**DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

Nejat TÜMER

Oramiral

**Dz. K. K. ve Millî Güvenlik
Konseyi Üyesi**

GENEL GEREKÇE

1963 Yılında yürürlüğe giren 269 Sayılı «Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanun»un 3 üncü maddesi ile Deniz Kuvvetleri ihtiyacı olan harp sefineleri veya bunlar için lüzumlu silah, teçhizat ve malzemenin satın alınması ve inşası için Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinde ayrılan 100 milyon liraya kadar olan ödenek, aradan geçen 20 yıl içerisinde para değerindeki düşüşler nedeni ile amaca kâfi gelmemektedir.

Bu nedenle teklif ile, hizmet dışı gemi satışlarının ve bu gemilerin yerini alacak yeni gemi ve teçhizatların tedariki ve söz konusu kanunla tanınan imkânın devamlılığının sağlanması amacıyla, ödenek miktarının günün şartlarına uygun olarak 1 milyar Türk lirasına çıkarılması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Teklifin bu maddesi ile, 1963 yılında çıkarılan 269 sayılı Kanunla, Deniz Kuvvetleri ihtiyacı olan harp sefineleri veya bunlar için lüzumlu silah, teçhizat ve malzemenin satın alınması ve inşası için Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinde ayrılan 100 milyon liraya kadar olan ödeneğin, aradan geçen 20 yıllık süre zarfında para değerindeki düşüşlerden dolayı amaca yeterli görülmemesi nedeniyle, 1 milyar Türk lirasına çıkarılması sağlanmak istenmiştir.

Madde 2. — Söz konusu maddede kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

Madde 3. — Bu madde ile, kanun hükümlerinin Bakanlar Kurulunca yürütüleceği açıklanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

M. G. K.
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 2/162
Karar No. : 72

1 Kasım 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Deniz Kuvvetleri Komutanı ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi Oramiral Nejat TÜMER tarafından hazırlanarak Danışma Meclisi Başkanlığına sunulan ve Millî Güvenlik Konseyinin 31 Ekim 1983 tarih ve 167 No.lu Kararı uyarınca havale edilen «11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi» yetkili temsilcilerden oluşan komisyonumuzca görüşülmüştür.

Deniz Kuvvetleri ihtiyacı olan Harp sefineleri veya bunlar için lüzumlu silah, teçhizat ve malzemenin satın alınması ve inşası için Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinde ayrılan 100 milyon liraya kadar olan ödeneğin 1 milyara kadar artırılması ile ilgili düzenleme genelde uygun görülmüştür. Ancak, yapılan incelemede; 100 milyon liranın 1 milyar liraya artırılmasının geçecek zaman içerisinde para değerindeki düşüşler nedeni ile amaca kâfi gelemeyeceği düşünülmüş ve bu nedenle maddedeki «1 milyar liraya kadar» kelimeleri çıkarılarak, gelecek yıllarda da bugünkü durumla karşılaşılmasının temini bakımından parasal limit konulmaksızın madde metni yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâkim Tümgeneral

Üye
Yılmaz GENÇ
Dz. İk. Albay
Dz. K. K. Komp.
Dai. Başkanı

Üye
M. Tevfik ODMAN
Dz. Hâk. Bnb.

Üye
Ahmet ÇİMEN
Maliye Bak. Millî
Eml. Gn. Md. D. Bşk.

TEKLİF

(M.G.K.)

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi

11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi

MADDE 1. — 11 Temmuz 1963 tarih ve 269 sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde kullanılmalarına imkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 1. — 11 Temmuz 1963 tarih ve 269 sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Satışlardan elde edilecek gelirlerin tamamı bir taraftan her yıl gelir bütçesinde açılacak özel bir bölüme gelir, diğer taraftan bu miktarlar Deniz Kuvvetleri ihtiyacı olan harp sefineleri veya bunlar için lüzumlu her türlü silah, teçhizat ve malzemenin satın alınması veya inşasında sarfedilmek üzere 1 milyar liraya kadar sarfiyat icra edilmek üzere Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde Deniz Kuvvetleri için açılacak özel bir bölüme Maliye Bakanlığınca ödenek kaydolunur. Mezkûr ödenekten, yılı içinde sarf edilmeyen miktarlar ertesi yıllar bütçelerine aynı maksatlarla sarf edilmek üzere dercedilir.

«Madde 3. — Satışlardan elde edilecek gelirlerin tamamı bir taraftan her yıl gelir bütçesinde açılacak özel bir bölüme gelir, diğer taraftan bu miktarlar, Deniz Kuvvetleri ihtiyacı olan harp sefineleri veya bunlar için gerekli her türlü silah, teçhizat ve malzemenin satın alınması veya inşasında harcanmak üzere Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinde Deniz Kuvvetleri için açılacak özel bir tertibe Maliye Bakanlığınca ödenek kaydolunur. Bu ödenekten, yılı içinde harcanmayan miktarlar ertesi yıl bütçelerine aynı maksatlarla harcanmak üzere devredilir.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi aynen benimsenmiştir.

